

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 114

Poznań, środa dnia 11 marca 1931

Rok XXVI

Śruba podatkowa

Z ogłoszonych świeżo zamknięć rachunkowych za 10 miesięcy obecnego okresu budżetowego wynika, że dochody skarbu w porównaniu z okresem 1929/30 spadły o 216 milionów. Gdy idealna przeciętna za 10 miesięcy wynosi 83,3 proc., to dochody, uzyskane w czasie od 1 kwietnia 1930 do 31 stycznia 1931 wynoszą tylko 75 proc. tego, co przewidywano w budżecie.

Dochód z podatków, opłat i monopolu (bez przedsiębiorstw i różnych dochodów administracyjnych) wynosił w omawianym czasie 1936,6 milionów, co stanowi 75,4 proc. budżetu, a zatem 8 proc. poniżej przeciętnej. Jednak nie wszystkie źródła dochodowe wykazują powyższy spadek.

Monopole dały tylko 72,4 proc. budżetu, głównie z powodu monopolu spirytusowego, który przyniósł zaledwie 63,2 procent przewidywanego zysku. Monopole: solny i zapalczany dały dochód normalny, loteria aż 95 proc., a monopol tytoniowy 79,7 proc., co wobec wysokiego preliminarza i ciężkiej sytuacji gospodarczej można uznać za wynik dobry.

Cła przyniosły tylko 57,9 proc. budżetu, co się tłumaczy nie tyle spadkiem przywozu, ile systemem t. z. zwrotu cła, czyli premij wywozowych. Opłaty stemplowe także nie dopisały (76,2 proc. budżetu). Nawet podatki pośrednie dały o 2 proc. poniżej przeciętnej budżetowej.

„Dopisały” natomiast podatki bezpośrednie. Z prelimitowanej na cały rok sumy 668 milionów wpłynęło z podatków bezpośrednich za 10 miesięcy 616 milionów czyli 92,2 proc. budżetu. Wyjątek stanowi podatek majątkowy, który wbrew ostrzeżeniom Klubu Narodowego zaprelimitowany za wysoko przez rząd przyniósł zaledwie 14,9 proc. budżetu.

Wyniki z innych podatków przedstawiają się następująco:

	Miljony złotych		0/0
	budżet	10 mies.	wykonanie
pod. gruntowy	60,0	42,9	71,5
pod. od nieruchomości miejsk.	42,0	42,8	101,9
pod. przemysł.	275,0	265,2	96,4
pod. dochod.	252,0	224,3	89,0
10% dodatek	100,9	93,0	92,1

A zatem za wyjątkiem podatku gruntowego wszystkie inne podatki bezpośrednio dały znacznie więcej, niż wypada z budżetu. Podatek od nieruchomości przyniósł za 10 miesięcy więcej, niż powinien dać za cały rok. A podatek przemysłowy przy „ulgach”, o których tyle deklamują „sanacyjni” obrońcy przemysłu i handlu, i przy tak fatalnej sytuacji gospodarczej wpłacił już prawie całoroczną należność.

Rekord jednak wzięły: odsetki zwłoki, należności egzekucyjne i grzywny. Preliminowane na 30 milionów dały za 10 miesięcy 32,2 milionów, co stanowi 107,3 proc. budżetu!

Cyfry powyższe, a zwłaszcza ostatnia, ilustrują dosadnie niezdrową

Obniżka pensji urzędniczych

Ferment wśród urzędników

Warszawa, 11. 3. (Tel. wł.) — Dyrekcja Banku Polskiego rozesłała do centrali i do wszystkich urzędów filialnych zawiadomienie o obniżce poborów od 1 kwietnia o 10 procent i o wstrzymaniu awansów na przeciąg 2 lat.

Urzednicy P. K. O. założyli protest przeciwko obniżce poborów o 10 proc. Na niedzielę zwołano nadzwyczajne zebranie urzędników. Także i w innych branżach urzędniczych wzmógł się silny ferment. (w)

Niemieckie sfery agrarne żądają jeszcze wyższych cel

Zarząd „Landbundu” przeciw programowi Schielego —
O dalsze rozszerzenie „Osthilfe”

Berlin, 11. 3. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się posiedzenie zarządu głównego „Landbundu” (naczelnej organizacji niemieckich sfer agrarnych), na którym stwierdzono, że projekty agrarne min. Schielego łącznie z „Osthilfe” są niewystarczające. Rezolucja oświadcza m. i., że projekty te nie dają dostatecznej gwarancji co do natychmiastowej niezwyżonej podwyżki cel.

Uchwała zarządu „Landbundu” dowodzi — zdaniem prasy niemieckiej — że Schiele nie ma w tej organizacji dostatecznego poparcia. W rzeczywisto-

ści jednak chodzi tu, jak się zdaje o to, by skłonić rząd Rzeszy do dalszych kroków w sprawie podwyżki cel.

Podobny nacisk wywierany jest przez koła prawicowe w kierunku dalszego rozszerzenia „Osthilfe”. Mianowicie na posiedzeniu Rady Rzeszy przedstawiciel Prus Wschodnich, baron von Gayl oświadczył, że nie będzie mógł głosować za obecnym projektem ustawy o „Osthilfe”, gdyż uważa go za niewystarczający.

Zbliżenie niemiecko-rosyjskie?

Korzystne wyniki wizyty przemysłowców niemieckich w Moskwie — Zwrot w polityce amerykańskiej wobec Sowietów

Berlin, 11. 3. (Tel. wł.) Prasa niemiecka donosi, że ostatnia wizyta przemysłowców niemieckich w Moskwie dała korzystne rezultaty. W tej sprawie wydane zostały komunikaty przez biuro Wolffa i rosyjską agencję telegraficzną. Stwierdzają one, że porozumiano się najpierw w sprawie różnych zażaleń. Ze strony rosyjskiej obiecano, że odtąd akcepty wystawiane będą regularnie, niż dotychczas. Równocześnie wszczęto rokowania w sprawie nowych zamówień rosyjskich w przemyśle niemieckim. Rząd Rzeszy i rządy poszczególnych krajów niemieckich mają ze swej strony podwyższyć sumę, przeznaczoną na cele eksportowe, która wynosiła dotąd 500 milionów marek — celem umożliwienia większych zamówień.

Pomyślny przebieg wspomnianych rokowań ma podłoże polityczne, czego dowodzi ostatnia mowa Mołotowa, w

której stwierdził on odprężenie w stosunkach rosyjsko-niemieckich.

Nowy Jork, 11. 3. (Tel. wł.) Rząd Stanów Zjednoczonych organizuje w swym urzędzie spraw zagranicznych specjalny wydział dla studjów nad zagadnieniami rosyjskimi. Ponieważ między Sowietami a Ameryką niema dotąd stosunków dyplomatycznych, a rząd Stanów Zjednoczonych kilkakrotnie odmówił podjęcia tych stosunków, koła polityczne Waszyngtonu oświadczają obecnie, że przygotowuje się zwrot w polityce amerykańskiej wobec Sowietów. Źródła urzędowe stwierdzają, że polityka ta ma pozostać niezmienną. Ostatnio jednak wpłynęły szczególnie ciężkie problemy, jak np. sprawa rosyjskiego eksportu drzewa i manganu. Z tego powodu konieczne jest szczegółowe zajęcie się pewnymi sprawami rosyjskimi.

O stanowczy kurs polityki Francji wobec Sowietów

Paryż, 11. 3. (Tel. wł.) Wyrazem wielkiego znaczenia, jakie przypisują niektóre koła polityczne Francji, do dokonywujących się w Sowietach przeobrażeń polityczno-gospodarczych (na które zwrócił — po raz pierwszy w Polsce wyrażnie i zdecydowanie — uwagę sen. Kozicki — red.), jest artykuł Emila Bureta w dzienniku „L'Ordre”.

W artykule tym Buret powstaje przeciwko inercji, z którą państwa europejskie zachowują się wobec niebezpieczeństwa rosyjskiego. Niebezpieczeństwo to nie jest według p. Emila

Buret produktem wyobraźni. Istnieje ono w rzeczywistości i dziwnie jest, że Francja nic nie robi do obrony przeciwko niemu. Co się mnie tyczy, pisze p. Buret, powtarzam raz jeszcze, że Briand dałby nareszcie trwałe podwaliny polityce zagr. francuskiej, gdyby podjął inicjatywę zwołania konferencji międzynarodowej dla zdecydowania, w jaki sposób powinny zachować się narody kapitalistyczne wobec socjalistycznego rządu moskiewskiego, który nie ukrywa, że nosi się z zamiarem wszystkie te narody zniszczyć.

Ambasador francuski w Moskwie wezwany do Paryża

Moskwa, 11. 3. (PAT) Ambasador francuski w Moskwie Herbet został wezwany służbowo do Paryża. Wyjazd ambasadora Herbet ma pozostawać w związku z rewizją dotych-

krzywną podstawy finansowej naszego budżetu. Ogólne dochody spa-

dły. Nie dopisały monopole, cła, opłaty stemplowe i podatki pośrednie,

co oznacza skurczenie się siły gospodarczej ludności. Ale równocześnie podatki bezpośrednio przyniosły skarbowi więcej, niż przewidziano w budżecie, pokrywając częściowo niedobór innych źródeł dochodowych. Jakiemi sposobami osiągnięto ten rezultat, o tem mówi „rekordowa” cyfra dochodów z odsetek zwłoki, egzekucji i grzywny.

Specjalne uwagi należą się podatkowi przemysłowemu. Jako podatek od obrotu powinien on być obrazem sytuacji w handlu i przemyśle. Gdy zmniejsza się wywóz i przywóz, gdy spada cyfra załadowanych wagonów, gdy zmniejszają się obroty nie placących tego podatku przedsiębiorstw państwowych i monopolu, gdy statystyka stwierdza znaczny spadek wytwórczości przemysłowej, to znaczy, że obroty spadły, a zatem i podatek obrotowy powinien zmniejszyć się w odpowiednim stosunku. Wynikałoby z tego, że wpływy z podatku przemysłowego powinnyby wyrażać się w stosunku do budżetu najwyżej tą samą cyfrą, co ogólne dochody skarbu. A zatem skoro te ostatnie wykonane zostały w 75 proc., to dochód z podatku przemysłowego nie powinien przekraczać tej cyfry, a raczej być niższy od niej. Tymczasem podatek ten dał już (za 10 miesięcy) 96,4 proc. sumy budżetowej.

Jeszcze jaskrawiej wygląda porównanie z rokiem 1929/30. Pomimo szeregu ulg, wprowadzonych w ostatnim roku przez ministerstwo skarbu dla pewnych kategorii płatników, dochód z podatku przemysłowego za 10 miesięcy obecnego okresu wynosi 77 proc. całorocznego dochodu z r. 1929/30, który to dochód był o 70 milionów wyższy od budżetu na rok 1930/31.

Co to znaczy? To znaczy, że mając rację organizacje gospodarcze, gdy skarżą się, że podatek obrotowy nie jest wymierzony od rzeczywistego obrotu, lecz na podstawie dowolnych decyzji władz wymiarowych, kierujących się często względami fiskalnymi, a nie wyraźnymi przepisami ustawy. Skoro wyniki kasowe podatku przemysłowego nie odpowiadają ogólnemu obniżeniu się wytwórczości i obrotów, to znaczy, że poszła w ruch śruba podatkowa.

Gdyby to miał być jedyny sposób na pokrycie niezbędnych wydatków państwowych, należałoby uznać tę śrubę jako konieczność. Ale tak nie jest. Są w budżecie państwa wydatki, których zaniechanie lub odroczenie byłoby mniejszym złem, niż niem jest dla gospodarstwa narodowego nadmierne działanie śruby podatkowej. A skoro tak jest, to zamiast śrubować, należy oszczędzać. M. K.

Konserwatyści angielscy wobec nowej konferencji indyjskiej

Londyn, 10. 3. (PAT). Komitet wykonawczy stronnictwa konserwatywnego w przyjętej przez się uchwałę w sprawie Indji oświadcza, że zgadza się ze stanowiskiem Baldwina, w myśl którego stronnictwo konserwatywne nie ma uczestniczyć w nowej konferencji Okrągłego Stołu, mającej się zebrać w Indjach.

Panslawizm i azjatyzm*)

Wielki przewrót, który zaszedł w zewnętrznej Rosji w końcu XIX i na początku XX w., znalazł natychmiastowe odbicie w przełomie rosyjskiej myśli politycznej.

W pierwszej połowie zeszłego stulecia, kiedy Rosja doszła do szczytu swego znaczenia w Europie, zrodził się w jej społeczeństwie potężny w następstwie prąd, mający wyrażać jej postępowanie na zachodzie. Prąd, który odegrał dużą rolę i w samej Rosji, i poza jej granicami. Był to panslawizm.

W nadziejach skrajnych swoich przedstawicieli prowadził on Rosję bardzo daleko: dawał w jej ręce półwysp bałkański z Konstantynopolem, opierał ją o Adriatyk, a w środku Europy posuwał jej granice aż do Wiednia i Bawarii. Na tym całym obszarze miało zapanać w przyszłości samowładztwo rosyjskie, prawosławie, wreszcie rosyjska mowa.

Rząd carski nieoficjalnie dawał mu silne poparcie. W Petersburgu, pod niewinną nazwą Słowiańskiego Towarzystwa Dobroczynności założono za sobą w fundusze instytucję, mającą swych agentów wśród wszystkich ludów słowiańskich (z wyjątkiem, ma się rozumieć, Polski), którzy rozwijali tam akcję energiczną i skuteczną. Panslawizm zaczął rychło oddawać niemałe usługi polityce rosyjskiej na Bałkanach i w Austrii. Znakomicie też jej służył przeciw Polakom, którym odbierał sympatię ludów słowiańskich, jako nieprzyjaciela wroga największego narodu słowiańskiego, w którym wszystkie inne pokładały nadzieje na swe zbawienie, jako wyrodek, oderwanym od Słowiańszczyzny przez Rzym, nieomal zdradcom sprawy słowiańskiej.

To w oczach rosyjskich wzmacniało nadzieje na całkowite stłumienie kwestii polskiej i ostateczne zniszczenie polskiej cywilizacji.

W czasie największego rozkwitu panslawizmu polityka niemiecka zwróciła swe ambicje ku Austro - Węgrom, Bałkanom i Turcji, kreśląc sobie w tym kierunku program swej ekspansji. Wyzywała ona strach przed Rosją i panslawizmem zarówno wśród Niemców austriackich, jak wśród Węgrów, związała ich mocno z sobą i przy ich pomocy poszła dalej po linii, która później dostała miano Berlin - Bagdad. Na tym to szerokim gruncie wyrósł potężny antagonyzm niemiecko - rosyjski.

Polska, położona na linii starcia tych dwóch systemów, tych dwóch potężnych państw, z których każde miało liczną sferę klientów — znajdowała się w położeniu, dla którego niełatwo znaleźć analogię w dziejach. Obie strony były jej wrogami, obie dążyły do jej zniszczenia, zwycięstwo każdej z nich groziło jej wielkim niebezpieczeństwem.

Gdyby wówczas doszło było do wojny między Rosją a jej dwoma zachodnimi sąsiadami — do której na kilkanaście lat przed końcem ubiegłego stulecia nie było daleko — Polacy nietylko byłiby podczas niej biernym obiektem, ale nawet nie wiedzieliby komu życzyć zwycięstwa. Najpewniej w Warszawie i Wilnie życzyliby go Niemcom, w Poznaniu Rosji, w Krakowie zaś i Lwowie swemu, jak go nazywano, wspaniałomyślnemu monarsze.

W ostatnim dziesięcioleciu ubiegłego wieku wyraził zachodnich ambicji Rosji, panslawizm, zaczyna szybko gasnąć. Rząd przestaje okazywać mu silne poparcie, a i entuzjazm słowiański narodu rosyjskiego słabnie. Słowiańskie Towarzystwo Dobroczynności w krótkim czasie zamiera.

Rosja zrozumiała, że nonsensem byłaby polityka zaczepna na zachodzie,

zwrócona przeciw takiej potędze, jak przymierze niemiecko - austriackie, do którego wkrótce przyłączyły się Włochy. Jej nowy sojusznik, Francja, do polityki zaczepnej jej nie zachęcał. Aleksander III, który zawarł z Francją przymierze, otrzymał tytuł pacyfikatora, jego zaś następcą, Mikołaj II, był inicjatorem konferencji pokojowej w Hadze. Rosja najwyraźniej kładła kres ambicjom swoim w Europie, myślała już tylko o zachowaniu tego, co posiadała. Przy takim pojęciu zadań państwa panslawizm tracił dla niej wartość.

Z drugiej strony, panslawizmowi zadał cios nacjonalizm, który pod koniec ubiegłego stulecia doszedł do najwyższego napięcia i który ogarnął wszystkie ludy słowiańskie. Ideałem stał się rozwój własnego, choćby najmniejszego narodu, nikt nie marzył o zlaniu go w jedno wspólne morze słowiańskie. Rosjanie zrozumieli, że każdy z narodów słowiańskich usiłuje tylko wyzyskać Rosję przeciw Niemcom, Węgrom czy Turkom. W jednej Serbji przetrwał rodzący zwróconego całą duszą ku Rosji romantyzmu słowiańskiego, mającego zresztą podstawę realną w jej niebezpiecznym położeniu politycznym: zagrożona przez Austrię, mając za plecami Bułgarię, w której panowały wpływy austriacko - niemieckie, w Rosji widziała ona jedyne dla siebie oparcie.

Gdy na sześć lat przed wybuchem wojny światowej zjawiała się próba stworzenia nowego ruchu słowiańskiego, t. zw. neoslawizmu, zainicjowana oficjalnie przez Czechów w porozumieniu z Polakami — rząd rosyjski odniósł się do niej z nieufnością i obawą, widząc w niej próbę zaostreżenia stosunków między Rosją a Niemcami, czego żadną miarą nie pragnął. Nadto widział, że chcą mu utrudnić jego politykę na ziemiach polskich: otwarci przedstawiciele obozu rządowego nazywali neoslawizm polskim szantażem.

Nie występując przeciw tej próbie wyraźnie, ażeby sobie nie zrażać ostatecznie ludów słowiańskich, których sympatie mogły się jeszcze wobec agresywności polityki niemieckiej przydać, rząd rosyjski postarał się ją przez swoich agentów zdeorganizować.

Była to już wyraźna likwidacja akcji rosyjskiej, opartej na wpływie w słowiańszczyźnie, wyrażne zrzeczenie się wielkich planów zachodnich, sprowadzenie Rosji w Europie do pozycji obronnej.

Ambicje zachodnie odżyły jeszcze na chwilę podczas wojny z Niemcami i Austrią, ale już było widoczne, że nie łączą się one z żadnym określonym planem. Już trzeba było zająć nowe stanowisko względem Polski, co wprowadziło myśl rosyjską w ogromne zakłopotanie. Rosja z chwilą rozpoczęcia wojny podniosła kwestję polską, ale nie miała żadnego pojęcia, jak sobie z nią poradzić.

Jedynymi określonymi zamiarami polityki rosyjskiej, które w tej wojnie odżyły, były zamiary na Konstantynopol. Ale jakże były one w danych warunkach nierealne!

Najlepszym dowodem upadku polityki rosyjskiej w Europie było, iż poszła na tę wojnę tylko dlatego, że czuła się zmuszona, poszła bez żadnej określonej idei, bez jednolitej politycznej w samym rządzie, bez żadnego określonego planu politycznego.

Roman Dmowski.

(Dokończenie nastąpi).

*) Z drukowanej obecnie książki p. t. „Świat powojenny i Polska”.

Już są w sprzedaży nowe papierosy.

„Obstalunkowe”

w domu, w biurze, w kawiarni - zawsze i wszędzie 7 gr za 1 szt.

„Syrena”

wykwintny papieros dla znawcy 12 gr za 1 szt.

„Tatry”

łagodne, aromatyczne, w bibułce samospalającej się . 6 gr za 1 szt.

„Egipskie Przednie”

wytworne, bardzo łagodne w smaku, bezustnikowe . 10 gr za 1 szt.

nr 8273

bezpieczeństwu bolszewickiemu. I tutaj p. Rechberg odkrywa istotną swoją myśl. Twierdzi bowiem, iż wobec tego niebezpieczeństwa rozbrojenie jest niemożliwe. Niemcy również nie mogą być na nie wieczniskazane.

Dlatego pozostaje tylko jedno logiczne wyjście, mianowicie zawarcie układu wojskowego francusko - niemieckiego, którego zasadnicze punkty już uprzednio wyluszczył. Po tej przygrzewce następuje wyraźny manewr szantażu. P. Rechberg dowodzi, że dopóki utrzyma się obecny stosunek rozbrojonych Niemiec, do potężnej militarnie Francji, to każdy minister niemiecki będzie musiał w Genewie domagać się rozbrojenia Francji i w swych wystąpieniach znajdzie poparcie, jawne czy tajne, niemal wszystkich rządów europejskich i zamorskich. Ten nacisk, wywierany przez opinię światową na Francję stanie się dla niej coraz trudniejszy do zniesienia. Gdy tymczasem przez zawarcie przymierza militarnego z Francją Berlin w przeciwieństwie do tego, co czyni teraz, będzie popierał utrzymanie nienaruszonej wojskowej potęgi francuskiej!

Te perfidne propozycje Niemca zbija p. Emile Buré w dzienniku „Ordre”. — Oświadcza on, iż w obecnych koniunkturach, aljans francusko - niemiecki jest niemożliwy. Mógł on ewentualnie być zawarty, gdyby po wojnie zastaw Renu pozostał w rękach Francji jako najpewniejsza gwarancja utrzymania pokoju. Co do „korytarza” polskiego, to p. Buré uważa, że Niemcy właściwie powinny być zadowolone z jego utworzenia. Bo przecież Polska mogła zostać odbudowana w granicach z przed rozbrojenia. „Korytarz” bynajmniej nie krępowałby Niemiec, gdyby nie prowadziły one względem Polski polityki rewanżu. Stanowi on dla Niemiec jedynie kwestię prestige'u.

P. Rechberg, pisze p. Buré, chwytając się właściwie podstępnie. Proponuje bowiem albo przystanie na jego plany, al-

bo też grozi, że w przeciwnym razie armia czerwona i Reichswehra wystąpią przeciwko Francji i jej sprzymierzeńcom. Takie stawianie kwestji jest niczem innym, jak tylko szantażem. Jakżeż zresztą można mieć zaufanie do Niemców, jeżeli sam p. Rechberg twierdzi, iż 90 proc. nie wierzy w swoją odpowiedzialność za wypowiedzenie wojny!

Inną niemniej ciekawą odpowiedź p. Rechbergowi, dał jego własny współziomek, hr. Eulenburg - Gallingen. — Przemawiając w Monachjum w obecności uczniów politechniki, podkreślił, iż nie należy spodziewać się, żeby Polacy zgodzili się na oddanie Pomorza drogą rokowań. Okazał odzyskanie Pomorza, powiedział mówca, jest bardziej niż kiedykolwiek daleka od realizacji. Hr. Gallingen zaznaczył również, iż nie zaprowadzono bynajmniej na Pomorzu „polnische Wirtschaft”, ale szeroką działalność, mogącą Niemcom samym służyć za przykład.

Sprawa Pomorza jest ustawicznie we Francji poruszana. W ostatnich dniach wystąpił energicznie przeciwko żądaniom niemieckim wobec Polski były prezydent Millerand na wiecu zorganizowanym przez republikanów narodowych.

A na zebraniu Komitetu Dupleix, na którym p. Aubac wygłosił ciekawy i wyczerpujący odczyt, omawiając historię Pomorza i przedstawiając dzisiejsze jego kapitalne znaczenie dla Polski, która raczej za broń chwyci, ale na żadne kompromisy się nie zgodzi, zabrał także głos były ambasador Francji, hr. de Saint - Aulaire. Oświadczył on, iż w żadnym razie nie należy ustąpić z linii traktatów. Rewizja granicy polskiej stałaby się preludjum do ogólnego zaburzenia. Dlatego sprawa ta jest kwestją życia i śmierci nie tylko dla Polski, ale także i dla Francji, a co dalej idzie dla Europy całej.

L. Briares

„Niemcy gotowe do wojny”

Ukazała się już na półkach księgarskich oczekiwana z ogromnym zainteresowaniem rewelacyjna książka o zbrojeniach niemieckich i przygotowaniach do wywołania nowej zawieruchy wojennej.

Książka ta (w oryginale francuskim nosi ona tytuł „Français... garde a vous!...”), napisana bardzo przystępnie i lekko, zawiera szereg rewelacyjnych wprost szczegółów, omawiających zakrojone na szeroką skalę przygotowania Niemiec do wojny we wszystkich dziedzinach. Autorzy (Du Hamme i Hubert-Jacques) nie operują głośliwymi frazesami, lecz każde swoje twierdzenie popierają szeregiem dowodów, z których bardzo wiele będzie niewątpliwie całkowitą nowością nie tylko dla przeciętnego czytelnika, ale również i dla ludzi, biorących czynny udział w życiu politycznym.

Przed oczami naszymi przesuwają się, jak na ekranie, mroźne nierzalokrew w żyłach, pełne plastyki i wymo-

wy liczb oraz faktów obrazy bliskawicznego odrodzenia się armji niemieckiej, olbrzymiego rozwoju ich lotnictwa, a zwłaszcza chemji — tych nowoczesnych środków przyszłej wojny odwetowej, o której marzy obecnie cała Rzesza, jak to w przekonujący sposób stwierdzają autorzy. Związczą możliwość wojny chemicznej, oraz straszliwe w tej dziedzinie najnowsze wynalazki są specjalnie wymowne.

Książka jest napisana nie dlatego, aby siać panikę, lecz, aby otworzyć szeroko oczy zaślepionej lokarniejskimi złudzeniami Francji. Dla Polaka omawiana książka jest specjalnie aktualna, zwłaszcza w chwili obecnej, kiedy czelność i zachłanność niemiecka rośnie z każdą chwilą.

Nowość ta wyszła nakładem „Wielkopolskiej Księgarni” Karola Rzepeckiego w tłumaczeniu autoryzowanym p. red. Jerzego Herniczka i jest do nabycia w każdej księgarni.

Francja i Niemcy a sprawa Pomorza

Paryż, w marcu.

Przemysłowiec niemiecki Arnold Rechberg z podziwu godną systematycznością kontynuuje w prasie paryskiej kampanję za zbliżeniem, a nawet sojuszem wojskowym pomiędzy Francją a Niemcami. Epistoly jego mają w sobie coś z bomb pacyfistycznych, które zatruwają atmosferę. P. Rechberg pod płaszczykiem pojednania uprawia po prostu szantaż.

Obecnie prozą swoją uszczęśliwił równocześnie dwa dzienniki, mianowicie radykalną „Ere Nouvelle” i narodowy „Ordre”. Jego wywody nie przynoszą wiele nowego, ale precyzyjnie się coraz dobitniej jego plan „pokojowego” odwetu.

I tak p. Rechberg dowodzi, iż 90 procent ludności niemieckiej jest przekonanych, iż wielka wojna była dla Niemiec tylko wojną... prawowitej obrony. Wobec tego ogromna większość

narodu niemieckiego powstaje przeciwko „straszliwej” niesprawiedliwości traktatu wersalskiego.

Dlatego też tytu Niemców rzuciło się — zdaniem p. Rechberga — w ramiona bolszewików. Ci zaś obiecują im, że Sowiety nie zgodzą się nigdy, aby Polska, zabierając Prusy Wschodnie, stała się jeszcze bardziej potężną. Wobec tego są naturalnymi sprzymierzeńcami Berlina. P. Rechberg insynuuje jednak, iż w chwili, w której zakulisowe dyplomatyczne pertraktacje pomiędzy Niemcami a Francją zostałyby dalej posunięte, to Berlin zerwałby z bolszewikami, bo mu te stosunki właściwie ciążyły.

Przechodząc z kolei do problemu wojskowego, przemysłowiec niemiecki oświadcza, że Francja nie powinna zredukować ani liczby swoich żołnierzy, ani liczby swoich armat: armja bowiem francuska stanowi zasadniczą obronę rozpadaającej się Europy przeciwko nie-

Rokowania B. B. z Ukraińcami

Ządania Ukraińców

Warszawa, 11. 3. (Tel. wł.) — Rokowania pomiędzy Klubem Ukraińskim a przedstawicielami B. B. nie zostały jeszcze definitywnie zerwane. Prezydium Klubu Ukraińskiego czyni silne starania, ażeby zmienić stanowisko prezydium Unda w tej sprawie.

Ukraińcy zamierzają w dalszym ciągu prowadzić rokowania, gdyby im się udało załatwić przynajmniej następujące kwestje: ponowne otwarcie

zamkniętych gimnazjów ukraińskich, wypłacenie pewnego odszkodowania z tytułu „pacyfikacji”, udzielenie większych subwencji „Siłskiemu Gospodarowi” oraz uwolnienie aresztowanych posłów, a zwłaszcza dr. Dymitra Lewickiego.

Na środę zwołano posiedzenie Ukraińskiego Klubu parlamentarnego, w którym ma być wydany oficjalny komunikat. (w)

Srebrne gody Brianda - ministra

Paryż, 11. 3. (Tel. wł.) W nadchodzącą sobotę Briand obchodzi 25-lecie swej pierwszej nominacji na ministra. Briand brał udział w 25 różnych gabinetach, przyczem ministrem był 36 razy i to 11 razy premierem, 2 razy ministrem oświaty, sztuk pięknych i wyznań rel., 3 razy ministrem sprawiedl. i 16 razy ministrem spraw zagr.

W wywiadzie, którego udzielił on przedstawicielowi dziennika „Excelsior” z powodu srebrnych godów swej teki ministerjalnej, Briand powiedział o swej kampanji na rzecz pokoju: „Nie

pretenduję wcale, że uczyniłem jakiś nadzwyczajny wysiłek, głosząc zasadę pokoju. Nie zagarnąłem wcale dla siebie monopolu tej idei. Przypuszczam jednak, że szkodliwym nie będzie, iż znalazł się głos, który powtarza bezustanku, że szczerą współpracą przy uszanowaniu danego słowa, przy zachowaniu dla wszystkich wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa, że wszystko to stanowi najpewniejszą deskę ratunku dla cywilizacji”.

W ostatnich dniach marca kończy Briand lat 69.

Posłowie niemieckiego centrum w Paryżu

dalej pracują nad zbliżeniem francusko - niemieckim

Paryż, 11. 3. (Tel. wł.) Staraniem t. zw. Komitetu Studjów odbyło się w sali paryskiego sądu najwyższego wobec licznie zebranej publiczności zebranie przedstawicieli katolików francuskich i niemieckich.

Przewodniczył profesor paryskiego wydziału prawnego Capitani. Na zebraniu obecny był ambasador Niemiec v. Hösch. Ze strony niemieckiej przemawiali pos. Joos, wiceprezes grupy centrowej w Reichstagu i posłanka do Reichstagu Weber. Joos omawiając cele zebrania pomiędzy katolikami nie-

mieckimi i francuskimi, oświadczył m. in.: niema dwóch narodów, któreby więcej różniły się między sobą, jak narody francuski i niemiecki. Łączy je jednak węzeł w postaci kościoła. To też katolicy obu państw dążą do jednego wspólnego celu, polegającego na przekształceniu Europy z pola walki na pole pracy.

Ze strony francuskiej pierwszy przemawiał Boissard, który skreślił historję powstania i rozwoju spotkań między katolikami francuskimi i niemieckimi.

min. Matuszewskiego w Senacie konferencja ta wywołała bardzo liczne komentarze. (w)

Echa włamania do poselstwa polskiego w Moskwie

Moskwa, 11. 3. (PAT). Dziś w godzinach południowych w jednym z rejonowych sądów pokoju w Moskwie odbył się rozprawa sądowa nad osobnikiem, który próbował włamać się do gabinetu poselstwa polskiego w Moskwie. Jest rzeczą charakterystyczną, że sprawa ta, mimo wyraźnych cech kryminalnych, rozpatrywana będzie w sądzie I-szej instancji, nie zaś w sądzie okręgowym.

Co ukradzione Ossendowskiemu?

Warszawa, 11. 3. (Tel. wł.). W wywiadzie, udzielonym jednemu z dzienników warszawskich na temat kradzieży, dokonanej w mieszkaniu prof. Ossendowskiego, tenże oświadczył, że prawie wszystkie przedmioty należały do rzadkich okazów, a niektóre z nich były wręcz unikatami. Poza gotówką i biżuterją złoczysty skradli dwa rozdziały nowej powieści prof. Ossendowskiego, przygotowanej do druku pod tyt. „Syn Belizy”.

„Współzawodnictwo, które zakończyło się tragiczną śmiercią

Toruń, 9. 3. (Tel. wł.) W niedzielę, 8 bm. po południu około godz. 16 na brzegu jeziora Frybie pod Chełmem bawili się dzieci. Urządzono współzawodnictwo, kto wejdzie dalej na cieńki lód. 8-letni Kazik Kijowski chciał udać odważnego i wszedł daleko od brzegu na lód, który się nagle załamał. Chłopiec wpadł do wody. Przestraszone dzieci zamiast zaalarmować starszych, puciekały w popłochu. Gdy nadbiegli ludzie, było już za późno.

Oszustwo w klubie gry w Monte Carlo

Londyn, 10. 3. (PAT). W Sporting Club w Monte Carlo wykryto oszustwo i nieprawidłowości podczas gry w bakara. Stwierdzono, że w grze posługiwano się znaczonemi kartami. Do organizacji szulerskiej należało kilku krupierów, którzy posiadali licznych wspólników. Karty były znaczone chemicznymi środkami, które pozostawiły na nich plamy, dostrzegalne jedynie dla ludzi, którzy posiadali okulary o barwnych szklach. Kierownictwo klubu postanowiło zwolnić wszystkich krupierów, a równocześnie wszystkie karty, które mają być używane do gry, są starannie badane.

Tajemnicze zatrucia

Nowy Jork, 10. 3. (PAT.) W jednej z tutejszych wytwórni ubrań zastrzył niewyjaśniony dotychczas fakt zbiorowego zatrucia zajętych w wytwórni pracowników. Podczas pracy jeden z pracowników zwał się z nóg jak rażony piorunem. Inni pracownicy pospieszili mu na pomoc, lecz po chwili legli obok niego pokotem na ziemi. Padło w ten sposób 25 mężczyzn i kobiet. Pozostała część personelu w liczbie 55 osób w stanie napół przytomnym z trudem dowlokła się do drzwi wyjściowych, wzywając ratunku. Zatrutych przewieziono niezwłocznie do szpitala. Bliższych przyczyn wypadku dotychczas nie zdołano ustalić.

Religje świata

(KAP). Podług podanego przez wiedeńską „Reichspost” sprawozdania z odczytu pralata dr. Innitzera, byłego ministra, można obliczać, że obecnie jest następujący podział ludności świata według wyznania: 352 miliony katolików, 304 miliony zwolenników Konfucjusza, 240 milionów mahometan, 224 miliony hindusów, 164 miliony protestantów, 140 milionów buddystów, 137 milionów prawosławnych, 122 miliony pogan, 16 milionów szyn-toistów, 16 milionów żydów oraz 76 milionów ludzi o nieokreślonej religji.

W Kościele katolickim przede-wszystkiem zaobserwować można znaczne wewnętrzne wzmocnienie, a w pracy misyjnej poczyniono także znaczne postępy. Dość wymienić, że po wojnie powstało 48 nowych apostołskich prefektur, 34 apostołskie wikaryaty, 57 biskupstw i 10 arcybiskupstw.

Głównym polem działania misji katolickich to Wschód, oraz praca nad zjednoczeniem kościołów.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.9275 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.927 zł.

Kurs marky niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płać dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.10 do 212.40 zł, gotówką 211.70 zł, za 100 guldenów gd. w dewizach 172.95 zł do 173.21 zł, gotówką 172.61 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 11. 3. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 692.5 gr. (117.9 f w.h.), b) pszenicy 735.5 gr. (124.8 f w.h.), c) jęczmienia przemiałowego 667.0 gr. (113.1 f w.h.), d) owsa 464.5 gr. (77.5 f w.h.).

„Ceny transakcyjne”

Żyto 195 tonn par. Poznań . . . 20.60
Żyto 255 tonn par. Poznań . . . 20.50
Żyto 15 tonn par. Poznań . . . 20.25
Żyto 30 tonn par. Poznań . . . 20.00
Uspokobienie stałe . . . 28.00
Pszenica 45 tonn par. Poznań . . . 28.00

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Pszenica . . . 25.50—26.00
Uspokobienie spokojne . . . 20.50—21.50
Jęczmień przemiałowy . . . 24.00—25.00
Uspokobienie spokojne . . . 18.25—19.25
Owies . . . 30.50—31.50
Mąka żytnia 65% wł. work. . . 39.25—42.25
Uspokobienie stałe . . . 15.25—16.25
Otręby żytnie . . . 16.00—17.00
Otręby pszenne . . . 17.00—18.00
Otręby pszenne (grube) . . . 38.00—40.00
Rzepak . . . 42.00—47.00
Gorzyczka . . . 31.00—34.00
Wyka lato . . . 37.00—40.00
Peluska . . . 24.00—28.00
Lubin niebieski . . . 19.00—21.00
Lubin żółty . . . 29.00—32.00
Seradela . . . 70.00—73.00
Koniczyna czerwona . . . 220.00—310.00
Koniczyna biała . . . 270.00—370.00
Koniczyna szwedzka . . . 180.00—210.00
Koniczyna żółta odtuszczone . . . 110.00—125.00
Koniczyna żółta w łuskach . . . 58.00—65.00
Tymoteusz . . . 80.00—100.00
Rajgras angielski . . . 95.00—110.00
Tatarska . . . 24.00—27.00
Słoma prasowana . . . 2.50—2.90
Siano luzne . . . 7.10—7.50
Siano pras. . . 7.80—8.50

Ogólne uspokobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 285 tonn, pszenicy 335 tonn, jęczmienia 40 tonn.

Uwagi: Wyborowe gatunki owsa ponad notowanie.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIEŻA

Poznań, 11. 3. 1931 r.

Dzisiejsza giełda miała tendencję wyraźnie utrzymaną.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za proc. poz. konwers. 48.10 proc., za 8 proc. obligacje Banku Komunalnego 91 1/2 proc. w złocie i za 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie 37 1/2 proc., natomiast dokonywano większych tranzakcyj 8 proc. listami dolarowymi (staremi) Pozn. Ziem. Kredyt. po 90 proc. (przy dew. 8.90) i 6% listami żytnimi po 17.— (za 1 ctr. mtr.). Dopytywano się również o poz. inwestycyjną po 94.— przy braku materiału.

Z akcyj bankowych obrotom Bankiem Polskim po 136.— i płacono za Dr. Rom. Maya 25.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 48.10% P.
8% obligacje Komunalnego Banku Kredyt. 91 1/2% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 90% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37 1/2% P.

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 17.— +

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 136.— +

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Dr. Roman May I em. 25.— P.
Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 11. 3. 1931 r.

Waluty **Główna**
Dolary St. Zjedn. tr.: 8.92%, sp.: 8.94%, kup.: 8.90%.

	Dewizy:	
	trans.	spred.
Belgia	124.38	124.69
Holandja	357.91	358.81
Nowy Jork	8.918	8.938
Nowy Jork	8.927	8.947
kabel	43.36	43.47
Londyn	34.93	35.02
Paryż	26.44 1/2	26.51
Praga	171.75	172.18
Szwajcaria	125.47	125.78
Wiedeń	46.76 1/2	46.89
Włochy	212.58	
Berlin		

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 94.75
3% poz. bud. 46.00 45.50
5% poz. konw. 49.00 49.25
6% poz. dol. 74.50

Akcje w złotych:

Bank Polski 136.00—135.00
Siła i Światło 0.00—64.00
W. T. F. Cukru 0.00—28.00
Lilpop 0.00—20.50
Ostrowieckie Zakłady 0.00—41.50
Starachowice 0.00—11.75

Tendencja niejednolita.

Komentarz.

Dla papierów państwowych, listów zastawnych i akcji tendencja niejednolita. Z bankowych słabszy Bank Polski, Siła i Światło utrzymane, Cukier słabszy, z metalurgicznych utrzymany Lilpop, Ostrowiec i Starachowice mocniejsze.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 11. 3. 1931 r.	
Pszenica march. 75—76 kg.	292.00—294.00
Tendencja mocna	
Pszenica jara 79 kg.	302.00—304.00
Tendencja mocna	
Żyto march. 70—71 kg.	180.00—182.00
Tendencja bardzo mocna	
Żyto 68 kg.	173.00—175.00
Tendencja bardzo mocna	
Żyto z okolic Warty i Noteci 71—72 kg. cif Berlin kup.	0.00—194.00
Tendencja bardzo mocna	
Jęczmień march. brow. od st. załad. wania	218.00—225.00
Tendencja spokojna	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	200.00—216.00
Tendencja spokojna	
Owies march. od st. załad. 155.00—162.00	
Tendencja bardzo mocna	
Mąka pszenna	34.75—41.00
Tendencja mocniejsza	
Mąka żytnia przem. do 60%	26.00—29.25
Tendencja mocna	
Ospa pszena	12.75—13.25
Tendencja mocna	
Ospa żytnia	11.50—12.00
Tendencja mocna	
Groch Victoria	23.00—27.00
Groch drobn. jadalny	22.00—24.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluszka	23.00—26.00
Bób polny	17.00—19.00
Wyka	21.00—24.00
Lubin niebieski	13.00—15.00
Lubin żółty	21.00—24.00
Seradela nowa	54.00—59.00
Makuchy lina	15.50—15.80
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.10—7.30
Srót Soja	15.20—16.20
Płatki ziemniaczane	14.10—14.50

Ogólna tendencja mocniejsza.

Notowania złote w Berlinie z dnia 11. 3. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę . . . 46.90 47.10
Noty wielkie 46.725 47.125

Krażownik „B”

Berlin, 11. 3. (Tel. wł.). W komisji budżetowej Reichstagu uchwalono dziś krótko przed godz. 14 pierwszą ratę na budowę krażownika „B”. Przeciwnie głosowali jedynie komuniści, socjaliści wstrzymali się od głosowania.

Przed głosowaniem zabrał głos min. Reichswchry Groener, który oświadczył, że energicznie obstaje przy raz ustalonej polityce flotowej, z upadkiem której i on, jako minister, równieżyby upadł.

Zwycięski pochód woisk francuskich w Ma o u

Paryż, 11. 3. (Tel. wł.). Wojska francuskie posunęły się dalej na południe Maroka, zdobywając tereny, dotąd nieobjęte posiadaniem francuskim. W poniedziałek mianowicie ruszyły wojska francuskie zupełnie niespodziewanie i zdobyły przy pomocy co dopiero podbitych plemion wyżyny środkowego Atlasu. Wiadomość powyższą przyjęto w Paryżu z wielkim zadowoleniem.

Przed wygaśnięciem mandatu przewodniczącego rady portu Gdańska

Gdańsk, 11. 3. (Tel. wł.). W dniu 24 kwietnia gaśnie mandat dotychczasowego przewodniczącego rady portu w. m. Gdańska.

W myśl artykułu 19 konwencji paryskiej wybór przewodniczącego należy do rządu polskiego i władz w. m. Gdańska. Dotąd rokowań w tej sprawie nie rozpoczęto. Na wypadek, gdyby nie osiągnięto porozumienia co do osoby przyszłego przewodniczącego, kwestja ta przeszłaby do kompetencji majowej sesji Ligi Narodów, która wybrałaby na to stanowisko przedstawiciela narodowości szwajcarskiej.

Dotychczasowym przewodniczącym rady portu jest p. Loes.

Min. Matuszewski u Prezydenta

Warszawa, 11. 3. (Tel. wł.). — Prezydent Rzeczypospolitej wrócił wczoraj ze Spawy. W południe przyjął na dłuższej audjencji kierownika ministerjum skarbu Matuszewskiego. W związku z ostatniem wystąpieniem

Wczorajsze posiedzenie Sejmu

Sprawozdanie o wczorajszym posiedzeniu Sejmu uzupełnić należy jeszcze następującymi szczegółami:

Sejm przyjął nasamprzód ustawę o pomocy finansowej dla instytucji kredytowych. Ustawa z r. 1925, upoważniała ministra skarbu do udzielania pomocy do wysokości 65 mil.; nowela przedłużała działanie ustawy do końca 1927 r. Do 31. 12. r. z. spłacono z kapitału 28 mil., a z odsetek 9 mil. Pozostałe jeszcze do spłaty do r. 1931 28.578.471 zł. w drodze amortyzacji lub skupu papierów wartościowych 11 mil. Roczny wpływ ze spłat wynosi około 3 mil. — Projektowana ustawa przewiduje upoważnienie ministra skarbu do dalszej pomocy w granicach 20 mil. zł.

Oplaty stemplowe i podatek dochodowy

Następnie przyjęto nowelę do ustawy o opłatach stemplowych. Nowela ustala nowe zasady opłat stemplowych weksli, będących wyrazem stosunku handlowego z zagranicą i zmniejsza wysokość opłaty stemplowej dla spółek akcyjnych. Obecnie przyjmuje się, jako punkt wyjścia, nie miejsce wystawienia, lecz miejsce płatności i miejsce zamieszkania trasata. Przedłużono również opłatę ulgową stemplową i proc. zamiast 2 proc. od pewnych czynności spółek akcyjnych do końca r. 1932.

Następnie przyjęto wniosek klubu B. B. w sprawie zmiany dekretu Prezydenta z dn. 8 listopada 1927 r. w tym duchu, żeby dochody z uposażeń służbowych, emerytur oraz wynagrodzeń za majemną pracę, wypłacane z funduszu państwa oraz związków komunalnych, nie podlegały dodatkowi na rzecz związków komunalnych. W toku dyskusji przedstawiciel P. P. S., pos. Zarembo zgłosił rezolucję, domagającą się przeprowadzenia waloryzacji podatku dochodowego. Rezolucję socjalistów odrzucono, a ustawę przyjęto w całości, w brzmieniu B. B.

O ustrój Gdyni

Bardzo żywa dyskusja wywołała sprawa wniosku Kl. Nar. o uchylenie dekretu Prezydenta w sprawie ustroju m. Gdyni. Referował pos. Tebinka (B. B.), proponując odrzucenie wniosku Klubu Narodowego. Miarą, jak nierozważowo argumentował referent, jest szereg następstw: aby obalić zarzut pos. Rymara, że dekret ten sprzeciwia się postanowieniom konstytucji, p. Tebinka oświadcza, że p. Rymar został mianowany radnym Krakowa i to na podstawie rozporządzenia nie ministra spraw wewnętrznych, lecz jeszcze Komisji Likwidacyjnej. Ale przecież, Komisja Likwidacyjna była w r. 1918 rządem dla zachodniej części Małopolski i w tym czasie nie można było naruszać takimi rozporządzeniami konstytucji, gdyż jej jeszcze nie ustanowiono, jak wogóle wtedy jeszcze nie było Sejmu! I to się ma nazywać poważną dyskusją!

Pos. Rymar (Kl. Nar.): Nazywać muszę wywody referenta bardzo nierozważnymi, a często błędnymi. Referent np. uważa, że zniesienie dekretu Prezydenta może nastąpić tylko drogą ustawową przez Sejm i Senat. Gdyby był zajął do „Dziennika Ustaw” nr. 13 z 26 lutego 1930 r. pozycja 89, to byłby znalazł ustawę o wydawaniu „Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej”. Przekonałby się, czytając ustawę, że forma znoszenia dekretów Prezydenta, którą we wniosku naszym obraliśmy, jest ściśle zgodna z obowiązującym prawem.

Rozporządzenie o ustroju Gdyni powołuje się na źródło upoważnienia, które zupełnie nie istnieje. Sprawy samorządowe wyraźnie bowiem wyjęte zostały z pod dekretów Prezydenta. Rozporządzenie to ogranicza samorząd Gdyni, odsuwając od wpływu ludność i dając władzę komisarzowi, mianowanemu przez ministrów spraw wewnętrznych, przemysłu i handlu, oraz skarbu. Dzieciom radnych ma być mianowanych i odwołanych przez ministra spraw wewnętrznych, komisarzyca ta ma trwać 5 lat, a rada ministrów ma prawo przedłużenia tego okresu o dalsze 3 lata. — Mówca podkreśla przepis art. 67 Konstytucji, że rady miejskie muszą być obojętne. Nawet nowy projekt B. B. w sprawie zmian Konstytucji przepisu tego nie zmienia. Gdy mówca na komisji admin. zwracał uwagę, że mógłby się ktoś w tej sprawie odwołać do Trybunału Administracyjnego, to mu odpowiedziano, że Trybunał niema prawa badać ważności ustaw należących do ogłoszonych. Co jednak będzie, gdy Trybunał będzie musiał rozstrzygać o dwóch ustawach sprzecznych, choć należących do ogłoszonych, t.j. wybierać między Konstytucją należącą do ogłoszonej, a należącą do ogłoszonego rozporządzeniem Prezydenta z

24 listopada 1930 r. Mówca uznaje, że na terenie Gdyni ważne interesy państwowe muszą być zabezpieczone, lecz uważa, że dotychczasowy zarząd miasta dawał rządowi gwarancje rozumienia tego interesu państwowego, a potem rząd miał wszelkie środki wkroczenia, gdyby tego zachodziła potrzeba. Rozumiejąc więc potrzebę osobnego statutu dla Gdyni, na wzór Lwowa i Krakowa statutu który mógłby być zmieniony drogą ustawową, mówca nie pojmuje, czemu rząd nie wszedł na tę normalną drogę. Gdynia wymaga specjalnej opieki, lecz nie można zrozumieć, dlaczego po drodze trzeba łamać prawo i usuwać ludność od wpływu na samorząd. Rozumiemy, gdy przewrótowy łamie prawo, lecz nie rozumiemy, gdy to czyni grupa rządząca. Mówca prosi o uchwalenie wniosku, uchylającego rozporządzenie Prezydenta. (Oklaski na ławach prawicy).

Pos. Polakiewicz (B. B.) omawiał szczególne znaczenie Gdyni, które zresztą wszyscy znakomicie doceniają, a co do zarzutów, że dekret jest sprzeczny z Konstytucją, odpowiedział, że nikt nie może być autentycznym interpretatorem Konstytucji, bo niema Trybunału Konstytucyjnego.

Pos. Ciołkosz (P. P. S.) dotknął tylko strony prawno - konstytucyjnej i wywodził, że w tym dekreście upatruje przejaw dążenia do likwidacji samorządu terytorialnego, co daje się wyczuwać także w Małopolsce.

Pos. ks. Łosiński (Kl. Nar.): Społeczeństwo polskie na Pomorzu długi czas walczyło skutecznie z uciskiem niemieckim i jest całkowicie przygotowane do tego, by wziąć w ręce samodzielne władanie nad miastem Gdynią. Do r. 1926 praca w naszych samorządach i instytucjach społecznych rozwijała się bez ograniczeń przy poparciu czynników rządowych, potem ten stan uległ zmianie na niekorzyść, zaczęto wydalać starostów i innych urzędników znających miejscowe stosunki i przysłano ludzi z kresów, którzy nawet najgłupszym działaczom pomorskich traktowali jako wrogów państwa, tylko dlatego, że nie chcieli rzec się swojej niezawisłości obywatelskiej i śpiewać „Pierwszej Brygady”. Ci przybysze chcieliby nas nauczyć nowego gospodarstwa na sposób wehodyn, chcieliby robić wszystko sami. Zdziwiło nas rozporządzenie Prezydenta i dziwi to, że obecna większość sejmowa, która w czasie wyborów uwielbiała dojrzałość i wyrobieństwo ludności pomorskiej, nagle dziś uznaje tę ludność za niedojrzałą. (Pos. Polakiewicz: Gdynia jest gospodarstwem wszystkich nas!) Głos z B. B.: To nie księża obórka). Ludność pomorska przyjmuje to ograniczenie z największym niepokojem, uważa, że się ją traktuje jak ludność drugiej klasy. Poseł Tebinka: Księża kanoniku, jak można takie rzeczy mówić? Takie odsuwanie ludności od udziału w życiu samorządowym jest bardzo niebezpieczne. Tam po drugiej stronie granicy i dzie wyteżona praca, widzi wszystkie błędy naszej administracji i wyzyskuje je przeciw Polsce. Znamienne jest, że wniosek o odrzucenie popiera jako referent właśnie poseł Tebinka, ten święto upieczony Kaszuba. Według niego mają tam gospodarzyć „po ukazu” urzędnicy z nominacji, a nie obywatele z wyboru. Ja, jako urodzony na Pomorzu, który wśród tamtejszej ludności pracowałem całe życie, który byłem przez nią wybierany do parlamentu pruskiego przez 17 lat, ostrzegam w tej ostatniej chwili przed zarządzeniem, które nam szkodzi podwójnie bo rozgorycza ludność i daje aludy do ręki antypolskiej propagandzie. Z tą prośbą zwracam się zwłaszcza do posłów z Pomorza i Kaszuba. (Oklaski na prawicy).

Pos. Gruszczyński (Ch. D.) stawia wniosek formalny, żeby ze względu na rozbieżność poglądów, jako też ze względu na sprzeczności w rozporządzeniu przesłać wniosek Kl. Nar. do opinii komisji konstytucyjnej.

Pos. Duch (B. B.), o którym mówią, że jest kandydatem na wojewodę pomorskiego, bardzo ostro zaatakował pos. ks. Łosińskiego, Pomorza i Poznańskie, zarzucając im partykularyzm dzielnicowy.

Pos. Chądzyński (N. P. R.) przypomina, że dekret ukazał się 24 listopada 1930 r., czyli w 8 dni po wyborach, gdy rząd już wiedział, że będzie miał większość w Sejmie, i miał wszelką możność wniesienia ustawy o statucie dla Gdyni, mając pewność, że zostanie uchwalona. Rząd jednak tego nie zrobił, wybrał drogę rozporządzenia Prezydenta, a to dlatego, aby uniknąć publicznej dyskusji w Sejmie. Na budowę portu w Gdyni wydano już setki milio-

nów, a gdy pierwsza faza budowy jest na ukończeniu, gdy pieniądze już są wydane, dopiero teraz zawieszają się samorząd i dorabia się argumenty ex post. Motywy więc nie są szczerze, a chodzi tylko o to, kto ma mieć wpływy polityczne w m. Gdyni.

W okręgu kaszubskim niema ani jednego starosty, pochodzącego z Pomorza, ale ludność pomorska chętnie współpracuje nawet z ludźmi z innych dzielnic, byle miała do nich zaufanie. Dotychczasowy przewodniczący rady miejskiej w Gdyni miał zaufanie, choć pochodził z innej dzielnicy. Podkreśla się tu, że chodzi o obronę moralnych i materialnych interesów Gdyni. Nie należy stawiać sprawy na tej płaszczyźnie, gdyż ludność Pomorza, która przez 150 lat broniła dostępu do tej ziemi, oraz jej polskiego charakteru, dała dowód, że potrafi należycie strzec największych dóbr moralnych i materialnych i dlatego rozporządzenie Prezydenta jest dla niej tembardziej krzywdzące. (Oklaski)

Po wyjaśnieniach wicemin. Korsa-ka, uchwalono głosami B. B. wniosek komisji o odrzuceniu wniosku Klubu Narodowego.

Sprawa odznaczenia Kostka-Biernackiego

Zkolei omawiano nowelizację dekretu o krzyżu i medalu Niepodległości, polegającą na zaznaczeniu, że krzyże te mają charakter odznaczenia wojskowego.

Zajścia, jakie miały miejsce przy omawianiu tej sprawy, referowaliśmy już obszernie w wydaniu porannem.

Ubezpieczenia

Następnie omawiano i odesłano do komisji wniosek B. B. w sprawie ubezpieczeń na starość. Sprawę tę referowaliśmy już również wyczerpująco w wydaniu porannem.

Następne posiedzenie dziś, w środę, o godz. 16-tej.

Obecny system administracyjny

Przemówienie sen. Bohdana Wasiutyńskiego podczas obrad nad budżetem m. n. spraw wewnętrznych

Na posiedzeniu Senatu sen. Wasiutyński z Klubu Narodowego wygłosił podczas obrad nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych przemówienie, w którym oświadczył m. in:

Obecnie jest moda dowodzenia, że nie budżety państwowe, a samorządowe są rozrzucone. Ludność dlatego dotkliwiej odczuwa ciężary samorządowe, że budżety samorządowe opierają się w przeciwnieństwie do budżetu państwowego na podatkach bezpośrednich. Samorząd obarczyło państwo temi działami administracji, które wymagają najwięcej nakładu i coraz więcej kosztownych obowiązków na samorząd ustawy nakładają. Spełnia on zadania administracji rządowej wyręczając ją w ten sposób bezpłatnie. Za politykę samorządu, wywołującą często wskutek wielkich świadczeń niechęć ludności, jest współodpowiedzialny rząd, który nie uregulował finansów komunalnych i nakłada coraz to nowe ciężary na samorząd, nie dając mu nowych źródeł dochodu. Jeżeli niektóre samorządy prowadzą gospodarkę kosztowną i nieogólną, to wzorują się na postępowaniu rządu, zachęcając go do kosztownych inwestycji przez B. G. K. starostów i władze nadzorcze.

Min. spraw wewnętrznych jest przedstawicielem systemu rządzenia, który określić można jako system państwa policyjnego. Prawo obowiązuje administrację tylko o tyle, o ile względy interesu publicznego, interpretowane przez posiadających władzę, nie wymagają jego naruszenia. Ten system znalazł swój wyraz podczas wyborów, gdy interes rzekomy państwa wymagał zwycięstwa za wszelką cenę obozu, popierającego rząd. Tak system rządzenia utrwała w społeczeństwie pogląd, że siła, nie prawo rozstrzyga w konflikcie.

Druga konsekwencja, to upadek autorytetu moralnego urzędników, podczas, gdy w naszych czasach autorytet władzy państwowej jest konieczny. Autorytet ten załamuje się w poczuciu wewnętrznym stanu urzędniczego, staje się on narzędziem walki wewnętrznej. Groźne to dlatego, że szerokie masy nie mogą odróżnić władzy państwowej od piastunów tej władzy.

Po Rosji odziedziczyliśmy podział na poddanych prawomyślnych i nieprawomyślnych, traktowanych jako wrogów państwa. Był to logiczny wynik rządów absolutnych, teraz znowu przeciwstawiających się systemowi rządzenia uważa się za działaczy antypaństwowych. Taka praktyka jest w skutkach niebezpieczna, bo sugeruje nieświadomym masom, niezadowolonym ze stosunków, że walczą z państwem polskim.

Po Austrii odziedziczyliśmy inną chorobę: administracja starała się tam wyzyskać swą władzę dla uzależnienia

od siebie obywateli i tak oddziaływać na ich polityczne stanowisko. Metoda taka, ułatwiająca na razie rządzenie, dać musi w skutkach niebezpieczne wyniki; prowadzi do zniknięcia z życia publicznego obywatela, ceniącego swą godność i honor, czującego swą odpowiedzialność za losy kraju, zamiast niego zaś zjawia się poddany, dbający tylko o spokój i korzyści materialne, obojętny na sprawy publiczne. Zaprowadzenie tej psychologii, wygodnej dla chwilowo sprawujących władzę, ujawni swe skutki zgubne dopiero w chwilach ciężkich prób dziejowych, gdy obojętność równać się może zgubie.

Trzeba przeto stwierdzić, że istota toczącej się walki — to walka o typ cywilizacji w Polsce, o to czy mamy wychowywać poczuwającego się do odpowiedzialności za losy państwa obywatela, człowieka z charakterem, czy też obojętnego, niewolniczego poddanego.

Codziennie używanie

mydełka do zębów ODOL nie jest kosztowne, ponieważ jedno mydełko wystarcza na przeciąg kilku tygodni. Mydełko ODOL jest do nabycia w aluminiowych pudełkach. Zapasowe mydełka są wszędzie w sprzedaży.

Tw 1120

Mąż zaufania B. B. na Śląsku

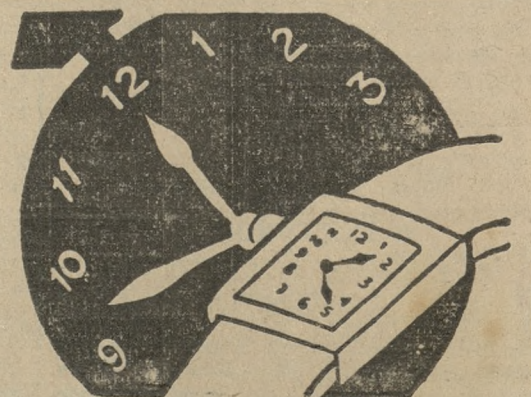
skazany za przynależność do „Stahlhelmu”

Przed wydziałem karnym sądu w Królewskiej Hucie odbyła się — jak donosi katowicka „Polonia” — rozprawa przeciwko obywatelowi polskiemu niejakiemu Karolowi Morawie z Król. Huty, który poza szeregiem przestępstw (m. in. i kradzieże), oskarżony był o przynależność do bytomskiej grupy „Stahlhelmu”. M. ukrywał się przez pewien czas przed władzami polskimi, i został aresztowany w Król. Hucie. Podczas akcji, aresztowany był czynny jako mąż zaufania komitetu wyborczego „sanacji”. Był on w posiadaniu legitymacji męża zaufania, podpisanej przez „sanacyjny” posła R. Kornkego, ze Zw. Powstańców Śląskich. Morawę sąd skazał na 12 miesięcy twierdzy.

Ładny „kwiateczek” z wyborczej łaki „sanacyjnej”

NAJWYTWORNIEJSZE
NAJDOKŁADNIEJSZE
ZEGARKI ŚWIATA

TAVANNES
WATCH CO.

Sowiety w orbicie polityki międzynarod.

Obrady kongresu rad sowieckich

Tegorocznym obradom zjazdu rad Z. S. R. R. w Moskwie należy poświęcić ze względu na ich charakterystyczny przebieg większą uwagę. Poza wiadomościami, podanymi już przez nas pokrótce, należy dodać, że zjazd otworzył w niedzielę wieczorem Kalinin. Przy stole prezydyjnym zasiadła elita partii komunistycznej ze Stalinem, Mołotowem, Woroszyłowem, Budiennym i t. d. Ciekawe, że z porządku dziennego skreślono referat Woroszyłowa o rozwoju siły zbrojnej Sowietów oraz referat Kalinina o roz-

budowie sowieckiego przemysłu ciężkiego i o sowieckich instytucjach. Jest rzeczą charakterystyczną, że od paru już lat, mimo zapowiedzi, sprawozdania Woroszyłowa nie dochodzą do skutku. Prace zjazdu ograniczone zostały przeto do exposé prezesa rządu Mołotowa, oraz do referatów rolniczo-hodowlanych, które będą miały kilku mówców. Poza tem zjazd dokonał zmiany niektórych paragrafów konstytucji sowieckiej i zatwierdził skład władz centralnych.

Mołotow usprawiedliwia Sowiety przed zagranicą

Exposé Mołotowa zajęło około dwóch godzin. Dzielilo się ono na dwie części. W pierwszej części Mołotow przeprowadzał porównanie między stosunkami sowieckimi a stosunkami, panującymi w państwach kapitalistycznych. Odpowiadał na zarzuty, wysuwane pod adresem Sowietów w kołach zagranicznych. Chodziło głównie o dumping i stosowanie pracy przymusowej w Sowietach. Nad sprawą dumpingu Mołotow przeszedł dość szybko do porządku dziennego, nie dotykając tej sprawy merytorycznie i tylko ogólnikowo twierdząc, że dumping sowiecki nie jest przyczyną kryzysu światowego. Jako przykład przytacza mowa przemysłu metalowego, włókienniczy i automobilowy, które odczuwają ciężar kryzysu i w zakresie których Rosja Sowiecka jest tylko konsumentem. Eksport sowiecki, wynoszący w r. 1930 1 miliard złotych rubli, jest o 500 milionów rubli większy od eks-

portu przedwojennej Rosji. Sowiety od wysokości eksportu swego uzależniają swój import.

Mołotow dłużej zatrzymał się nad sprawą zarzutu o stosowaniu w Sowietach pracy przymusowej. Jego zdaniem, praca przymusowa w Rosji Sowieckiej nie istnieje, gdyż każdy robotnik pracuje nie na kapitalistę, lecz na państwo. Co do pracy więźniów, to Mołotow przyznaje, że ma ona szerokie zastosowanie, w myśl komunistycznej zasady, że „kto nie pracuje, ten nie je”. Według Mołotowa więźniowie nie są używani przy eksploatacji lasów, ale przy niektórych innych robotach. Mówca wymienia m. in. budowę kanału wodnego w Karelii, oraz budowę szos i kolei w północnym kraju. Przy każdej z tych robót zajętych jest po kilkadziesiąt tysięcy więźniów. Czy to są więźniowie polityczni, czy kryminalni, Mołotow nie mówi.

Obawy przed akcją interwencyjną z Zachodu — Zarzewie wojny we Francji i — w Watykanie

Druga część exposé poświęcona była sprawie polityki międzynarodowej. Po skrytykowaniu działalności komisji rozbrojeniowej, Mołotow scharakteryzował pokrótce stosunki Związku Sowieckiego z poszczególnymi państwami.

Paneuropa Brianda — podkreślił na wstępie Mołotow — ma według swego założenia odegrać wielką rolę w walce z Sowietami. A niebezpieczeństwo wojny — mówił Mołotow — istnieje. Czteroletnia działalność komisji rozbrojeniowej nietylko nie oddaliła nas od niego,

ale raczej zbliżyła. Sowiety nie mają najmniejszych złudzeń co do wyników prac przyszłych konferencji rozbrojeniowych, niemniej wezmą w nich udział i nie pozwolą na bojkot swej współpracy.

Poraz pierwszy w exposé rządu sowieckiego poruszona była również sprawa Watykanu. Mołotow mówił o Watykanie, jako o samodzielnym państwie. Mołotow zarzucał mu, że prowadzi antysowiecką kampanję państw i przygotowuje wojnę z Sowietami.

Zbliżenie sowiecko - niemieckie — Stosunek do Włoch

Stwierdziwszy następnie, że niebezpieczeństwo interwencji zbrojnej wzrosło od dwóch lat, Mołotow zauważył, że mimo to udało się Sowietom swe stanowisko międzynarodowe w świecie w ostatnim czasie wzmocnić.

„Historja stosunków naszych z Niemcami — mówił Mołotow dosłownie — rozpadła się na dwa okresy: jeden od końca roku 1929 do połowy roku 1930, w którym Niemcy dążyły do panowania przez falę wrogości Sowietom krucjaty. W ciągu roku 1930 nastąpił szczęśliwy zwrot, zaznaczający się chęcią wzajemnej współpracy. Wyrazem tego był przyjazd do Moskwy bardzo wpływowej delegacji niemieckich sfer przemysłowych. Jestem przekonany, że rokowania delegacji niemieckiej z czynnikami gospodarczymi Sowietów doprowadzą do wyników pomyślnych i daleko idących”.

Stosunki z Włochami — mówił dalej Mołotow — rozwijają się normalnie i pomyślnie szczególnie dzięki sowiecko-włoskiemu traktatowi handlowemu z dnia 2 sierpnia 1930 r. Przy-

jazne stosunki z Turcją pogłębiają się, czego dowodem podpisany z dniem 7. bm. traktat morski. Jeśli chodzi o Anglię, to są wszelkie — zdaniem Mołotowa — dane po temu, że stosunki z nią ułożą się jaknajpomyślniej. I tak przywóz z Anglii do Sowietów wzrósł z 9,9 milionów funtów w r. 1929 na 15 milionów w r. 1930. Należy jednak zwrócić baczną uwagę na pewne antysowieckie w Anglii tendencje, kierowane przez wpływowe czynniki konserwatywne. Współpraca Sowietów z Japonją jest w dalszym ciągu normalna.

Po omówieniu stosunków afgańsko- i persko-sowieckich, Mołotow poświęcił dłuższą uwagę Francji. Ostatnie oświadczenie Brianda o konieczności zwalczania niebezpieczeństwa komunizmu dowodzą, że kierujące polityką francuską koła trwają uporczywie przy swym wrogiem wobec Sowietów nastawieniu. Niemniej Sowiety zrobią wszystko, co możliwe, aby osiągnąć polepszenie tego stanu rzeczy.

Pretensje wobec Polski

O Polsce Mołotow wyraził się w ten sposób, że stosunki z Polską mogłyby być lepsze, jednakże na czynione ze strony Sowietów próby polepszenia tych stosunków Polska nie odpowiadała. Mołotow ma za złe rządowi polskiemu, że delegacja polska w komisji rozbrojeniowej przeciwstawiała się wszelkim projektom, mającym na celu zmniejszenie zbrojeń bez względu na to, czy zbrojenia te wychodzą ze strony sowieckiej, czy też z jakiej innej delegacji.

W dalszym ciągu Mołotow w kilku

słowach scharakteryzował również stosunki z państwami bałtyckimi i skandynawskimi, nie stawiając im żadnych konkretnych zarzutów. Mówiąc o Chinach, Mołotow oświadczył, że stosunki z tem państwem po zlikwidowaniu incydentu o kolej wschodnio-chińską zaczynają wchodzić w fazę normalną. Stanom Zjednoczonym mówca stawia zarzuty, że mimo dużych obrotów handlowych z Sowietami polityczne koła Ameryki czują niechęć do wszystkiego tego, co sowieckie.

W niedzielę, 15 marca, o godz. 18, odbędzie się w sali 17 Col. Minus trzeci odczyt inż. TADEUSZA PERKITNEGO z cyklu „Nasza wiołczęga naokoło świata“, p. t.

Pod modrem niebem Argentyny.

(Budowa tratwy nad rzeką „Szatanem“. — Jako robotnicy na samotnej farendzie. — Pół roku z tyczką mierniczą na stepie. — Przeprawa przez Andy.)

Buety po 2 zł i 1 zł do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego.

Niedopuszczalny nacisk „imieninowy“

Akcja „imieninowa“ w szkołach doprowadza w dalszym ciągu do scen gorszących i z punktu widzenia pedagogicznego wręcz niedopuszczalnych.

Jak nam donoszą, wczoraj w zakładzie S. Urszulanek w Poznaniu zostały rozdane we wszystkich klasach, począwszy od I-jej klasy gimnazjalnej, pocztówki „imieninowe“, za które ściągano po 15 groszy. Uczennice zmuszone były na miejscu wypisywać życzenia dla Piłsudskiego oraz podpisywać swe nazwiska z podaniem adresu rodziców.

W gimnazjum Marcinkowskiego wszyscy niemal uczniowie stanowczo odmówili zakupu pocztówek i wysłania życzeń. W jednej z klas profesor, który rozdał pocztówki, oświadczył, że wobec odmowy uczniów sam zapłaci za wszystkie pocztówki.

Z Leszna donoszą nam, że w tamtejszym gimnazjum im. Komeniusza wprowadzono specjalną ewidencję uczniów celem stwierdzenia, który z nich wziął udział w akcji imieninowej. Sporządzono spis wszystkich gimnazjastów, w którym notuje się, który z nich zamówił pocztówkę względnie nalepkę imieninową, a któ-

ry dał odpowiedź odmowną. W wyższych klasach uczniowie zakupywali pocztówki wyłącznie ze strachu przed ewentualnymi ujemnymi konsekwencjami przy maturze w razie gdyby dali odpowiedź odmowną.

Z innych stron kraju donoszą o podobnych faktach. Tak np. — jak donosi „Gazeta Warszawska“ — w sobotę dnia 7 b. m. w państwowej szkole ogrodniczej w Warszawie, nauczyciel języka polskiego, niejaki Józef Bero, przyniósł w czasie wykładów paczkę pocztówek „galówkowych“, rozdał je między słuchaczy, nakazując pisać „zyczenia“, poczem podług listy sprawdził, czy nikt się od tej „państwowo-twórczej“ akcji nie uchylił. Ten niesłychany postępek nauczyciela stał się tłem gorszących zajęć w szkole. Jednego ze słuchaczy ów Bero usunął z sali i wniósł na niego skargę do dyrekcji szkoły. Pieniądze za pocztówki polecił inkasować w czasie zajęć szkolnych, spotykając się z głośnemi protestami. Na wszystkich trzech kursach poświęcono aż dwie godziny pisanii życzeń w godzinach wykładowych.

Tak wygląda „dobrowolna akcja hołdownicza“ w szkołach.

O kryzysie w rolnictwie

Przemówienie sen. Godlewskiego z Klubu Narodowego

Podczas obrad nad budżetem min. rolnictwa w Senacie, sen. Godlewski z Klubu Narodowego wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. i.:

Błędem jest mniemanie, że jesteśmy tylko ofiarą kryzysu światowego. Przyczyny są także ściśle polskie, takie swoiste „made in Poland“. Przez tyle lat prowadzono politykę właściwie antyagrarną i te błędy się mszczą. Zdawałoby się, że po tak ciężkich doświadczeniach konieczność ratowania rolnictwa przeniknęła już do świadomości wszystkich. Jednak widzimy tylko fragmentaryczne wysiłki. Zapewnienia p. ministra o nadziei uzyskania pożyczki zagranicznej dodały otuchy do przetrwania, ale najlepsze chęci nie wystarczają i pożyczka ta jest obecnie tylko muzyką przyszłości.

Ratunek może polegać tylko na równoczesnym zastosowaniu wszystkich środków. P. minister powiedział na komisji, że dyskusja w komisji sejmowej niewiele wydała rezultatów i prosi, aby mu powiedziano, co ma robić? Czyż rolnictwo dotychczas przez swe rady naczelne nie wyraziło dość jasno swoich postulatów w tych licznych memoriałach, odezwach, konferencjach? Z tych dyskusji wyłaniają się dwa wnioski kategoryczne: ratować rolnictwo należy przez podniesienie cen płodów rolnych, przy jednoczesnym zmniejszeniu rozpiętości cen rolniczych i przemysłowych, a powtóre przez obniżenie kosztów produkcji rolnej. Środki zaradcze, wprowadzane jednostronnie, musiały zawieść. Jeżeli się wprowadza premie eksportowe, a nie chroni się zapomocą cel krajowej produkcji, to oczywiście praca jest bezowocna. Krytykę tej polityki wygłosił nie jakiś mówca z opozycji, ale referent sejmowej komisji budżetowej, a więc poseł z B. B. a potwierdził ją referent senacki.

Obniżenie kosztów produkcji jest warunkiem również nieodzownym. Do tego potrzebne jest zmniejszenie ciężaru podatków państwowych, samorządowych i świadczeń społecznych. Obecny stan zadłużenia rolnictwa świadczy o tem, że ciężary są nadmierne. Gotówką w instytucjach kredytowych z dniem 1 stycznia b. r.

zadłużenie rolnictwa wynosiło 1,053 mlijony, a w listach zastawnych i obligacjach 912.400.000, razem więc około dwóch miliardów. Do tego dochodzą ogromne zaległości podatkowe, oraz niemożliwe do ujęcia długie lichwiarskie. Dla zaradzenia ztu i usunięcia raka, który toczy rolników, nieodzowne jest: a) rozłożenie wszelkiego zadłużenia w bankach państwowych, b) zaopatrzenie Banku Rolnego w odpowiednie fundusze na pożyczki dla nabywców gruntów, uproszczenie procedury parcelacyjnej, pobieranie przez Bank godziwych tylko procentów, c) dalsze zasilenie w kredyt krótkoterminowy i d) konwersja krótkoterminowego kredytu na długoterminowy.

P. minister rolnictwa powiedział, że dążenie do podniesienia cen produktów rolnych jest „środkiem małym“, a „dużym środkiem“ jest kredyt. Przyznaję wagę samego kredytu, ale bez stworzenia takich warunków, ażeby warsztat rolny mógł egzystować należycie, zużytkować i przetrawić ten kredyt, naprawy on nie przyniesie i z toni rolnictwa nie wyprowadzi. Ten „duży środek“ bez owych „małych“ może okazać się nikłym albo nowym „środkiem“. P. minister zarzucił, że organizacje rolnicze są jakby cmentarzyskiem, że są słabe i nie mają własnych koncepcji. O tych koncepcjach i projektach rolniczych już mówiłem. Uwagi o słabości rolnictwa są słuszne, tylko nie jest to wyłączna wina rolnictwa, lecz zgubnej dla rolników polityki poprzednich rządów zabórczych, a także rządów Polski odrodzonej.

P. minister powiedział, że jest tylko ministrem rolnictwa, a nie skrzynią pocztową. A myśmy byli przekonani, że minister rolnictwa jest powołanym patronem rolnictwa w Polsce i że w dzisiejszej sytuacji, kiedy rolnictwo się wali, włokąc za sobą całe życie gospodarcze, głos jego jest decydujący, że jego program — jest programem rządu i musi być wykonany. Jeżeli tak nie jest, to niema mowy o ratunku dla rolnictwa, a wtedy już nietylko rolnictwo, lecz całe życie gospodarcze będzie przedstawiało, wedle określenia ministra, jedno wielkie cmentarzysko.

Kto ma granaty?

Przed sądem grodzkim w Mysłowicach rozpatrywano sprawę o terror wyborczy. Na ławie oskarżonych zasiadli: kilkakrotnie karany Czałończyk, oraz jego współnik Ociepa. Akt oskarżenia zarzucał im, że brali udział w awanturach w Janowie, gdzie u Emila Jesza, oraz innych obywateli wybili kilkanaście szyb, przyczem grozili poszkodowanym rewolwerem, oraz rzucili do willi dyr. Wańka ręczne granaty.

Oskarżeni do winy się nie przyznali i tłumaczyli się tem, że Jeszemu grozili jedynie straszakiem, zaś granaty ręczne były ćwiczebne, które mieli w przechowywaniu jako instruktorzy organizacji półwojskowych. Tłumaczenie to odparł świadek Emil Jesza, który po-

twierdził, że oskarżeni grozili mu rewolwerem a nie straszakiem.

Sąd skazał Czałończyka na 3 tygodnie, zaś Ociepę na 14 dni więzienia. Przeciwno temu wyrokowi wniósł poszkodowany odwołanie z powodu niskiego wymiaru kary.

Z prasy

„Słowo Pomorskie“ donosi, że p. Józef Kanarowski przestał być członkiem redakcji tego pisma.

Pożyczka francuska dla Rumunii

Paryż, 11. 3. (PAT) Pożyczka rumuńska została tu podpisana wczoraj o godz. 16.

Prowokator Treviranus

rozpoczął antypolską ofensywę radiową

Berlin, 11. 3. (PAT) Wczoraj wieczorem min. Rzeszy Treviranus wygłosił przez radio przemówienie o sprawach, dotyczących niemieckich prowincji wschodnich. M. in. powołał się na zwycięski pochód kultury niemieckiej na Wschodzie, którego ślady dziś jeszcze można stwierdzić od Kurlandji do Dunaju.

Mówiąc o rozbiorach Polski, Treviranus oświadczył, że obsadzenie wówczas przez Prusy części Polski było wyrazem uzasadnionej obrony Niemiec przeciwko ekspansji woli mocarstwowej Rosji. Zdaniem Treviranusa struktura gospodarcza terenów wschodnich,

zajętych przez Prusy przed 150 laty, jest najlepszym dowodem pokojowej pracy państwa pruskiego.

W przemówieniu swoim mówca przytaczał znane z jego antypolskich wystąpień wywody na temat granic polsko-niemieckich. Zdaniem jego zażalenie wschodnich połaci Niemiec skłania cały naród niemiecki do zajęcia się zagadnieniem wschodniem, jako żywotnym zagadnieniem dla całego narodu. Dalszy rozwój prowincji wschodnich wysuwa się, zdaniem Treviranusa, na czoło polityki niemieckiej.

Nowa heca antypolska na Śląsku Opolskim

Uroczystości plebiscytowe z udziałem kanclerza Rzeszy i członków rządu — Stanowisko hitlerowców

Berlin, 11. 3. (Tel. wł.) Z okazji dziesięciolecia plebiscytu na Górnym Śląsku Opolskim w dniu 20 marca i dniach następnych uroczystości o charakterze antypolskim. Uroczystości te będą zorganizowane częściowo przez władze niemieckie, częściowo przez „Heimatverbände“.

W niedzielę, 22 marca przemawiać ma kanclerz Brüning na wielkiej manifestacji w Bytomiu. Prawdopodobnie

nie zabiorą tam także głos minister spraw wewnętrznych Wirth i któryś z członków rządu pruskiego.

Hitlerowcy i niemiecko - narodowi mają urządzić osobne uroczystości. — Koła nacjonalistyczne z okazji 10-lecia plebiscytu prowadzą kampanję przeciw min. Wirthowi, twierdząc, że zaszkodził sprawie niemieckiej podczas plebiscytu przez swe zarządzenia. Min. Wirth otrzymał w związku z tem szereg listów z pogrózkami.

Koło Prelegentów

Młodzieży Wszechpolskiej

urządza dzisiaj o godz. 20 w lokalu przy św. Marc'nie 65 (nad kinem Colosseum) zebranie z referatem p. Jana Wyganowskiego.

Sympatycy mile widziani.

Obóz narodowy w Pobiedziskach

Pobiedziska, 9 marca.

W dniu 8 marca b. r. o godz. 12-ej odbyło się w Pobiedziskach zebranie celem założenia Stronnictwa Narodowego. Przy szczelnie zapelnionej sali p. Wojtkowiaka zebranie zagałę w serdecznych i treściwych słowach zasłużony działacz ks. proboszcz Smorawski z Wronczyna pod Pobiedziskami, którego zebrani przyjęli burzą oklasków.

Jako pierwszy, przemawiał przybyły poseł Stronnictwa Narodowego p. Lasota, który w 1½-godzinne przemówienie przedstawił zebranym stan obecny w Polsce, rządzonej przez „sancję“. P. poseł Lasota przedstawił kolejno obecny ciężki stan rolnictwa, o którego był walczy w Sejmie Stronnictwo Narodowe, sprawę cukrownictwa, ratyfikacji traktatu z Niemcami oraz sprawy podatkowej. Kiedy wspomnieli p. poseł o sprawie Brzeźcia, zebrani głośno manifestowali przeciw metodom, tam stosowanym.

Przewodniczącą ks. prob. Smorawski, dziękując p. Lasocie za treściwe przemówienie zachęcał do dalszej pracy w Sejmie, przyrzekając poparcie ze strony społeczeństwa.

Drugi z kolei zabrał głos p. Karasiewicz, informując zebranych o pracy Str. Narodowego i wręczając następnie dyplomy głównego komitetu wyborczego dla działaczy, zasłużonych podczas wyborów. Dyplomów rozdano ogółem 16.

W dyskusji zabierali głos m. in. ks. prob. Smorawski i dr. Bartlitz, nawołując i zachęcając do wstępowania w szeregi Stronnictwa Narodowego. Następnie wybrano zarząd, do którego weszli: jako prezes — p. dr. Bartlitz, lekarz, zastępca — p. A. Jakubowski, radjotechnik, zastępca — p. E. Piechorowski, ślusarz, skarbnik — p. dr. Kęsicki, malarz, jako lawnicy: p. A. Białkowski, S. Miłostan i S. Pieniężny.

Na członków Stronnictwa Narod. zapisało się na miejscu 60 osób. Porządku pilnowali podczas zebrania Młodzi O. W. P.

W tym samym dniu o godz. 4.30 popoł. odbyło się z inicjatywy p. Karasiewicza zebranie kobiet, na którym przewodniczył również ks. Smorawski z Wronczyna. Ks. prob. Smorawski, zagajając zebranie, mówił o celach i działaniu kobiety Polki i katoliczki.

Następnie przemawiała przybyła z Poznania p. Krzyżagórska, która w bardzo dobrze ujętych słowach wygłosiła referat na temat „Kobieta w Odrodzonej Polsce“, mówiąc m. in. o działalności Narodowej Organizacji Kobiet. Po przemówieniu nagrodzono referentkę burzą oklasków. Zebrane postanowiły utworzyć koło Narod. Organizacji Kobiet, do którego zarządu powołały następujące panie: Dr. Bartlitzową, A. Marecką, Czerwińską i Śniadecką.

Na członkinie Narod. Org. Kobiet zapisały się prawie wszystkie zebrane. Zebranie zakończono wspólną modlitwą.

Proces o zajęcia w Brzeziu

Rybnik, 11. 3. (Tel. wł.) Wczoraj rozpoczęła się rozprawa przeciwko sześciu mieszkańcom Brzezia, oskarżonym o najście mieszkań i częściowe ich uszkodzenie kilku tamt. obywateli. Oskarżeni, wśród których jest m. in. przewodnik policji Alfred Końca, do winy się nie przyznają. Osk. Końca w zeznaniach swych podał szeroko tło zajść, które spowodowane były butnymi wystąpieniami Volksbundu, hitlerowców i Stahlhelmu. Z pośród świadków zeznawał wczoraj Adolf Solich, ślusarz kolejowy w Gliwicach, zamieszkały w Brzeziu, oraz poszkodowani Niemcy Paweł Szołtys i Jambor. Ten ostatni twierdził, że dom jego napadnięto a jego samego pobito, jednak w napadzie tym brali udział ludzie obcy, nie pochodzący z Brzezia, a więc nie oskarżeni.

Świadkowie przyznają, że otrzymywali od Volksbundu wielkie subwencje.

Rozprawa, na którą powołano około 40 świadków, potrwa co najmniej do czwartku włącznie.

22-ga Loteria Państwowa

(Bez gwarancji)

W pierwszym dniu ciągnięcia 5-tej klasy, wygrane padły na numery następujące:

75.000 zł. na nr. 168013.

20.000 zł. na nr. 57.

15.000 zł. na nr. 68790.

Po 10.000 zł. na nr. nr. 134009 145505.

Po 5.000 zł. na nr. nr. 130366 136879 149275 182693.

Po 3.000 zł. na nr. nr. 4843 17094 94066 104058 164863 193632 205331.

Po 2.000 zł. na nr. nr. 827 11372 17801 18197 222 05 30674 40393 41221 66357 78187 87095 90208 96420 101932 104343 110014 119954 126914 129797 143549 164636 174925 183374 194779 195253 195383.

Po 1.000 zł. nr. nr. 20556 24151 28884 44458 46369 56504 60257 60411 65576 66247 68506 73010 79393 85865 94492 96559 98989 103856 118408 120379 120381 127856 128660 135801 145069 144951 154205 158599 159850 165875 169829 171432 175421 181043 185397 193745 197028 199602 200418 206182 209793

Po 500 zł. nr. nr.: 75 2363 3004 4402 6367 7109 8403 10969 13282 14089 14973 16009 16789 18015 18385 19404 20124 21122 21256 22200 22859 22920 26918 26966 27203 27461 27974 29789 30219 31081 32406 32857 32884 35396 37945 39023 420081 42244 43781 45578 45954 46066 47334 49311 50348 50724 51052 51870 52457 53623 56289 56366 57747 60049 60471 63255 65695 68054 73208 73301 74514 78437 75471 75783 76622 76626 80214 20254 82209 82715 82732 83132 83705 83878 85149 85907 85995 86926 88891 91113 91545 92691 96343 97317 100530 103538 104482 105893 107018 107278 108201 108337 115177 116288 118304 122142 122386 125458 126151 126853 128535 129818 13597 138377 140476 143507 143969 146441 147607 149823 151047 156200 156478 159214 159833 161237 162682 162805 163047 163647 164305 168665 269290 169349 170383 170691 171067 171112 172190 173892 177578 177948 179122 180423 180604 181978 182097 183755 184089 187030 188249 189258 189635 193663 195838 197033 198175 198334 198730 200093 201697 206622 206721 208093 208270.

Po 250 z. wygrali numery następujące:

159 213 371 524 66 799 1035 260 95 382 422 58 70 87 529 621 56 2062 216 76 459 60 78 580 98 764 83 804 900 75 80 3060 83 129 49 277 301 406 547 752 58 806 21 909 4132 393 692 716 90 92 873 5225 64 303 48 404 24 511 600 66 725 848 57 961 6084 474 87 508 23 711 15 30 61 75 78 882 7023 28 160 269 765 69 729 35 62 818 27 43 61 81 935 49 8004 142 271 82 315 16 400 17 528 53 628 31 700 43 810 46 948 76 9072 79 122 218 22 75 343 74 97 490 540 631 763 820 919 37 83 10000 18 26 62 93 143 297 372 74 442 570 697 719 25 77 80 845 950 1085 125 52 338 75 435 56 525 76 610 15 730 69 829 44 54 12007 201 361 466 73 524 649 715 826 64 84 13018 165 376 77 542 680 742 86 870 954 14192 95 97 405 81 564 762 63 820 51 917 29 51 15049 122 256 81 324 505 652 705 37 836 017 35 99 16032 124 273 388 70 414 613 21 78 702 836 920 36 17077 133 57 361 68 512 17 19 632 46 735 71 72 78 839 82 93 18135 48 58 59 71 75 238 87 361 596 750 864 916 92 19016 112 342 67 82 504 14 87 653 730 828 83 915 32 20018 130 86 208 370 79 454 54950 71 74 610 64 82 738 42 856 79 974 81 85 21046 82 83 209 47 57 325 47 64 66 74 80 400 515 693 94 742 933 22216 48 54 345 408 51 515 48 684 23026 34 45 92 103 64 244 51 351 55 68 423 38 605 13 829 37 57 24204 478 526 65 694 854 77.

25092 203 351 76 89 457 84 563 631 706 45 817 30 57 62 26043 44 67 103 48 419 735 54 73 809 27027 154 76 469 571 620 700 12 73 826 953 28013 21 75 130 210 32 601 745 91 805 934 81 29040 83 140 79 204 467 547 860 940 84 30056 115 79 326 41 56 77 671 875 954 31010 55 63 105 223 25 64 99 410 26 39 59 571 612 30 775 865 32243 411 863 33098 124 56 209 92 322 84 432 522 29 81 606 82 83 761 939 71 34017 56 75 98 102 237 78 399 542 50 705 45 877 35077 91 157 63 90 229 492 502 55 60 673 790 992 36084 90 344 500 17 620 79 745 73 75 929 47 83 37078 86 344 48 549 604 40 884 987 38002 81 131 216 377 665 73 791 819 36 94 935 39000 37 195 210 91 303 62 68 92 405 617 80 87 877 928 40210 32 76 414 33 51 81 41008 216 81 454 525 658 776 807 914 76 42029 34 273 439 516 27 60 63 69 80 655 718 51 99 913 38 42 63 43066 110 207 67 333 57 60 578 733 87 890 97 993 44196 218 20 362 80 537 43 86 693 771 844 45065 138 327 47 490 857 90 46021 630 808 931 47050 66 91 94 139 203 51 325 81 408 68 74 535 608 747 819 84 48006 39 94 157 58 394 462 530 89 651 736 808 64 49065 317 28 36 59 540 71 646 70 846 926.

50003 287 98 323 27 455 72 522 86 627 53 63 51003 9 138 351 86 89 428 661 773 947 88 52079 173 229 365 587 602 705 35 52 865 950 82 53023 79 106 68 90 420 93 608 17 77 903 20 54034 70 264 329 430 31 551 623 55112 226 73 85 335 781 94 978 56128 208 65 348 436 653 62 65 703 10 12 63 82 90 914 35 57026 33 84 298 323 41 91 577 78 642 57 76 72 83 58018 41 84 158 68 69 206 74 79 88 323 63 76 467 68 547 759 804 13 913 59053 167 239 46 81 484 503 61 79 711 24 877 80 60016 33 54 75 88 521 607 754 802 85 61148 91 291 396 418 722 76 78 804 37 733 81 830 47 903 63004 70 73 213 43 72 322 419 909 14 62068 128 214 368 418 30 40 577 642 75 49 521 718 50 804 45 988 64005 98 194 55 220 26 68 460 517 44 659 95 910 65094 221 88 95 312 530 767 66068 97 183 483 504 76 600 1 728 818 40 906 11 60 67105 328 63 67 498 535 73 709 807 21 98 68129 61 209 27 77 332 74 486 525 730 836 39 978 69004 190 306 409 84 510 24 602 920 70008 87 96 123 229 552 63 729 79 854 985 71079 147 63 409 525 29 703 27 60 72 905 61 72131 68 99 304 19 30 547 97 764 90 851 55 73095 197 228 323 512 709 825 927 74144 393 777 819 935 42 58 94.

75002 14 51 183 273 86 320 441 46 56 562 630 731 49 930 97 76082 232 39 372 459 69 712 60 933 98 77157 284 476 514 79 601 73 743 840 85 910 78010 197 280 301 22 32 449 59 99 564 647 67 740 63 800 44 936 62 79036 204 47 96 94 317 21 38 547 66 80 608 19 26 81 789 813 16 48 900 80073 106 18 248 318 63 406 28 49 547 68 76 92 682 749 890 954 81915 41 71 107 93 353 484 99 510 20 57 767 51 870 82126 42 218 450 905 13 58 83 83299 310 83 424 515 17 29 34 615 771 819 56 72 900 96 84031 106 98 466 508 56 95 609 804 74 939 85063 80 112 319 422 0 65 81 800 6 63 86071 81 138 236 396 434 65 67 79 702 23 78 956 87249 314 51 67 488 525 630 38 75 783 97 979 90 88014 16 33 78 132 68 79 225 47 305 26 73 79 464 591 647 99 709 23 91 96 89016 161 69 202 72 87 94 461 515 31 81 608 41 58 807 18 959 90116 57 62 266 83 423 89 502 651 63 771 806 80 89 940 91016 93 137 65 279 333 48 476 77 664 94 744 57 92214 39 99 326 81 464 508 16 93039 47 51 108 51 80 289 332 428 54 645 735 36 71 815 24 94073 74 152 382 40 52 530 631 64 68 774 804 29 51 81 926 65 83 95059 10 5 209 25 44 90 329 43 419 61 62 506 64 71 649 715 900 61 96030 170 367

89 424 89 503 22 99 678 846 77 84 931 97040 168 221 417 49 77 578 94 663 67 751 819 21 929 63 98054 66 83 161 77 274 408 26 534 722 828 99043 127 250 361 462 639 60 801 41 65.

100112 18 230 34 322 70 74 89 96 475 553 668 740 75 860 101102 252 383 411 42 50 76 608 23 49 755 68 94 843 83 946 102031 48 86 117 22 92 234 35 49 85 302 51 62 96 417 503 18 41 615 811 925 103063 180 380 570 717 73 879 104054 103 69 233 80 411 527 66 603 957 105006 8 30 37 43 118 343 400 599 630 65 855 920 22 78 106291 399 526 614 58 86 732 107129 521 23 67 815 980 108027 41 45 53 76 147 240 56 75 315 455 575 799 932 56 109008 85 290 300 525 29 99 722 820 907 110263 75 326 37 62 71 411 18 83 559 74 619 33 711 32 887 111089 113 34 266 77 356 414 704 78 95 807 63 112040 51 116 69 347 421 503 27 75 647 883 96 926 28 41 45 81 113047 173 219 50 68 76 441 66 575 92 670 724 59 925 114510 754 71 832 41 958 62 115055 73 134 71 79 82 227 32 69 516 77 634 916 116029 46 113 57 44 237 343 93 446 538 49 700 25 922 117090 141 297 395 475 86 545 48 602 7 56 72 735 41 906 84 118037 52 107 17 32 81 204 30 35 45 320 40 49 404 79 535 46 51 93 603 98 797 988 119024 94 97 245 355 64 591 95 601 96 880 910 70 77 120057 104 24 235 337 41 542 637 46 711 811 42 87 900 10 121102 315 31 43 416 580 665 737 828 926 32 122062 151 57 81 211 35 44 63 348 491 568 618 19 729 841 42 123130 605 37 91 96 799 846 969 124093 141 82 554 626 838.

Losy do V. klasy są jeszcze do nabycia

w najszczęśliwszej kolekturze

Juljana Langer

Tel. 16-37. Tel. 31-41.

Centrala: Poznań, Wielka 5.

Filja: Poznań, Sew. Mieżyńskiego

(Hotel Monopoli) DW 8884

125303 400 15 66 545 702 45 845 916 51 126080 95 101 20 35 39 45 216 386 454 57 677 771 844 975 127099 160 222 75 425 62 589 628 36 66 72 96 718 23 816 46 921 41 64 128023 34 41 77 210 91 302 409 508 682 96 727 819 979 129031 91 117 61 233 86 89 349 409 651 734 888 925 52 130023 232 97 472 88 502 627 81 131126 60 300 81 424 89 608 11 65 762 825 926 89 132045 116 27 47 212 89 305 418 563 619 28 43 62 986 133031 41 63 86 243 507 700 40 50 806 39 134006 347 55 516 39 666 81 947 135013 171 332 435 41 89 603 33 744 916 81 84 136025 77 79 83 98 140 66 92 389 494 581 707 16 982 137036 57 91 216 332 527 608 41 871 959 138001 122 34

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chęcią

Ratyfikacja umów międzynarodowych

Długie, a przymusowe „wakacje” sejmowe przyczyniły się do nagromadzenia znacznej ilości umów międzynarodowych, czekających na ratyfikację. Jakoteż, od początku nowej kadencji, parlament zabrał się pilnie do prac w tej dziedzinie, dzięki czemu już teraz mamy 14 ustaw ratyfikacyjnych. Ilość ta w niedalekiej przyszłości wzrośnie, rozszerzając znacznie zakres państw, z którymi nasze stosunki zostaną oparte na podstawach prawnych. Nie od rzeczy będzie zestawienie dotychczas ogłoszonych w „Dzienniku Ustaw” konwencji i traktatów, ratyfikowanych podczas bieżącej kadencji; są to układy następujące:

Konwencja emerytalna państw sukcesyjnych, polsko-niemiecki układ waloryzacyjny oraz układy w sprawie oszczędności i listów zastawnych, traktat koncyliacyjny polsko-chilijski, traktat polsko-holenderski o postępowaniu sądowym, arbitrażu i koncyliacji, konwencje handlowe z Francją, Hiszpanją, Portugalją, Łotwą i Estonją (protokół dodatkowy), konwencja polsko-rumuńska o małym ruchu granicznym, wreszcie polsko-francuskie konwencje: weterynaryjna, ubezpieczeniowa i dot. spłaty długu wojennego.

Z pośród ugód powyżej wyliczonych na szczególną uwagę naszą zasługują konwencje handlowe, na których czele znajduje się umowa handlowa polsko-francuska. Ten traktat posiada znaczenie kluczowe, gdyż na jego podstawie zawierane są inne umowy z innymi krajami (klauszula największego uprzywilejowania). Nowy traktat, podpisany w Paryżu, 24 kwietnia 1929 r., znosi niezbyt szczęśliwą, przestarzałą konwencję z 9 grudnia 1924 r., przynosząc szereg korzystnych zmian dla Polski. Pewne niższe, nieistotne dla Francji, a z których zadarmo korzystały inne państwa zostały skreślone, zmodyfikowane. Nowa konwencja daje nam nareszcie we Francji pełną klauszulę największego uprzywilejowania (t. j. cennie według taryfy minimalnej), co niewątpliwie przyczyni się do poprawy bilansu dotychczas deficytowych obrotów naszych z Francją. Zaś konwencja weterynaryjna usłowa szyszy, które utrudniały nasz eksport zwierząt i przetworów mięsnych itp. do Francji.

Również b. ważne są dwa dalsze traktaty, mianowicie umowy handlowe z Hiszpanją i Portugalją. Stan beztraktatowy uniemożliwiał nam wywóz do tych państw południowych. Obecnie klauszule największego uprzywilejowania dają nam taryfy minimalne, stanowiące w Hiszpanji 33 proc., a w Portugalji 50 proc. taryfy maksymalne.

Traktat z Łotwą, nieoficjalnie, a częściowo, na mocy rozp. rady ministrów obowiązywał już przed ratyfikacją, która niejako sankcjonuje i rozszerza stan dotychczasowy. Wreszcie: protokół dodatkowy z Estonją sankcjonuje t. zw. klauszulę bałtycką, stanowiąc iż Polska z ulg, wpływających z tego tytułu, korzystać będzie dopiero wówczas, gdy Estonia przyniesie w inne, klauszulę bałtycką dotychczas nieobjętą, państwu.

Na tem nie koniec. Pozostaje do omówienia szereg dalszych umów międzynarodowych, znajdujących się na warsztacie parlamentarnym, no, i takich umów, które chętnie ujrzelibyśmy złożone do łaski marszałkowskiej. Ale o tem, następnym razem.

Krótkie informacje gospodarcze

— Sprawa przekroczenia kontyngentu nierogacizny eksportowej z Polski do Austrii, za obopólnym porozumieniem między syndykatem polskim dla eksportu trzody i organizacją komisjo-erów wiedeńskich została pomyślnie załatwiona.

— Kapitał akcyjny nowego Tureckiego Centralnego Banku Emisyjnego został pokryty w wysokości 12 i pół milj. tureckich funtów. Pozostało do pokrycia 2½ milj. Subskrypcja zamknięta będzie w dniu 15 kwietnia.

— Sowiecka produkcja węglowa w porównaniu do stycznia spadła w lutym o 17 proc. Największy okrug węglowy zagłębia donieckiego wykonał zaledwie połowę swego zadania.

— Rząd meksykański postanowił obniżyć podatek od produkcji srebra z 6 do 2½ proc. Zarządzenie to ma na celu zapobieżenie zamknięciu kopalń srebra, które pracują obecnie z dużym deficytem.

Niezdrowe stosunki w cukrowniach kujawskich

Z walnego zebrania plantatorów buraków

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Inowrocław, w marcu.

Walne zebranie plantatorów buraków odbyło się dnia 6 marca rb. w Inowrocławiu pod przewodnictwem p. Stefana Kozłowskiego ze Strzelna Klasztornego, prezesa Związku Plantatorów odstawiających buraki do trzech kujawskich cukrowni t. j. Tucznia, Pakość i Janikowa.

O zainteresowaniu rolników tą ważną a decydującą o ich bycie sprawą świadczyła najlepiej wypełniona szczerze do ostatniego miejsca obszerne sala hotelu „Basta”, świadczący także nastroje wśród zebranych, a przede wszystkim ogromne przygnębienie, rozgoryczenie i troska o najbliższą przyszłość.

Zebranie zagał p. Stefan Kozłowski, wskazując w krótkich, dobitnych słowach na doniosłe znaczenie obrad, mających na celu wybrnięcie z ciężkiego położenia i stworzenie środków zaradczych na przyszłość.

Z rozmaitych głosów, jakie się następnie odezwały, wynikało jedno jasno i wyraźnie, a mianowicie, że do obecnego stanu doprowadziła w wielkiej mierze zła gospodarka odnoszących cukrowni, której ujemnymi następstwami chce się dziś obciążyć tylko plantatorów. Cukrownicy wysuwają argument, że ceny za buraki były w ostatnich latach tak wysokie, iż rolnictwo pobrało zapłatę za tegoroczne buraki niejako już naprzód. Jak to twierdzenie pogodzić z faktem, że cukrownie Janikowo, Pakość i Tucznia wypłacały już od lat 5 na każdym kwintalu o jednego złotego mniej, niż sąsiednie cukrownie?

Wielkie wrażenie zebranych wywarło znakomite a z wielką swadą wygłoszone przemówienie p. Zbigniewa Dembińskiego z Węgierek, który w dłuższych wywodach zaznaczył z naciskiem, że sytuacja plantatorów buraków w Wielkopolsce i na Pomorzu nie da się w ogóle wcale porównać z położeniem plantatorów w b. Kongresówce. Ci ostatni otrzymują 5.30 zł za metr buraków t. j. zagwarantowaną cenę za każdy metr buraków kontyngentowych, a 3 zł za każdy metr aż do 20 proc. buraków pozakontyngentowych. Na Kujawach inaczej. Tu żaden z plantatorów posiadających niewyraźne kontrakty nie wie, czego się trzymać. Wie tylko tyle, że ma dostawić swoje buraki, a co za nie dostanie, to wisi w powietrzu. Wśród gromkich oklasków wysuwa mowa słuszne żądanie, aby plantatorów ostatecznie powiadomiono, ile dostaną za buraki i aby należytość zapisano na ich dobro. W przeciwnym bowiem razie dzieją się takie dziwoki, że obciąża się plantatora biorącego np. melasę z cukrowni bez zapłaty gotówką procentami, które w danym razie zjedzą ewentl. zresztą bardzo wątpliwą dopłatę.

Na powyższy temat przemawiał również z werwą p. Byszewski z Głogówca, który wykazywał zasadniczą różnicę między sytuacją plantatorów

w Królestwie a u nas. Tam stosunek plantatora do cukrowni jest oparty na ściśle określonym kontrakcie, gwarantującym pewne ceny — u nas tylko na zaufaniu. Wiadomo, jak na niem wyszli plantatorzy kujawscy — narazano ich na uprąg wielkich obszarów buraków, za które otrzymali tylko po 2 zł i 10 groszy za q.

W wyniku powyższych wywodów podkreślił pp. Dembiński i Byszewski, że plantatorzy muszą się stanowczo od cukrowni kujawskich domagać nowych kontraktów, określających minimalną gwarancyjną cenę z tem zastrzeżeniem, że w razie wygosparowania wyższych cen, nastąpi sprawiedliwy podział nadwyżki między plantatorów a akcjonariuszy.

Licznie zebrani wieksi i mniejsi rolnicy w liczbie co najmniej 500 osób stwierdzili hucznymi oklaskami, że podzielają najzupełniej trafność tych wywodów.

W toku dyskusji zaznaczył słusznie przewodniczący, p. Kozłowski, że w interesie rolnictwa leży, aby przywrócić współzawodnictwo między cukrowniami drogą przydziału kontyngentów w cukrze nie cukrowniom ale plantatorom.

Dalej stwierdzono, że prawie wszystkie cukrownie wielkopolskie są mocno zadłużone w Banku Cukrownictwa. Fakt ten wpływa ujemnie na ich wypłacalność, a cierpi na tem znów tylko plantator. Tak stan rzeczy musi się zmienić i będzie tylko słuszną i sprawiedliwą rzeczą, jeżeli część straty poniosą także cukrownie.

Pozatem zebrani uznali, że wobec trudnej sytuacji w cukrze na rynku światowym należy dążyć do zmniejszenia produkcji. Plantator musi jednak wiedzieć, jaką cenę zagwarantuje mu cukrownia za przyszłe buraki.

Bardzo ciekawie krytyce poddano gospodarkę cukrowni Janikowo, zaczepiano także ostro radę nadzorczą i żądano od niej wytłumaczenia zlej gospodarki w latach poprzednich.

W końcu postanowiono, co następuje:

- 1) powiadomić ministra rolnictwa o niewypłacalności rolników w związku z wstrzymaniem wypłat za buraki przez odnośne cukrownie kujawskie;
- 2) wystosować prośbę do ministra skarbu o wstrzymanie egzekucji podatkowych aż do wypłaty należytości za buraki przez cukrownie kujawskie;
- 3) wystosować prośbę o tej samej treści do izby skarbowej;
- 4) wydelegować przedstawicieli do starostw powiatów Inowrocław, Strzelno i Mogilno celem przedstawienia groźnej sytuacji i wstrzymania ściągania podatków komunalnych;
- 5) wystosować pismo do cukrowni z żądaniem określenia reszty należytości za buraki ubiegłej kampanji i z bonifikowaniem ich na koncie oraz zagwarantowanie ceny minimalnej za buraki w kampanji 1931 r.

Uczestnik.

KRONIKA GOSPODARCZA

Przed Targami Poznańskimi

(t) Instytut eksportowy Belgji organizuje udział w Targach Poznańskich. Instytut Eksportowy w Belgji, który funkcjonuje pod nazwą Office commercial de l'Etat, zgodził się na organizowanie udziału przemysłu belgijskiego w Targach Poznańskich. Poważna ta instytucja stara się zracjonalizować tegoroczny udział, przesyłając tylko te typy towarów, które mogą liczyć na zbyt w obecnych czasach, lub też te, których reklama musi być podtrzymana stale, ze względu na możliwą konkurencję niemiecką.

PODATKI I OPŁATY

(p) Bezcłowy wywóz próbek do Stanów Zjednoczonych. Próbkki towarowe o ile nie są importowane na sprzedaż, mogą być wpuszczone do Stanów Zjednoczonych bez opłaty cła, na zasadzie prawideł ustanawianych przez sekretarza skarbu z tem, iż zostaną wywiezione w przeciągu sześciu miesięcy od daty wwozu, który to termin może być na wniosek strony zainteresowanej przedłużony przez sekretarza skarbu na dalsze 6 miesięcy. Jeżeli próbkki nie zostaną wywiezione w przeciągu pierwszych sześciu miesięcy lub przed upływem dodatkowo udzielonego sześciu miesięcznego terminu i o ile wywóz takich próbek

nie zostanie dokonany w sposób przepisany w art. 412 Rozporządzeń celnych z 1923 roku, podlegają one oceniu. Wszelkie próbkki które mają pozostać na stale w Stanach Zjednoczonych (jak n. p. próbkki przeznaczone do bezpłatnej dystrybucji) nie mogą korzystać z prawa wwozu pod gwarancją, gdyż importer nie byłby w stanie zadość uczynić wymaganiom zawartemu w formularzu gwarancyjnym, a mianowicie wywiezenia próbek w okresie 6 miesięcznym. Za wyjątkiem próbek przeznaczonych do użytku w związku z zbieraniem zamówień i wwiezionych na zasadzie gwarancji, wszelkie inne, uznane przez urzędnika celnego jako posiadające wartość handlową, zostają traktowane w ten sam sposób co towar przez nie reprezentowany, to znaczy, że o ile towar podlega cłu to i próbkki podlegają cłu w tej samej wysokości, o ile zaś towar jest wolny od cła to i próbkki są od niego wolne. O ile próbkki towarowe zostaną wywiezione w przeciągu oznaczonego czasu i wywóz zostanie dokonany w sposób przepisany w art. 412 Rozporządzeń celnych, to zostają one zwalniane od cła, a gwarancja zostaje anulowana lub gotówka zwrócona. Po zdeklarowaniu towarów wartości powyżej 100 £, należy wystawić fakturę konsularną, w której odnośne przedmioty mają być ściśle określone, tak aby było moż-

liwem zidentyfikować przy wywozie. Próby wywiezione przez komwojażerów mogą być wpuszczone na podstawie deklaracji bagażowej, zaopatrzonej opisem tychże. Chociaż Rozporządzenia tego wyraźnie nie żądają to jednak żądany jest afidawit importera, stwierdzający, iż odnośne artykuły są próbami używanymi przy zbieraniu zamówień i nie są przeznaczone na sprzedaż. (az)

Z KRAJU

(k) Kontyngenty przywozowe na III kwartał 1931 r. Izba przem. handlowa w Poznaniu komunikuje, że wnioski o przydziały przywozowe z kontyngentów na II kwartał 1931 r. winne wpłynąć do Izby najpóźniej do 18 marca br. Izba zwraca uwagę, że z powodu ogromnego napływu wniosków kontyngenty się szybko wyczerpują, wobec czego wnioski niezłożone w terminie muszą być często załatwiane odmownie. Dotyczy to szczególnie samochodów, motocykli, tkanin, konfekcji, owoców i skór futrzanych. W podaniach o udzielenie pozwoleni na przywóz samochodów należy podać marki samochodów. Firmy przemysłowe sprowadzające towary do przeróbki fabrycznej, winne we wnioskach wyraźnie to zaznaczyć. Wnioski takie uwzględnią się w pierwszej linii. Wnioski należy sporządzić na przepisowych formularzach, które można otrzymać bezpłatnie w Izbie. Izba przypomina, że od wniosków o udzielenie pozwoleni na przywóz z Austrii i Czechosłowacji należy dołączyć faktury potwierdzone przez austriackie wzgl. czeskie ministerstwo dla handlu. Wnioski o udzielenie pozwoleni na przywóz towarów z Czechosłowacji mogą importerzy również przysłać bezpośrednio do min. przemysłu i handlu, wydział handlu zagranicznego.

Z ZAGRANICY

(z) Prof. Sombart o zmianach w ustroju gospodarczym. W wiedeńskim radio wygłosił prof. Sombart wykład o obecnym przesileniu gospodarczym i zagadnieniu zmiany ustroju gospodarczego. Prelegent wyraził zapatrywanie, że okres rozkwitu kapitalizmu, który trwał od XVIII wieku do wybuchu wojny powszechnej minął wraz z wojną. Obecnie kapitalizm wkroczył w okres starzenia się. Obecny kryzys światowy pozostaje wprawdzie w związku z tem zaburzeniami, niema jednak — zdaniem mSombarta — nic wspólnego z gospodarką kapitalistyczną jako taką, gdyż mógłby tak samo dobrze wybuchnąć za panowania innego systemu gospodarczego. Kryzys światowy jest prosto kryzysem zbytu. Przyczyna jego jest zwiększenie się przedewszystkiem produkcji pszenicy, w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie, oraz produkcji gumy. Ani farmerzy, wyżej wspomnianych krajów, ani drobni producenci drzew gumowych nie są bezpośrednio wciągnięci w związek przyczynowy zmiany ustroju kapitalistycznego. Kapitalizm jest odpowiedzialny za długotrwałość kryzysu, mianowicie przez osłabienie zdolności przystosowania się do zmienionych warunków rynku. Właśnie długość i powaga kryzysu światowego dowodzą, że wchodzi my w nową epokę gospodarczą, w epokę „starości kapitalizmu”.

Notowania szczeciny

Poznań, 10. 3. 1931 r.

Zupełny brak popytu w kraju na szczecinę powoduje coraz większe gromadzenie zapasów, które marnieją, przez co hurtownicy ponoszą poważne straty. Rozporządzenie, hamujące wszelki wywóz szczeciny surowej, okazało się w swych skutkach zgubne. Centrala przemysłu rzeźniczego notuje w dniu dzisiejszym za 100 kg. szczeciny surowej, przepiukanej, niesortowanej, loco skład zł 6.— Na rynku szczeciny panuje zupełna cisza, obrotów nie dokonuje się żadnych. (AW).

Notowania jelit

Poznań, 10. 3. 1931 r.

Ze względu na okres wielkiego postu, w którym to okresie konsumcja ulega znacznemu zmniejszeniu, panuje na poznańskim rynku jelit spokój. Dokonuje się minimalnych obrotów. Ceny na jelit obniżyły się przeciętnie o 10 proc. w stosunku do cen z przed dwóch tygodni. Hurtownicy noszą się z zamiarem wycofania towaru suchego z rynku, gdyż produkcja ta przy obecnych cenach zupełnie nie pokrywa. (AW).

Nasiona. Sprawozdanie handlowe z d.

9. 3. 1931 r. specjalnego składu nasion Telesfora Otmianowskiego w Poznaniu. Notowania informacyjne w złotych za 100 kg. za jakości przeciętne dominujące, nowego sprzętu, loco stacja załadowania: Konieczna czerwona 250—320; konieczna biała 300—450; konieczna szwedzka 190—230; konieczna żółta chmielowa odluszczona 110—135; konieczna żółta chmielowa w łuskach 55—65; inkarnatka 160—200; przełot pospolity 200—245; rajgras angielski krajowy 95—120; tymoteusz 80—100; seradela 62—70; wyka latowa 29—32; peluska 35—38; wiczka zimowa 50—60; groch Wiktorja 24—28; groch polny mały 24—26; gorczyca 40—45; rzepik latowy 50—60; rzepak zimowy 38—40; tatarka 25—30; konopie 50—60; siemie lniane 45—55; proso 40 do 45; mak niebieski 70—80; mak biały 70—80; łubin niebieski 19—22; łubin żółty 22—32.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

O zdrowie mieszkańców miast

Piękny rozwój ogródków działkowych — Film propagandowy — Wszechpolski kongres odbędzie się w Grudniadzu.

Do istniejących już kolonij ogródków działkowych dochodzą dwie nowe, a mianowicie: przy szosie pod Winarami, a dla Chwaliszewa i Śródki — przy szosie Warszawskiej. Poza tem powiększony zostanie ogród im. Kościuski na Wildzie o 200 działek i posiadać będzie obecnie około 475.

Również i na terenie naszego województwa, zorganizował Zw. Tow. Ogródków Działkowych dalsze kolonie w Rawiczu, Szamotułach i Kościanie. W stadium powstawania znajdują się ogródki w Inowrocławiu (3), Gnieźnie (2), Środzie (1), Śremie (1), Nakle (1), Stęszewie (1) i Ostrowie (1); w tej ostatniej miejscowości kolonia będzie rozległa, gdyż na 34-morgowym terenie.

W trosce o propagandę idei ogródków Związek zakupił film o ogrodach działkowych, który był wyświetlony w 1929 r. na międzynarodowym kongresie. Film ten doskonale ilustruje smutne warunki mieszkaniowe i wskazuje na skutki braku powietrza, słońca oraz wilgoci. Jak złodziej zakrada się gruźlica lub inne choroby, szerząc spustoszenie, zwlaszcza wśród dzieci. Zaradzić mają temu choć w części ogródki działkowe, dając możliwość rodzinom pracowników fizycznych i umysłowych przebywanie na świeżym powietrzu wśród słońca. Poza tem film obrazuje życie i pracę w ogródkach działkowych; poświęca

dużo uwagi wychowaniu młodzieży; przedstawia półkolonie wakacyjne dla dzieci, dożywianie ich, gry, zabawy, gimnastykę, obchody świąt ludowych. Następnie przechodzi do organizacji samego ogrodu, powstania i urzędowania działek, hodowli drzew, krzewów, warzyw i kwiatów. W końcu film odzwierciedla smutne skutki likwidacji ogrodu z powodu rozszerzenia miasta i t. p. Po wyświetleniu filmu w Warszawie, ujrzy go też Poznań oraz inne większe ośrodki przemysłowe w kraju.

Drugi kongres wszechpolski delegatów Tow. Ogródków Działkowych odbędzie się 15 i 16 sierpnia r. b. w Grudniadzu, gdzie spodziewani są goście zagraniczni, a w szczególności prezydent Międzynarodowego Biura Ogródków Działkowych w Brukseli p. Goemare. Prace przygotowawcze są już w toku. Na kongresie zarząd Związku złoży sprawozdanie ze swej dwuletniej działalności i ze stanu ogródków działkowych w kraju.

Równocześnie opracowuje się projekt statutu zjednoczonych towarzystw słowiańskich ogródków działkowych. Zjednoczenie to doszło do skutku na zjeździe propagandowo-pokazowym, który się odbył z inicjatywy związku polskiego w Poznaniu. Wreszcie w kołach działkowych panuje przekonanie, że jeszcze w roku bieżącym wejdzie w życie ustawa sejmowa w sprawie ochrony ogródków działkowych. (z)

Śląsk pomostem kultury

Ciekawe prelekcje z cyklu Powsz. Wykl. Uniwersyteckich.

Prof. Kleczkowski w wykładzie swym z 9 b. m. oświecił na przykładzie wpływów językowych niemieckich rolę Śląska jako bramy przechodniej wpływów kulturalnych.

W zakresie wpływów ustrojowych zademonstruje to w dniu dzisiejszym prof. Wojciechowski wskazując, jak wpływy kulturalne czeskie i niemieckie przebiegały się w dziedzinie ustrojowej, jak uderzały wprawo o Śląsk, by potem z patyną śląską iść dalej na wschód, wzgl. półn. wschód. Pamiętajmy przytem, jak wydatne miejsce w kompleksie kultury zajmują w dobie średniowiecza zagadnienia ustrojowe.

Przypominamy też, że prof. Polak w wykładzie, który odbędzie się w dniu jutrzejszym spojrzysz na problem śląski od strony odmiennej, a mianowicie od strony pokładu macierzystej kultury polskiej na Śląsku. Osoba prelegenta, temat wykładu, winien ściągnąć liczne rzesze słuchaczy.

Przypominamy też, że wykłady odbywają się w sali 17 Coll. Min., o godz. 20-tej. Wstęp 50 gr., dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 20 gr.

Pożary na prowincji

Poszło z dymem kilka stodoł. — Poważne straty.

W Dąbrowce Leśnej (pow. obornicki) spłonął stóg łubinu własność Pawła Schmidta. Jak się okazało, stóg ten poszedł z dymem od papierosa, który palił w pobliżu Edward Bujanowski. W dochodzeniach przyznał się Bujanowski do winy i oddano go do dyspozycji sądu.

W Emiljanowie (pow. szamotulski), z nieustalonej przyczyny spaliła się stodoła z narzędziami rolniczymi i zbożem własność rolnika Walentego Jan-kowiaka. Straty ocenia się na przeszło 7 tys. zł.

W Bronisławicach (pow. średzki), zapaliło się z nieustalonej przyczyny w zabudowaniach Jana Stępnika. Pastwa płomieni padły stodoła, szopa, narzędzia rolnicze, zboże i pasza. ubezpieczone na sumę przeszło 20 tys. zł. Zapasy zboża nie były ubezpieczone.

W Biskupicach Jezuickich (pow. gnieźnieński) szalał groźny pożar u rolnika Antoniego Piązy, niszcząc doszczętnie stodołę ze słomą i szopę oraz dach chlewa. Spłonął również marmoty inwentarz. Straty wynoszą około 20 tys. zł. Przyczyny powstania pożaru nie ustalono. — Również w pow. gnie-

źnieńskim w Wiekowie, zapaliło się wskutek wadliwego komina domu mieszkalnego u rolnika Feliksa Spławskiego. Z dymem poszedł dom i chlew oraz inwentarz martwy wartości około 8 tys. zł. Podczas pożaru poniósł dotkliwą stratę lokator Franciszek Kierkowski, któremu spaliło się urządzenie domowe wartości około 2 tys. zł.

Wskutek nagłego zwarcia przewodów elektrycznych wybuchł pożar u osadnika Józefa Mańczaka w Mirosławiu (pow. chodzieski), niszcząc stodołę ze zbożem oraz narzędzia rolnicze wartości około 12 tys. zł. (k)

KALENDARZYK

Środa, 11 marca 1931.

Słońce: wschód 6,19; — zachód 17,47; — długość dnia 11 godz. 28 min.
Księżyc: wschód 2,38; — zachód 9,05; — ostatnia kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska — 6 st. C., pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 741 mm. — W ubiegłą dobę temperatura najwyższa + 1 st. C., najniższa — 6 st. C. Ilość opadu 2 mm.

Przepowiednia pogody na czwartek: Zimno, w nocy silny przymrozek, skłonność do opadów śnieżnych.

Stan wody w Warszawie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu + 2,99 m.

Kal. rzek.: Pelagja P.; jutro Grzegorz W. Kal. słow.: Ludosław; jutro Światosz.

Biblioteka im. L. J. Kraszewskiego (ul. Wrocławska 17) otwarta codziennie od godz. 12—13 i od godz. 16—19; w soboty od godz. 12—15. Kaucja 3 zł, abonament 150 zł, wpis 50 gr.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19, zaopatrzona we wszelkie nowości. Kaucja 3 zł.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Kolo Prelegentów „Młodzieży Wszechpolskiej”** urzęduje dnia 11 bm. o godz. 20 w lokalu przy ul. św. Marcina 65 zebranie referentów z wykładem p. Jana Wyganowskiego. Obecność członków obowiązkowa; goście mile widziani.

— **Tow. Kupców Detalistów branży kolonjalnej.** Plenarne zebranie odbędzie się dziś, w środę, o godz. 20 w Domu Zw. Tow. Kupieckich przy ul. Zwierzynieckiej nr. 12.

— **Zw. Katolickich Towarzystw Robotników Polskich**, organizacja kulturalno-oświatowa i społeczna, skupiająca pod swoim sztandarem 240 czynnych Towarzystw parafjalnych w obrebie obydwóch archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej urzęduje w sobotę, 14 i w niedzielę, 15 bm. wielki zjazd robotników, połączony z obchodem 40-lecia encykliki Papięta Leona XIII „Rerum Novarum”. W sobotę o godzinie 8 nabożeństwo za zmarłych członków w kościele św. Marcina, o godz. 11 początek obrad w sali „Boulevard” (pl. No-

womiejski 5), o godz. 19 adoracja Najśw. Sakramentu w kościele św. Marcina.

— **Tow. Marynarzy Rezerwy.** W sobotę, 14 bm o godz. 20 odbędzie się w sali p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8 roczne walne zebranie. Na porządku obrad wybór zarządu i ważne sprawy. Wzywa się wszystkich niestowarzyszonych dołączyć jeszcze marynarzy do zapisania się w poczet członków. Zgłoszenia przyjmuje wiceprezes Władysław Krzywoś, Rynek Śródecki 15.

— **Zjazd patronów Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej i Stow. Młod. Polek** odbędzie się w czwartek, dnia 12 bm. w Poznaniu. W zjeździe wezmą udział patronowie, patronki oraz członkowie patronatów Stow. Młodzieży z całej Wielkopolski. — Otwarcie zjazdu nastąpi o godz. 10,30 w sali Domu Związkowego przy pl. Nowomiejskim 5. Podczas obrad plenarnych wygłosi ks. kan. Józef Schulz referat p. t. „Stan pracy w S. M. P.” o godz. 11,35 obradować będą dwie sekcje: duszpasterstwa z referatem sekretarza generalnego ks. Ludwika Jarosza n. t. „Rola księdza jako patrona S. M. P.” i pedagogiczna z referatem n. t. „Kompetencja istnienia programu pracy S. M. P. i jego realizacja”.

— **Kl. Sport „Grom”.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 15 bm o godz. 10,30 w sali p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej nr. 13.

WYKŁADY

— **Powszechne wykłady uniwersyteckie.** Dziś, w środę o godz. 20 wygłosi w sali 17 Coll. Minus prof. dr. Zygmunt Wojciechowski odczyt p. t. „Śląsk pomostem wpływów ustrojowych idących na Polskę”. — Jutro, w czwartek prof. dr. Roman Pollak mówił będzie o „Kulturze polskiej na Śląsku”.

— **Wielkopostne wykłady religijne.** Dziś o godz. 20 w sali parterowej Archiwum diecezjalnego przy ul. Lubrańskiego nr. 1 (przystanek tramwaju katedra) będzie mówił ks. dr. Abt na tem. „Liturgia mszy św.” — Jutro ks. dr. Nowicki: „Papież i kardynałowie”. — Wstęp wolny.

— **„O truciznach i otruciach”** będzie mówił dzisiaj 11 bm. adjunkt Zakładu Medycyny Sądowej U. P. p. dr. Łaguna o godz. 20 w Coll. Medicum, ul. Fredry 10. II ptr.

— **O historii fotografii.** Towarzystwo Miłośników Fotografii w Poznaniu, ulica Libelta 14 parter, podaje do wiadomości swych członków, że w czwartek, dnia 12 bm. w czasie zwykłego zebrania członków p. dr. Janusz Tomaszewski wygłosi o godzinie 19 odczyt p. t. „Historia Fotografii”. Goście wprowadzeni przez członków mile widziani.

— **Odczyt tatrzański.** Polskie Towarzystwo Tatrzańskie — Oddział Poznański urządza cykl odczytów. Najbliższy wygłosi p. Jerzy Młodziejowski w czwartek (12 marca) o godz. 20,15 w sali 22 Collegium Minus (Waty Wazów). Tytuł: „Wędrowniki w słońcu i mgłach” — wrażenia z wycieczki w Tatry Wysokie. Odczyt będzie ilustrowany 60 przeźroczami oryginalnych zdjęć prelegenta. Wstęp wolny dla wszystkich.

ŻYCIE SOKOLE

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” Poznań-Śródka.** Zebranie plenarne odbędzie się dziś, w środę o godz. 19,30 w Domu Katolickim na Śródece.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Poznańskie Towarzystwo Oratorskie (Kolo Śpiewackie Polskie)** bierze czynny udział w uroczystej akademii ku czci śp. prezesa Kazimierza Barwickiego, dnia 15 bm. o godz. 12 w Auli Uniwersytetu Poznańskiego. Próby odbywają się każdego dnia o godz. 20 w sali seminarium nauczycielskiego przy ul. Fr. Ratajczaka, lub też w sali Stronictwa Narodowego, św. Marcina 65. — O pilne uczęszczanie na próby ze względu na pamięć Zmarłego, uprasza Wydział główny.

— **Rekolekcje dla mężczyzn**, w szczególności dla robotników z miasta Poznania, rozpoczynają się dziś, w środę, o godz. 19-tej w kościele św. Marcina. Codziennie do piątku dwie nauki. W sobotę spowiedź św. we wszystkich kościołach. U św. Marcina od godz. 19 adoracja Najśw. Sakramentu. Komunia św. wspólna w niedzielę o godz. 8 u Fary. Nabożeństwo będzie celebrował J. E. ks. Prymas.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Otwarcie nowej placówki.** W tych dniach odbyło się uroczyste poświęcenie i otwarcie olbrzymiego magazynu odzieży męskiej i chłopięcej, sukna i podszewek oraz pracowni krawieckiej pod firmą W. Konkiewicz, w lokalach po firmie Łuczak przy Starym Rynku. Uroczystego aktu poświęcenia dokonał wobec licznie zgromadzonych gości ks. Muszyński i złożył nowemu przedsiębiorstwu gorące życzenia. Imieniem zorganizowanego kupiectwa przemawiał ztychliwymi słowy prezes p. Majewicz. W czasie śniadania składali życzenia przedstawiciele stanu kupieckiego i innych zawodów. Odczytano też licznie nadesłane telegramy. W końcu p. Karge zainicjował zbiórkę na rzecz bezrobotnych, która przyniosła 305,70 zł. Sumę tę przekazano p. Fr. Woźniakowi, skarbnikowi kupieckiego komitetu

Przy zepsutym żołądku, zaburzeniach trawienia, niesmaku w ustach, bólu w skroniach, gorączce, zaparciu stolca, wymiotach lub rozwojnieniu — już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa działa pewnie, szybko i dobitnie. Zadać w aptekach i drogeriach. nw 8379

charytatywnego przy Związku Tow. Kupieckich. Sumę tę oddano już do dyspozycji Pozn. Okręgu „Caritas”. Nowemu przedsiębiorstwu „Szczęść Boże”. (z)

— **Z Tow. Uczestników Powst. Wlkp. Łazarz-Górczyn.** Plenarne zebranie odbyło się dnia 5 bm. o godz. 20 w Kasyjne Obywatelskiej przy ul. Marsz. Focha 81. Po odczytaniu protokołu z rocznego walnego zebrania przystąpiono do uchwalenia wniosków walnego zebrania. Uchwalono jednogłośnie podwyższyć fundusz pomocowy na wypadek śmierci o 50 procent. Postanowiono również opracować historię Powstania Wielkopolskiego z uwzględnieniem placówki łazarsko-górczyńskiej. Pracę tę powierzono zarządowi. Zarząd zwraca się z gorącym apelem do wszystkich obywateli, którzy brali czynny udział w powstaniu na Łazarzu i Górczynie a mogą służyć swymi zeznaniami i dokumentami do współpracy Wszelkie zgłoszenia uprasza się skierowywać do sekretarza p. Stachowiaka przy ulicy Górczyńskiej 52 i do zastępcy sekretarza p. Kubickiego przy ul. Kolejowej 7a w środy i niedziele w godzinach od 16—18.

— **Z targu.** Dnia 11. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,60—4,80 zł; masła mleczarskiego 5,20—5,60 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,80—2,00 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 32—34 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,00 do 2,20 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,80 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wołowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; skopowiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalec 2,00—2,60 zł; za drób: kura 3,50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczka 4,00 do 6,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,80—2,00 zł; królik 3—4 zł; indyk 7,00 do 10 zł; za ryby: 1 kg. karpia 4,40—4,80 zł; lina 4,00—4,40 zł; okonia 2,40—3,00 zł; karasie 2,80—4,00 zł; białych ryb 1,00—2,00 zł; 1 kg. węgorza 5,20 zł; sandacza (mrożonego) 6,00 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł. 1 kilogram szczupaka 4,60—5,00 złotych. Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: główka kapusty białej i włoskiej 15—30 gr; modrej 30—60 gr; 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; 50 kg. 2,00 do 2,50 zł; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 60—70 gr; szpinaku 0,80 do 1,20 zł; jarmużu 70—80 gr; pietruszki 50 do 60 gr; 1 kg. bobru 1,20 zł; główka zielonej sałaty 20—30 gr. Za owoce: 1 kg. jabłek 1,60—3,00 zł; 1 kg. świeżych śliwek 0,80—1,00 zł. — Ruch normalny; ceny pod koniec targu nieco niższe od podanych. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Ciężkiemu wypadkowi przy pracy** uległ wczoraj pod wieczór 30-letni rzeźnik Marjan Ratajczak, zamieszkały przy ul. Masztalarskiej 7. Zatrudniony w rzeźni w żelaznej zagrodzie, uderzył się tak mocno o żelazne okratowanie, że upadł, wijąc się w boleściach. Opatrzył go Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55) i przewiozło do lecznicy miejskiej. Stwierdzono naruszenie kręgosłupa. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Wielka kradzież płyt gramofonowych.** Do składu p. Kazimierza Rutkowskiego przy ul. Półwiejskiej 30 włamali się nieznani złodzieje. „Muzykalni” złodzieje skradli 156 płyt gramofonowych, wartości około 1000 zł. (z)

— **Kradzież materiału.** Ze składu firmy Ernst Oswald przy pl. Wolności 17 skradziono dwa wały materiału na ubrania, wartości 345 zł. (z)

— **Przytrzymanie włamywacza.** W tych dniach aresztowała policja zamieszkałego przy Grobli 9 Józefa Kłaczynskiego, jako podejrzanego o kradzież. Kłaczynskiemu udowodniono kradzież z włamaniem u p. Stefana Witoszkowskiego przy ul. Fr. Ratajczaka 21, w Związku Inwalidów Wojennych przy ul. Fredry 7 i kilka innych. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— **Wzięcie za rozsiewanie plotek.** Przed sądem powiatowym odbyła się rozprawa główna z oskarżenia prywatnego pani Z. T., przeciwko urzędnikowi Ignacemu Szkudlarkowi. W postępowaniu dowodowym wykluczono jawność i przywrócono ją znowu dla ogłoszenia wyroku. Z uzasadnienia wyroku wynikało, że oskarżony, poprzednio zaręczony z oskarżycielką, po zerwaniu narzeczeństwa, zaczął ją niesłychanie prześladować i znieważać przy każdej sposobności. Do krewnych oskarżycielki, znajomych i koleżanek poroził powielane maszyną anonimowe komunikaty, w których oczerniał oskarżycielkę. Sąd w postępowaniu oskarżonego dopatrzył się znamion występków oszczerstwa, zniewagi z par. 185, 86 i 74 k. k. w kilku wypadkach i nie przyznając żadnych okoliczności łagodzących, zasądził go na 2 miesiące więzienia bez zamiany na grzywnę i bez zawieszenia kary. Późatem o-

skarżony zapłacić musi dość duże koszty postępowania sądowego. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Zabita podczas snu przez walącą się ścianę.** W wczesnych godzinach porannych zapadła się przed kilku dniami ściana domu mieszkalnego robotnika Emilia Hoehna w Zacharzyni (pow. chodzieski). Walący się mur spadł na śpiącą jeszcze 8-letnią córkę Hoehna Edytę, zabijając ją. Ściana była z gliny i podmočila wskutek opadów deszczowych. Poza dom Hoehna odległy jest zaledwie o 20 metrów od toru kolejowego linii Chodzież-Goleń i być też może, że częste wstrząsy przejeżdżających pociągów wywierały na podmożli ścianę szczególnie silny wpływ. (k.)

— **Śmierć pod wozem ciężarowym.** Idący obok wozu naładowanego drzewem 30-letni Paweł Glocksny, przejeżdżając przez las majętności Strzelce (pow. chodzieski) upadłszy, dostał się spod wóz i odniósł tak ciężkie obrażenia, że zmarł mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej, nie uzyskując już przytomności. (k.)

— **Włamanie do dworu w Zbiczce.** W nocy włamali się nieznani złodzieje do dworu majętności Zbiczka (pow. wągrowiecki), własność radcy Kazimierza Grabowskiego. Łupem włamywaczy padło 85 złotych gotówki, większa ilość odzieży, pościelenie i obuwie, własność p. Grabowskiego, na sumę około 2 tys. złotych. Ponadto okradzione zostały pokójki Helena Sucha i Teresa Jankowska. (k.)

— **Zraniony przez ostrzeliwujących się bandytów.** We wtorek wieczorem do mieszkania handlarza bydła Stanisława Garsteckiego w Nakle, wtargnęło dwóch nieznanych osobników, uzbrojonych w rewolwery. Bandyci sterzyli Garsteckiego i jego żonę, zabierając 60 zł. Pracownik Garsteckiego, Lebert, wszczął alarm, wobec czego napastnicy usiłowali zbiec. Z pomocą pospieszyli sąsiedzi, a bandyci, widząc niebezpieczeństwo, ostrzelali się gęsto podczas ucieczki. Jedną z kul rewolwerowych ugodziła p. Barta z Nakla, raniąc go lekko w ramię. Dzięki natychmiastowej pogoni policji aresztowano podejrzanego osobnika, w którym p. Garstecki rozpoznał jednego z rabusiów. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

— **Kórnik.** (Z żałobnej karty.) W czwartek ubiegłego tygodnia odprowadzono przy bardzo liczny udział miejscowego społeczeństwa, na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki śp. Domiceli Laubowej, zmarłej żony ruchliwego prezesa miejscowego koła Stronnictwa Narodowego. — Zmarła wychowała swych synów na dzielnych obywateli o przekonaniach narodowych. Najstarszy z nich, p. Jan, jest zastępcą przewodniczącego miejscowej rady miejskiej, członkiem sejmiku powiatowego, komendantem miejscowego Tow. Powstańców i Wojaków. Liczny udział w pogrzebie najlepiej świadczy o szacunku, jakim się cieszyła zmarła.

— **Gniezno.** (Występ Marji Malickiej i Węgierki.) Dnia 13 bm. przybędą do Gniezna pp. Marja Malicka i Węgierko. Odtworzą oni w przedstawieniu p. t. „Świt, dzień i noc” rolę tytułową. Przedstawienie odbędzie się w Hotelu Europejskim o godz. 20.

— **Działalność Tow. „Caritas”.** Prezesem miejscowej placówki „Caritasu” jest ks. dziekan Zabłocki. Towarzystwo zatrudnia 50 dzieci w ciepłą i pożywną strawę. 80 dzieci przyjął na obiad wzgl. kolację tutejszy garnizon. Młodzież Czerwonego Krzyża przy gimn. żeńskim oddała stale 10 dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym, składając się z mleka i bułki. Z sprawozdania, złożonego przez siostrę Klawerę wynika, że „Caritas” ma 175 członków. Do tego dochodzi znaczna liczba osób, które zamiast tabliczek nabyły bony dla ubogich. Wsparcie w gotówce udzielono na sumę 140 zł. — Pewna liczba osób otrzymuje codziennie nabiał i zaopatrzenie w garderobę. (br.)

— **Czarnków.** (Z życia Koła Oficerów Rezerwy.) W tych dniach odbyło się w salce Wydziału Powiatowego walne zebranie Koła Oficerów Rez. pod przewodnictwem prezesa p. kpt. rez. Mikeskiego. Ze sprawozdania zarządu wynikało, że działalność koła, aczkolwiek prowadzona bez rozgłosu, była dość owocna. Ze szczególnym uznaniem przyjęto sprawozdanie skarbnika p. Jeszkego. Sprawozdanie to stwierdza, że oprócz znacznej gotówki w kasie, istnieje również fundusz na rozbudowę pomnika i grobów poległych powstańców i to w sumie 1041,98 zł. To też zebranie udzieliło zarządowi jednogłośnie absolutorium, wybierając go ponownie na rok bieżący.

— **(Z Rady miejskiej.)** Ostatnio odbyło się posiedzenie Rady miejskiej. Przychyłono się do uchwały Magistratu w sprawie zmian i przesunięć w preliminarzu budżetowym. Zatwierdzono również bilans Miejskiej Kasy Oszczędności za rok 1929-30. Dalej postanowiono skonwertować pożyczkę Banku Gospodarstwa Krajowego, ciążącą na hipotece domu na terenie Małych Osad. W tajnym głosowaniu wybrano p. Dobka i p. Ratajczaka na członków Kasy Oszczędności. Następnie dokonano wyboru członków Magistratu. Większością głosów wybrano p. Grupińskiego zastępcą burmistrza na sześć lat. Drugim ławnikiem wybrano nie dużą większością p. Klerę. Po ogłoszeniu wyniku opuściło pięciu radnych z ugrupowania narodowo-gospodarczego salę posiedzenia. Czwartym ławnikiem Magistratu wybrano, jak było do przewidzenia, p. Waśkiego. Trzecim został jednogłośnie p. Pilarski. (cn.)

— **Nowe miasto n. W.** (Z Rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej wybrano na komisarza gminy żydowskiej w celu jej ostatecznego zlikwidowania p. burmistrza Sarnowskiego. — Bezrobotnych uchwalono zatrudnić przy wydobywaniu rur w związku z zlikwidowaniem gazowni, która okazała się niemożliwą do uruchomienia. Przyjęto także regulaminy targów i jarmarków. (i.)

SPORT

Pięściarstwo

Mistrzami Czechosłowacji na rok bieżący zostali: (podajemy od wagi muszej w wyżej): Hromada, Jelinek, Dvorak, Hrdlicka, Stoeckl, Petr, Ostružnak i Ambroz.

Piłka nożna

Polskie Kol. Sędziów przeprowadziło na rok 1931 normalną kwalifikację na sędziów ligowych względnie międzyokręgowych; lista ta przedstawia się następująco według poszczególnych O. K. S.: Białystok: międzyokręgowi — pp. Matlak i Pański. Częstochowa: ligowi — pp. Słomczyński i Mazur; międzyokręgowi — pp. Egierski, Kazibudski i Szerer. Kraków: ligowi — pp. Arczyński, Gumplowicz, Liebermann, dr. Lustgarten, Makary, Rumpler, Rutkowski, Schneider i Seidner; międzyokręgowi — pp. kpt. Babirecki, Knobel i Kolodziej. Lublin: ligowi — pp. Jarosz i Kowalski; międzyokręgowi — pp. Moniak i Martyniak. Łwów: ligowi — pp. inż. Dudryk, Gulisz, kpt. Niedźwirski, kpt. Usarz i Wieczysty; międzyokręgowi pp. Bernfeld, Bittmar, Kreier, Kurzwil i Meller. Łódź: ligowi — pp. Bira, Hanke, Marczewski, Rettig, Piotrowski, Otto i Wardeszkiewicz; międzyokręgowi pp. Andrzejak, Dowbór, Grajwoda i Lange. Poznań: ligowi — pp. Adamski, Baranowski, Brzeziński i Nawrocki; międzyokręgowi — pp. Tomaszewski, Paczkowski i Niziński. Równe: międzyokręgowi — pp. Obst i por. Szpindura. Toruń: ligowi — pp. Brzeziński; międzyokręgowi — pp. Drabikowski, mjr. Hofbauer i Polniaszek. Radom: międzyokręgowi — p. Bukowski. Śląsk: ligowi — pp. Blachut, Gerblisch, Laband, Rosenfeld, Retzok, Schimke i Stronczek; międzyokręgowi — pp. Drozd, Gruska, Gryc, Knauer i Krossek. Warszawa: ligowi — pp. kpt. Baran, Glinkin, inż. Grabowski, Krukowski, Mallow, mjr. Loth, inż. Przeworski, oraz T. i M. Walczakowie; międzyokręgowi — pp. Głębiński, Laskowski, Miron, Mosiński i Studentowski. Wilno: ligowi — p. Frank; międzyokręgowi — pp. por. Herhold, Katz, Kostanowski i Wohlmann.

Jak widzimy z powyższego zestawienia poszedł obecny zarząd P. K. S. po linii najmniejszego oporu i zamianował prosto wszystkich podanych przez O. K. S. kandydatów, co nie jest jednak równoważne z kwalifikacją. W ten sposób powiększyli się kadry sędziów ligowych mechanicznie do 47 osób, a międzyokręgowych do 42, razem 89, czyli że około 30 proc. sędziów rzeczywistych z całej Polski otrzymało na rok 1931 patent. Ponieważ zawodów o mistrzostwo międzyokręgowie Polski będzie w roku bież. z powodu zmiany systemu rozgrywek tylko około 30, a więc co najmniej 12 z 42 arbitrow międzyokr. nie będzie wogóle prowadziło spotkań, zadowalając się papierowym tytułem. Jeszcze trudniej przedstawia się sytuacja sędziów ligowych, gdyż zainteresowane towarzystwa przedstawiają P. K. S. tylko propozycje co do znanych sędziów i to przeważnie zgodnie, więc wielu ze świeżo „upieczonych” arbitrow ligowych będzie się musiało pożegnać z marzeniem o występie na meczach naszej czołowej klasy. Z. W.

„Gedania” w Poznaniu. W niedzielę „Warta” gości u siebie tę sympatyczną drużynę polską z Gdańska. „Gedania” jest najlepszą drużyną Gdańska pod względem technicznym i kombinacyjnym. Będzie to pierwszy atrakcyjny mecz piłkarski w tym sezonie.

Życie organizacyjne

Roczne zebranie Kl. Atl. - Sport. „Spal-la” odbędzie się 14 bm. o godz. 20 w lokalu p. Soleckiej przy ul. Masztalarskiej 7, na przeciw Straży Pożarnej.

KONCERT MONIUSZKOWSKI

W niedzielę, 15 marca, wiecz. o godzinie 7.30, wystawia Chór im. Dembińskiego w sali ogrodu Zoologicznego, i to po raz pierwszy w Poznaniu, melodyjną operetkę St. Moniuszki p. t. „Loterja” (fraszka sceniczna w 1 akcie). Ponadto wykonana zostanie również po raz pierwszy. Kantata mitologiczna p. t. „Nijola”, na solo baryton, sopran, chóry żeńskie i chór mieszany oraz ak. symfoniczny. Całość zakończy efektowny fragment z op. „Flis”.

Bilety w przedsprzedaży u p. Szejbrowskiego, ul. Fredry, — i w dniu koncertu przy kasie od godz. 18-jej począwszy. zw 28 284

TEATR REWJA „DOBRY WIECZÓR” mieszczący się w najpiękniejszej sali Poznania przy ul. Fr. Ratajczaka 21-g, daje dziś i codziennie o godz. 7.15 i 9.15 wiecz. wspaniałą rewję w 18 obrazach p. t. „Dz.ś u Pani Melli”, z udziałem ulubienicy Poznania MELI GRABOWSKIEJ, — Orszafskiej, siostr Eugenji i Marty Popielewskich, Wieczorkówny, Żerańskiej, Daneckiej, Darskiego, Dobieckiego, Fabiana, Sulimy, Szerszyńskiego oraz 12 Mela-Girls.

Rozentuzjuszowana publiczność darzy artystów gromkimi oklaskami, zmuszając ich do „isowania” poszczególnych numerów, a przebojowy marsz będący finałem części pierwszej w wykonaniu całego zespołu i 2 orkiestr w bogatych kostiumach z teatru „Wesoły Wieczór” w Warszawie, bisuje się niezliczoną ilość razy. Tańce i ewolucje układu baletmistrza Jana Fabiana, oprawa dekoracyjna art. mal. Zygmunta Dudo, kapelmistrz Brunon Kubik.

Najniższe ceny wstępu Garderoba nieobowiązuje!

Bilety wcześniej do nabycia w kolekturze Loterii Państwowej J. Langer a przy ul. Fredry narożnik ulicy Sew. Mielżyńskiego.

W niedzielę i święta trzy przedstawienia o godz. 5.15 — 7.15 — i 9.15. Po drugim seansie komunikacja autobusowa zapewniona. zw 28 276

BALET BODENWIESER w Poznaniu.

Balet BODENWIESER, wszechświatowej sławy zespół taneczny, złożony z 8-miu urodziwych tancerek pod wodzą słynnej mistrzyni i reformatorki tańca Gertrudy Bodenwieser — po niebawym triumfach we wszystkich najwybitniejszych miastach europejskich — przybywa na jedyny występ do Poznania i wystąpi w niedzielę, dnia 15 marca b. r., o godz. 12 w południe w teatrze „Słońce”.

Balet BODENWIESER znany jest również i w Poznaniu. Przed rokiem znakomity ten zespół występował w naszym mieście i odniósł sukces wręcz oszołamiący. Zarówno krytyka jak i publiczność świętują ten Balet przyjęła z zachwytem. Nic w ten bynajmniej dziwnego — jest to

bowiem prawdziwa personifikacja poezji, piękna i wielkiej sztuki tanecznej.

Rzadko kiedy spotyka się Zespół Baletowy tak idealnie stańczony, złożony z tak naprawdę pięknych i młodych tancerek, z których każda jest prawdziwą gwiazdą w dziedzinie sztuki tanecznej, a w zespole tym staje się jedynie cząstką idealnego wprost zestrojenia harmonii ruchów i poezji tańca.

Balet BODENWIESER wykona wspaniały program, złożony z najpiękniejszych poematów tanecznych, oraz przepiękne tańce ludowe i wesołe parady taneczne. Spodziewać się należy, że niedzielny występ BALETU BODENWIESER zgromadzi w komplecie kulturalne i towarzyskie sfery naszego miasta, występ bowiem Baletu BODENWIESER będzie prawdziwą rewelacją dla wszystkich znawców i miłośników wielkiej sztuki tanecznej.

Bilety po cenach b. przystępnych — od 2—6 zł są już do nabycia w składzie cygar p. Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 28 274

Kazimiera Ryterówna.

Wśród powodzi imprez artystycznych jedyną w swoim rodzaju atrakcją będzie zapowiadany wieczór recytatorski w sali Domu Ewangelickiego. Każdy wieczór Kazimierzy Rychterówny jest nawet dla stałych na jej występach bywalców niespodzianką, gdyż rozwijająca się i coraz potężniejsza jej twórczość znajduje coraz to inny zakres tematów, odczuwając stylów dla swego wyrazu. Najbliższy program artystyczny tak różnorodny, bogaty i szarmantny stanowi prawdziwą sensację artystyczną w wykonaniu Kazimierzy Rychterówny. W kasie ożywiony ruch przy nabywaniu biletów. zw 28 262

Teatr Wielki

DZIŚ — po południu „Miliony Arlekina” i „Druga Rapsodia Liszta”. — Wieczorem „Młyn diabelski”. Czwartek, 12. 3. „Holender tułacz”. Piątek, 13. 3. „Piękna Helena”. Sobota, 14. 3. „Opowieści Hoffmana” — jubileusz 25-letniej pracy artyst. p. Zatheya. Niedziela, 15. 3. po południu „Fiolek z Montmartre’u”. Niedziela, 15. 3. wieczorem „Młyn diabelski”. Poniedziałek, 16. 3. „Orlow”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par”. ul. 27 Grudnia 18. od godz. 10 do 17. W niedzielę i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIŚ — „O żonach złych i dobrych”. Czwartek, 12. 3. „Gwiazdki z nieba”. Piątek, 13. 3. „O żonach złych i dobrych”. Sobota, 14. 3. „Gwiazdki z nieba”. Niedziela, 15. 3. popołudniu „Pani mini-strowa”. (Ceny znizzone). Niedziela, 15. 3. wieczorem „O żonach złych i dobrych”. Poniedziałek, 16. 3. „Gwiazdki z nieba”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Świt, dzień i noc”. — Występ pp. Malickiej i Węgierki. Czwartek, 12. 3. „Ludzie w hotelu”. Piątek, 13. 3. „Ludzie w hotelu”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarińskiego, narożnik al. Gwarnej i 27 Grudnia.

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

174	do kasy komitetu wpłacono do dnia 9. 3. 1931.	1708 4p
Kazim. Kotecy Oborniki	St. Pużykiewiczówna Go-	Z. Robińska Żnin
zamiast wienca na trumne	ryczyki	W. Osowska. Poznań
śp. Maksymiliana Froma	M. Dulatówna, Siedlce	H. Miodek. Pruszków
Z. B. Poznań	M. Chmielewska, Lwów	M. Patowicz. Buk zebrane od
B. B. Poznań	M. z Kozłowskich Habinowska.	uczennic kl. Vb Szkoły Pow.
A. Wiaranowska, Dolsk	Opole	w Buku
M. Sz. Nojowo o błogosła-	T. Zagrodzki, Rogoźno	A. Betkowska. Kraków
wieństwo w domu	St. Koraszewscy Poznań	Fr. Katarfiasz Jelonek
Julia N. Pczna	G. Mazur. Żółkiew	W. Rutkowska. Kobylin
W. Jankowiak. Poznań	J. Karńska. Ławica z serd	W. Hejnowicz. Poznań
Ir. Z. Poznań	podz. za zdrowie i opatr-	W. Hejnowicz. Poznań
Górecy. Przemysławowa 12	ność nad dziećmi	Z. Padzrowa. Poznań
J. F.	X. Prob. E. Kalkowski.	M. i E. Keutzingowie.
J. J. Steszew	Biezdrowo	Brzeźnia
J. Rynek	Knapowska. Poznań	K. Łapawa Świecicha
Kubiak	Boorwska. Poznań	M. Maćkowiakowa Leszno
Biuro Parafii św. Marcina:	Dyr. A. Smielecki Gniezno	w pewnej intencji
M. Mastalerówna	J. Tokarski Radoszki	J. Kulczekowa. Steszew
N. N.	L. Garnecki Radoszki	prośba o zdrowie
N. N.	J. Dembska Poznań	P. Kobusiński. Bojanowo
W. Nowakówna z prośbą o	J. Frankowiakowa Jutrosin	Fr. Mocek. Gniezno
zdrowie i błogosławieństwo	z podz. za łaski z prośbą o	M. Raibert. Droszew
M. W.	dalsze	M. Kucarska. Miasteczko
J. Kub	M. Bembowska. Poznań	A. Lwowska. Krotoszyn
N. N.	J. Kowalczakówna Oborniki	z prośbą o błog.
N. J.	B. Ropiński. Lubie	M. Bartkowska. Pleszew
S. Jezierska	Paw. Kudelfko. Łudwikowo	B. Kobierowski. Małe Gliśno
Ignac. Nyczakowie	M. M. Welna na pewną int	A. Szuca. Małe Gliśno
Wal. i Kat. Błotny. Kle-	L. Szopiński. Odra z prośbą	J. Bozusz. Wierzbosławice
szczerwo	o zdrowie	N. N. Siedlec
A. Stolarska. Półwiejska 51	Ł. i Janeczka Zgąńscy Poz	J. Branka. Prusionowo
z prośbą o zdrowie	St. Mnijczyński Poznań	Fr. Lawacka. Bnin z prośbą
L. Przybyłówna. Kosia 11	L. Tomczak. Pieczkowo	o zdrowie dla mamy
z prośbą o posadę	ig. i A. Szperkowie. Trze-	D. Laskowska. Raszków
K. Ledy	meszno	W. Grupiński. Czarnków
Razem zł	106.50	K. Marszewski. Gnieznowo
O. Sup. I. Miłoch. Poznań	N. N. Buk	Il rata
Sierz. J. Wawrzynowski Wol-	A. Szykarekówna. Jeżewo	J. Bladowski. Bieczyno
szty z prośbą o łaski i w	Dent. P. Sengerowa. Świercie	St. Słupianek. Gniezno
pewnej intencji	St. Juszcak. Rybnik z prośbą	X. Jaskowski. Inowrocław
M. Stawinska. Górka Duch	o pomysłiny wynik sprawy	W. Behnke. Grudziądz
A. Kryszczyński Poznań	M. Długosz. Lwów	W. Michalik. Stenawa
St. Kłorek. Bukowiec	M. Prydzakiewicz. Ja-	H. Skapska. Oborniki zebrane:
W. Grzelak. Warta	worów	Dyr. B. Smorawski
J. Napiera. Mur. Gołina	A. Szyba. Kłaczyna	A. Smorawski
A. Kozłowiec. Inowrocław	M. P. Szytycy. Wągrowiec	T. Pomarańska
A. Millerowa. Kielec	M. J. Wandowicz. Poznań	M. Grzybowska
M. Wierzbowska. Nowogród	Fr. Osmański. Rogoźno	H. Skapska
dek	E. Lewandowski. Ino.	
	wrocław	
	J. Kacafińska. Inowrocław	
		Razem zł 14.

Konto P. K. O. 207 470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

Stronnictwo Narodowe

Koło Łazars

Zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 12 marca 1931 roku o godz. 19.30 w lokalu „Cukierni Słowiańskiej”, ulica Marszałka Focha 70.

Referat wygłosi p. Karol Rzepecki.

Wszystkich członków, zwłaszcza pp. mężów zaufania zaprasza

Zarząd.

Koło Śródka

Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek, dnia 12 marca 1931 roku o godz. 7 wieczorem w lokalu p. Cmieli — ul. Bydgoska 2a.

Referat polityczny wygłosi p. red. Tadeusz Powidzki.

Członków, zwłaszcza wszystkich pp. mężów zaufania, prosi o przybycie

Zarząd

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W NAUKOWYM POZNANIU

Uczony czeski w Poznaniu. Dzisiaj o 20-tej odbędzie się odczyt dr. Franciszka Nowotnego, profesora filologii klasycznej na uniwersytecie brneńskim, urzędzony staraniem Towarzystwa Polsko-Czeskosłowackiego. Temat: „Wpływ starożytności na czasy obecne: Odczyt odbędzie się w auli W. Szkoły Handlowej Aleje Marcinkowskiego 3. Wstęp wolny.

Z TOW. PRZYJACIÓŁ NAUK

Komisja Teologiczna Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu odbyła zebranie na którym ks. Dr. Śpikowski z Leszna wygłosił wykład na temat: „Św. Ireneusz a refutacja nauki gnostyków o Bogu”.

Wśród rozmaitych błędnych nauk gnostyków II wieku wysuwała się na pierwszy plan ich nauka o Bogu. Uznawali przede wszystkim dualizm mniej lub więcej rozwinięty. Od demurga, stwórcy świata, odróżniali innego wyższego boga, nieznanego w Starym Testamencie, bythosa. Przepaść między jednym a drugim usiłowali wypełnić pośrednimi istotami, tak zw. eonami, których naliczyli aż trzydzieści, niektórzy, jak Marcion, nawet nie starali się jej zapełnić, przyjmując odwieczne dwa pierwiastki: dobry i zły. Wślad za dualizmem idzie odmawianie jedności obu Testamentów. Demiurg jest bogiem Starego Testamentu, a bythos bogiem Nowego, bo dopiero w Nowym Jezus objawił go, jako najwyższego ojca.

Ireneusz w swym dziele „Przeciwko herezjom”, przedstawiając najpierw te właśnie błędne nauki gnostyków, zbija je w rozmaity sposób. Jako mąż tradycji, przedstawia najpierw tradycijną naukę Kościoła. Potem, jako filozof, stwierdza najdziwniejsze sprzeczności, które powodują go do ironicznych i sarkastycznych uwag. Następnie, jako teolog, w sposób dialektyczny wykazuje bezpodstawność dualizmu i odrzuca całą onologię gnostyków. Z tej okazji sam wznosi się do spekulacji samodzielnej, pogłębiając pojęcie istoty Boga i Jego doskonałości. Wreszcie przechodzi na grunt egzegezy, przedstawiając naukę apostołską i „słowa Pańskie”. W tej ostatniej części chodzi mu szczególnie o wykazanie jedności obu Testamentów. W rezultacie św. Ireneusz udowodnił, że jest tylko jeden Bóg, który stworzył świat z własnej woli i bez jakiegokolwiek pośrednictwa. Bythos i eonowie są tylko wymysłami fantazji gnostyków. Między obu Testamentami istnieje łączność harmonijna i prostolinijna, boć jeden Bóg jest ich sprawcą. Można powiedzieć, że św. Ireneusz swoim dziełem zadał cios śmiertelny modernistom i racjonalistom II wieku, a tem samem przyczynił się do usunięcia pierwszego groźnego niebezpieczeństwa wewnętrznego, jakie groziło młodej społeczności Chrystusowej.

W dyskusji zabierali głos ks. ks. Infułat Hozakowski, prof. Mazurkiewicz i dr. Gładysz.

Pisma nadesłane

„Przesłanie” Nr. 3. Treść: J. Ujda: „Dwa arcydzieła literatury powszechnej”. — Z. Dąbrowski: „Nieco o kulturze Arabów i jej wpływie na nauki ściśle w średniowieczu”. — Z pamiętnika rosyjskiego oficera - Polaka o epoce Mikołaja I. — St. Wesolek: „Obrazy z dziejów kultury niemieckiej XVIII w.” — P. Ganzyński: „Handel karawanowy i miasta hellenistyczne”. — Kronika naukowa. — Materiały dla historii kultury naszej epoki. — P. Żukowski: „Nowa książka”. — List do Redakcji.

„Promień” Nr. 5. Treść: Morzu. — Zew Bałtyku. — Marynistka. — Polska na morzu w r. 1931 r. — Czy wiecie że... — Nowy konkurs. — Do naszych koleżanek. — O korzyściach ruchu morskiego. — Pod filarami. — Refleksje. — Na marginesie „Zmartwychwstania”. — O K. H. Rostworowskim. — Moje marzenia. — T. T. Z. w Gimn. Żeńskim. — Odpowiedzi i komunikaty redakcji.

„Pamiętnik Literacki”. Zesz. IV. Treść: M. Piszczkowski: „Ignacy Krasiński a La Rochefoucauld i La Bruyere”. — Terszakek M.: „Śpiewy historyczne”. J. U. Niemcewicz przedmiotem zabiegów dyplomatycznych”. S. Land: „Mickiewiczowski przekład „Glaury”. — G. Chahliier: „Polska i belgijscy poeci romantyczni”. — Miscelanea. — Materiały. — Recenzje.

„Prasa”. Zesz. I. Treść: Z. Dębicki: „O podniesienie poziomu ideowego prasy”. — S. Kauzik: „Kryzys w przemyśle wydawniczym”. — F. Głowiński: „Kryzys gospodarczy a bezimienna reklama zbiorowa”. — Życie organizacyjne. — Kronika krajowa. — Rynek krajowy. — Przegląd ustaw i rozporządzeń. — Kronika zagraniczna. — Przegląd piśmiennictwa.

JAK I CZEMU UPADAŁ BARDZO ŚWIETNY TEATR

Małe curiosum — Za wielkie gmachy? — Monopol na dramat — Dwa teatry na cały Londyn — Dyrekcje szukanujące widzów — Najazd analfabetów — Grzechy pierworodne — „Nieprawda” muza — „Old Vic”.

Ojczyznę Shakespeara wyobrażamy sobie zwykle jako kraj teatru par excellence. Jeżeli gdzie — myślimy — to właśnie w Anglii teatr kwitnął zawsze, zasilany stale przez wybitnych poetów dramatycznych. Ze zapaśtrywanie to jest mylne, poucza nas najnowsza książka prof. Allardyce Nicolla. Wybitny ten badacz literatury postanowił skreślić szczegółowo dzieje angielskiego dramatu. Po wyczerpujących i z iście benedyktyńską troskliwością opracowanych studiach o dramacie od średniowiecznych jego początków poprzez złoty wiek Shakespeara aż do Sheridan, prof. Nicoll przystępuje obecnie do losów dramatu w XIX wieku. Ukazało się w Cambridge świeżo dwutomowe jego dzieło p. t. „Historja dramatu w pierwszej połowie XIX wieku”.

Pewne kurjozum w zakresie historii literatury stanowi fakt, że w tym czasie żyła i tworzyła świetna plejada wielkich poetów romantycznych Anglii, a teatr i dramat znalazły się na najniższym poziomie artystycznym od czasu Shakespeara. Dziwny ten fakt oczywiście nie uszedł uwagi krytyków, którzy oddawna szukali przyczyn paradoksalnego na pozór zjawiska. Jedni przypisywali katastrofalny upadek teatru ogromnym rozmiarom budynków, w których ginęła zarówno mimika, jak żywe słowo. Inni upatrywali powód dekadencji w monopolu, jakim cieszyły się teatry Drury Lane i Covent Garden. Trzeba bowiem wiedzieć, że od roku 1660—1843 liczba teatrów w Londynie, uprawnionych do przedstawiania dramatów poetyckich, była ograniczona do dwóch. Jeszcze inni utyskiwali na istotny brak utalentowanych reżyserów i dramaturgów oraz na zabójczą konkurencję opery francuskiej. Pierwsze dwie okoliczności pozostają w przyczynowym związku z sobą. Z monopolu teatralnego bowiem zrodziła się potrzeba budowania teatrów olbrzymiej wielkości, zarazem zaś monopol umożliwił dyrekcjom szukanowanie inteligentnej, lecz mniej zamężnej publiczności przez urządzenie przedstawień w godzinach specjalnie dla niej niedogodnych.

Jakkolwiek należy brać w rachubę działania tych czynników, to jednak trzeba przyznać autorowi rację, że prawdziwa przyczyna upadku sztuki teatralnej w tym okresie, w talenty aktorów wcale bogatym, tkwiła głębiej. Przyczynę tę upatruje autor w ogromnej zmianie, jaka zaszła podczas ery napoleońskiej w angielskiej hierarchii społecznej. W owej chwili dziejowej społeczeństwo uległo kompletnemu niemal przetasowaniu, tak iż publiczność, wypełniająca po brzegi widownie teatrów, składała się z większości swych z literackich analfabetów lub półanalfabetów, hałaśliwie demonstrowujących swoje prawa do „kierowania” według swego gustu sceną, którą przecież opłacali. Nasuwają się ciekawe analogie z naszą epoką. Tylko, że wtedy nie było kina!

Prof. Nicoll dzieli cały dorobek ówczesnego dramatu na trzy kategorie, pocieszenie je klasyfikując jako dramat „prawdy”, „nieprawdy” i „martwo urodzony”. Nad „prawym” dramatem zaciążyła siła fatalna Shakespeara. Naśladownictwo klasycznego dramatu, czy to w stylu elżbietańskim, czy w greckim czy francuskim, stało się jakoby grzechem pierworodnym teatru. Do „martwo urodzonych” trzeba zaliczyć utwory dramatyczne wielkich romantyków: Wordswortha, Byrona, Shelleya, dlatego głównie, że genjusz ich był w najgłębszej swej istocie liryczny, a nie dramatyczny. Niemniej trzeba się koniecznie liczyć także z odstraszcającym wpływem, jaki wywierały niekorzystne warunki wewnętrzne. Wiemy przecież pozytywnie, że Walter Scott, którego wielkie powieści zdradzają wybitny talent reżyserski, odwrócił się od sceny, zniechęcony zabójczą ciasnotą ówczesnego życia teatralnego.

Dużo uwagi poświęcają w swych arcydziełach powieściowych życiu aktorów i bytowi wędrownych scen czołowi powieściopisarze Anglii wiktoriańskiej: Dickens i Thackeray. Obydwaj przepadał za teatrem, lecz oka-

zuje się, że to, co ich przyciągało w tym teatrze około połowy dziewiętnastego wieku, była to właśnie i wyłącznie muza „nieprawdy”. Na południowym brzegu Tamizy powstała okazała liczba teatrzyków, którym nie wolno było wystawić właściwych dramatów, a tylko mogły odgrywać t. zw. „burlety”, pod którą to elastyczną nomenklaturą rozumiano wszelkie widowiska, wystawiane z muzyką i mimą. Tam to grywano przesadnie sentymentalne melodramaty, którym zachwycali się pisarze tej miary co Dickens i Thackeray, i w których także i prof. Nicoll upatruje ówczesnych zwiastunów lepszej przyszłości, która miała nadejść.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Polskiej Akademii Umiejętności, Wydział historyczno-filozoficzny odbył posiedzenie z wykładami prof. J. Dąbrowskiego pt. „Przyczyny szoldowania Śląska (1327—31)” i ks. bisk. prof. dr. M. Godlewskiego pt. „Źródła do działalności biskupów Królestwa Kongresowego w roku 1831”.

Z Tow. Heraldycznego. We I wowie odbyło Tow. Heraldyczne walne zgromadzenie, na którym wybrano zarząd w składzie: dr. A. Czołowski — prezes; prof. dr. Cz. Dąbrowski — wiceprezes; oraz pp. E. Bielecki, F. Biesiadecki, J. Chłodecki, Z. hr. Lasocki, S. Moraczewski, L. Pierzchała, dr. H. Polaczekówna i A. Późniak.

Z Tow. przyrodników im. Kopernika. Oddział krakowski odbył posiedzenie z odczytem dr. B. Szabuniewicza pt. „O nową teorię działania układu nerwowego”.

LITERATURA

Wojsenny pamiętnik Mussoliniego. Ruchliwie Wydawnictwo Polskie R. Wegnera w Poznaniu rzuciło w tych dniach na rynek księgarski nielada nowoję — Mussoliniego „Pamiętnik z czasów wojny” obficie ilustrowany w doskonałym przekładzie J. Birkenmajera. Już sama szata zewnętrzna tej książki przedstawia się po prostu. Obiegła ona i przekładała całą wschodnią Europę, dobrze, że wreszcie i do nas dotarła. Wśród „wojennych” książek jest to jedna z najciekawszych, ze względu zarówno na osobę autora, jak i sposób ujęcia wojennych wrażeń. Książka ta warto się tu zająć obszerniej. (P)

MUZYKA

Muzyka współczesna w Wilnie. Piszą nam z Wilna: Istniejący u nas oddział Polskiego Tow. Muzyki współczesnej, urządził audycję. Odegrano fortepianowe utwory Szymanowskiego z ostatniej doby, oraz dzieła skrzypcowe Ravela, Rietiego, Lili Boulanger, i Szymanowskiego. O życiu muzycznym Paryża mówił zaproszony p. Tadeusz Szeliński, pełen talentu młody muzyk, który prowadził do niedawna studia w Paryżu. Nad odegranymi utworami przeprowadzono nadto bardzo interesującą dyskusję. System ten jest bardzo dobry i skuteczny, gdy idzie o rozszerzenie poglądów na muzykę współczesną i należy go się trzymać dalej. (mw)

RUCH REGIONALISTYCZNY

„Chata” Żeromskiego. Inwentarz „Chaty” zajmowanej w Nałęczowie przez wielkiego pisarza został już spisany, korespondencja złożona jest jako depozyt w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Sporządzono jednak odpisy i prowadzi się dokładną jej inwentaryzację. Aż do czasu zupełnego uporządkowania wnętrza „chaty” będzie ona zamknięta dla zwiedzających. (J. St.)

REGION KRAKOWSKI ORGANIZUJE TURYSTYKĘ I RUCH OBCYCH

Z Krakowa donoszą nam: Przemysł turystyczny, hotelarski, uzdrowski, postanowił stworzyć Regionalne Zrzeszenie Gospodarcze. Celem jest podniesienie ruchu turystycznego przez ulepszenie wszelkich warunków, jakie mogą być mu podstawą do dalszego rozwoju. Region krakowski jest największym w całej Polsce ośrodkiem tego ruchu. Jak na zgromadzeniu organizacyjnym wykazał inż. Mjanowski, ruch turystyczny w województwie krakowskim dosięga 85 procent całego tego ruchu w Polsce. To też odczuwa przemysł jest właściwie najważniejszym przemysłem krakowskiego regionu, przynosi bowiem około 100 milionów złotych rocznego dochodu.

Po dyskusji, w której wzięli udział przedstawiciele wszystkich zainteresowanych galei przemysłu, wybrano komitet organizacyjny, który nada Regionalnemu Zrzeszeniu Gospodarczemu kształt prawny i powoła je do życia. Zrzeszenie będzie ogniwem między poszczególnymi grupami przemysłu turystycznego, a czynnikami rządowymi, w szczególności ministerstwem skarbu, gdyż idzie o kredyty, które pozwolą naszemu przemysłowi turystycznemu rozszerzyć i postawić na odpowiednim poziomie. W skład komitetu weszli delegaci Izby przemysłowo-handlowej, związku Izdrowski, związku miast prowincjonalnych itd. (kk)

I w istocie tak się stało. Jeden z tych podmiejskich przybytków lekkiej muzy jeszcze stoi. Jest to tak zwany „Old Vic”, zaszczytnie znany z świeżych przedstawień arcydzieł Shakespeara, które odbywały się tam do niedawna i popularizowały sztukę największego dramaturga świata przez grę najlepszych aktorów i zarazem przez ceny biletów naprawdę popularne. Tak to okres najniższego upadku sceny angielskiej okazał się w opracowaniu prof. Nicolla okresem kiełkowania, a muza „nieprawdy” odegrała w tem swoją rolę.

Dr. Marjan Z. Arend
Poznań.

TEATR

Teatr Letni dostanie „galgenf. A”. Z Warszawy piszą nam: Donosiłem, że ministerstwo robót publicznych zażądało od magistratu, aby do kilku tygodni zaczął roboty przy burzeniu Teatru Letniego w ogrodzie Saskim, jak to przed jakimś czasem orzekła jakaś komisja, której werdykt ugrzązł był gdzieś pod suknem magistrackich biur. Tera. zebrała się komisja i na i liczna. Nad nieszczęsnym delikwentem radzili przedstawiciele ministerstwa robót publicznych komisariatu rządu, magistratu, policji, i straży ogniowej. Przetrażano mu wszystkie wewnętrzności i orzeczone, że chociaż drewniany, jest pocztówką bezcennejszym dla publiki niż wszystkie inne murowane i betonowe gmachy naszych scen. Jest to zasługa ostatnich przeróbek, dzięki którym wszystkie okna i drzwi otwierają się na zewnątrz i szybko, drewna na scenie są pokryte białym ogniotrwałym, a w garderobach jest takie urządzenie, że gdyby temperatura podniosła się, broń Boże, do czterdziestu stopni, to z sufitu lunie sztuczny deszcz i sprawę załatwi. „daje się, że ministerstwo pozwoli biedakowi pożyć do września, a potem znów się zobaczy. Nie nadarmo austriacki św. Biurokracy zwyk” był mawiać, że nie ma nic trwalszego nad prowdorjum. (tw)

„ZJAZD KSIĄŻKI” W WILNIE NIE ODBĘDZIE SIĘ W TYM ROKU

Z Wilna donoszą nam: Na wiosnę roku bieżącego został zapowiedziany do Wilna kolejny zjazd bibliotekarzy polskich, oraz taki sam zjazd bibliofilów. Przygotowania były już w toku, zgodnie z uchwałą, powziętą na ostatnich zjazdach, które odbyły się w Poznaniu w czasie Powszechnej Wystawy Krajowej. Tymczasem po bliższym zbadaniu terenu i szans powodzenia, jakie miałyby owe zjazdy, okazało się, że lepiej je odłożyć. Przedewszystkiem ciężkie warunki ekonomiczne nie pozwoliłyby przygotować odpowiednio strony wydawniczej, tj. nie wydrukowanoby tylu i takich wydawnictw, jakie zawsze rozstrzygały o wynikach i o poziomie zjazdów. Wobec tego komitet organizacyjny postanowił przełożyć oba zjazdy na wiosnę roku przyszłego. Niemniej przygotowania nie będą przerwane, a komitet udziela wszelkich wyjaśnień, związanych ze sprawami zjazdowymi. Adres komitetu: Wilno, Uniwersytecka Biblioteka Publiczna. (wn)

SZKOLNICTWO

Typy psychologiczne. W „Chowannie”, kwartalniku wydawanym przez Instytut Pedagogiczny w Katowicach, zamieszcza p. Śniehota rozprawę o typach psychologicznych. Autor rozważa kolejno wyniki nowszych dociekań typologicznych Diltheya, Sprangera, Müllera - Freienfelsa, Weininger, Junga, i Kretschnera. W uwagach końcowych stwierdza, że żaden podział nie jest doskonały i wyczerpujący. Nie posiadamy dotąd takiego systemu typologicznego, któryby uwzględnił wszystkie punkty widzenia, a prawdopodobnie będzie to i nadal nieosiągalne, gdyż ogrom różnorodności indywidualności ludzkich trudno pomieścić w jednym jednolitym systemie. (St. N.)

OCHRONA ZABYTKÓW

Konserwacja Góry Zamkowej w Wilnie. Piszą nam z Wilna: Już w kwietniu zaczęły się dalsze roboty nad konserwacją ruin na Górze Zamkowej. W zeszłym roku zajęto się murami starożytnej baszty i ścianą byłego górnego zamku, oraz naprawiono wielką ścianę kościoła (św. Marcina) na Stronie Górze, oraz usunęto z baszty moskiewską „czapę”, którą nadbudowali Rosjanie z drzewa w r. 1838. Baszta będzie teraz w sposób rekonstrukcyjny uzupełniona, otrzyma też w szczytu galerijkę blankową. Wewnątrz baszty stanie pomnik księcia Witolda. Na dalsze roboty przeznacza magistrat 30 000 złotych. (kw)

Książki nadesłane

Adam Polewka: „Cud”. Kraków. Wyd. „Panteon”.
Arnold Galopin: „Łódź podwodna naokoło świata”. Zesz. 1, 2, 3, 4 i 5. Wyd. M. Arct, Warszawa.

Rezolucje zjazdu delegatów Wlkp. Tow. Kółek Rolniczych

Rolnictwo oczekuje pomocy od rządu — Listy do pp. ministrów pracy i opieki społecznej oraz rolnictwa

W poniedziałek, poza plenarnym zebraniem zjazdu delegatów Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych obradowały komisje. W wyniku prac komisji powzięto szereg uchwał.

Uchwały komisji ekonomicznej

Szczególnie interesujące są uchwały komisji ekonomicznej W. T. K. R. Komisja stwierdza na wstępie, że rozwijający się w dalszym ciągu kryzys skłania rolnictwo do ratowania bytu ekonomicznego największej ilości warsztatów pracy, na jakich opiera się byt państwa. Pierwsza część postulatów, o których pisał już w liście odczytanym na zjeździe W. T. K. R. p. prezes Leon Pluciński, dotyczą utrzymania ochrony celnej na produkty rolne, premij wywozowych, porozumień międzynarodowych w sprawie zboża itp. Druga część odnosi się do polityki kredytowej. Zjazd opowiedział się za natychmiastowym zlikwidowaniem zastawu zbożowego jako gwarancji kredytu zastawowego, proponując w miejsce jego ustanowienie średnio-terminowego kredytu wekslowego, oprocentowanego nie wyżej stopy Banku Polskiego. Ważnym pociągnięciem byłoby zastosowanie przez instytucje kredytowe daleko posuniętej oględności przy ściąganiu dotychczasowych wierzytelności. Zjazd proponuje, aby rząd rozszerzył premijowanie artykułów rolniczych przy wywozie bydła i mięsa, bekoni i masła; by asygnował potrzebne fundusze na budowę wielkiego elewatora zbożowego w Gdyni, ustanowił w Poznaniu filję Państw. Instytutu Eksportowego, złączył przepisy weterynaryjne, zniósł przymus legalizacji wagi u drobnych rolników itp. Zebranie delegatów domaga się zmuszenia tych ubezpieczalni krajowych, które posiadają nagromadzone kapitały do rozpozyczenia rolnikom na możliwie najdogodniejszych warunkach w oparciu się o kredyt hipoteczny. Wypląty z powodu strat poniesionych na skutek chorób zakaźnych bydła, koni i świń winny być wypłacane bezzwłocznie, a nie po upływie jednego roku.

Wśród rezolucyj komisji ekonomicznej znajduje się w końcu apel do izb adwokackich i lekarskich, izb handlowo-przemysłowych władz kolejowych, samorządów terytorjalnych, Związku młynarzy, Syndykatu eksporterów trzody chlewniej, Związku spółdzielni zarobkowych i gospodarczych i instytucji i przedsiębiorstw rolniczych — aby wszystkie te instytucje w swoim zakresie poczyniły kroki, mogące przyczynić się do zmniejszenia ciężarów ponoszonych przez rolnictwo. W końcu zwraca się komisja ekonomiczna z apelem do członków W. T. K. R. przestrzegając ich, by nie ekstensyfikowali swoich gospodarstw przez całkowite zaniechanie używania sztucznych nawozów, aby zastosowali jak najdalej posunięte środki oszczędnościowe, nie wykłuczając oszczędności osobistych, aby wyczerpali wszystkie siły nad odpowiednią reorganizacją warsztatów i przystosowaniem kierunku i produkcji jakości przy zmiennej sytuacji rynkowej.

Wydział oświatowy W. T. K. R. powziął szereg uchwał, wzywających do wzmocnienia akcji oświatowej, szczególnie teraz w okresie ciężkiego kryzysu.

Przeciw rozbijaniu W. T. K. R.

Komisja organizacyjna walnego zgromadzenia delegatów W. T. K. R. stwierdza, że dalsze istnienie tej organizacji, jako jedynej na terenie Wielkopolski, jest niezbędne i jednocześnie potępi wszelkie zakusy, zmierzające do rozbijania organizacji, co musiałoby wpłynąć ujemnie na interes rolnictwa. Walne zgromadzenie stwierdza, że członek W. T. K. R. nie może być jednocześnie członkiem innej organizacji ogólnorołniczej na terenie Wielkopolski. Walne zgromadzenie stoi na stanowisku, że utrzymanie sekretariatów powiatowych we wszystkich powiatach jest zasadniczo celowe, jednakże uchwała, aby w powiatach małych, gdy zajdzie potrzeba, sekretariaty powiatowe skasować przez złączenie ich z sąsiednimi.

Listy do pp. ministrów.

Poza wspomnianymi rezolucjami walne zebranie przyjęło do wiadomości

treść dwóch listów: Do ministra pracy i opieki społecznej oraz do ministra rolnictwa. W liście do pierwszego przedstawia się ogromne obciążenie warsztatów rolnych świadczeniami na rzecz ubezpieczeń społecznych, którym rolnictwo już obecnie poddać nie może.

W liście do p. ministra rolnictwa zwraca się walne zebranie z przedstawieniem niemożności dalszego ponoszenia przez rolnictwo Wielkopolski nadmiernych ciężarów w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. „Więć wielkopolska — czytamy w liście do p. ministra rolnictwa — znalazła się u kresu swych możliwości płatniczych; spichrze nasze wyczerpane, stogi wymłócone, nie mamy już źródła, z którego byśmy w dalszym ciągu mogli czerpać środki na opłacenie ciężarów, nadmiernych nawet w warunkach wysokiej koniunktury rolniczej”. Poza propozycjami reorganizacji organów instytucji ubezpieczeń społecznych czytamy o życzeniach zarządzeń doraźnych drogą zmniejszenia odpisów rocznych na rezerwowi fundusz ubezpieczeń społecznych, powstrzymanie wszelkich inwestycji budowlanych, wydatne ograniczenie pozycji na kupno ruchomości oraz zawieszenie opłat ponoszonych przez kasy chorych na rzecz funduszu inwestycyjnego, okręgowego i ogólnopolskiego Związku kas chorych. Zjazd prosi p. ministra rolnictwa o przedstawienie u właściwych czynników konieczności niezwłocznego powstrzymania przeprowadzonych przez instytucje ubezpieczeń społecznych egzekucji z tytułu zaległych opłat oraz rozłożenie zaległych do 1 stycznia 1931 składek na ubezpieczenie społeczne na 5 rat rocznie, płatnych od 1 stycznia 1931 z równoczesnym zniesieniem zaległych odsetek do 6 proc. rocznie i umorzenie nałożonych kar i kosztów egzekucyjnych.

Zjazd prosi ponadto o zapewnienie rolnictwu wpływu na działalność instytucji ubezpieczeń społecznych i uważy, że absolutnie konieczne powołanie specjalnych kurjów rolniczych, które dawałyby rolnictwu w organach ubezpieczeń społecznych reprezentację, odpowiadającą stosunkowi liczebno-mu pracowników miejskich do pracowników innych zawodów ubezpieczonych w danej instytucji. (k.)

Krzyk rozpacz i nędzy

W końcu lutego b. r. odbyły się w Toruniu narady prezesów i delegatów Kółek rolniczych P. T. R. powiatu toruńskiego. Po referacie prezesa L. Czarlińskiego z Bogdanówką i ożywionej dyskusji powzięto poniższą, bardzo znamienne rezolucję:

„Zebrani w dniu 22. 2. 1931 r. prezesi i delegaci Kółek Rolniczych PTR pow. toruńskiego uchwalają jednogłośnie w poczuciu wielkiej krzywdy, którą spotyka rolnictwo przez ignorowanie jego słusznych postulatów ze strony Powiatowej Kasy Chorych, wezwąć wszystkich rolników powiatu toruńskiego do wpłacenia z dniem 1 marca br. tylko 2/5 wymierzonych składek...”

Zebrani w dniu 27 lutego 1931 r. prezesi i delegaci Kółek Rolniczych powiatu toruńskiego protestują jednogłośnie przeciw wyzyskowi świadczeń społecznych...

Uginamy się pod katastrofą kryzysu gospodarczego, stoimy wiernie przy sztandarze państwowym marszałka Józefa Piłsudskiego, rozumiemy trudne położenie Skarbu Państwa, lecz nie chcemy bankructwa dla Kas Chorych, Ubezpieczalni Krajowej i Zakładów Ubezpieczeń, które ignorują nasze żądania i zmuszają nas niestety do oporu, zasłaniając się martwą literą nieudolnego prawa. Dlatego prosimy usilnie o wysłuchanie naszego krzyku rozpacz i nędzy”.

Sprawa ochrony zębów

W wysoce tej aktualnej sprawie (vide nr. 108 „Kurj. Pozn.”) p. prof. Grochmalicki wystosował następujący list:

„Wielmożny Pan Redaktor
Prof. dr. Leon Marchlewski
w Krakowie.

Za podniesienie w Senacie sprawy ochrony zębów, kwestji kulturalnej o międzynarodowym znaczeniu, składam Wielebne Szanownemu Panu rektorowi najgłębsze podziękowanie, — a z powodu ośmieszenia Pańskiej interpelacji

przez ministra rolnictwa, wyrazi szczerą ubolewnia.

(—) prof. J. Grochmalicki
członek Zarządu Międzynarodowego Tow. ochrony zębów i przewodniczący Polskiego Oddz. tegoż Towarzystwa”.

Koncert „Lutni” z Dębca

Produkcja chóru „Lutnia” z Dębca zasługuje na uwagę choćby ze względu na program, który obejmował m. in. i kantatę Moniuszki p. t. „Milda” na chór, orkiestrę i solę. Wykonanie nie wykraczało poza ramy koncertu popularnego ale jako pierwsza próba młodego chóru wraz z młodym dyrygentem, może być uważane za zadowalniającą, powodzenie zaś koncertu powinno pobudzić „Lutnię” do dalszego doskonalenia się i niestawiania w pracy.

Materiał głosowy w chorze jest niezły, wymaga jednak stałej kontroli, szczególnie nad samogłoskami, od których brzmienie wyłącznie zależy. Partie solowe miały głosowo dobrych wykonawców. Obie panie — p. Stroińska (wysoki, lekki sopran) i p. Czechowska (b. ładny mezzosopran) wywiązały się z zadania doskonale i bardzo się ogólnie podobały. Także panowie — Kielczewski (tenor) i Chruszczyński (baryton o ładnej barwie i dużym natężeniu) zbierali zaśluszone oklaski. Wszystkie to są siły młode, kształtujące się, które oby miały jak najczęstszą okazję do podobnej współpracy z większymi zespołami.

Zespół instrumentalny był niestety w pewnej dysproporcji do zespołu wokalnego i gdyby nie to, całość wypadłaby prawdopodobnie znacznie lepiej.

Młody dyrygent „Lutni” p. Weigt posiada dużo zapału, inicjatywy i wytrwałości. Zyczyć mu należy, aby praca jego nadal w powziętym kierunku się rozwijała i aby zdolności swoje, poparte wzrastającym doświadczeniem wykorzystywał należycie.

St. Wiechowicz.

Z pocztyliona — ministrem

Przed trzydziestu laty — opowiada „Algemein Handelsblad” przesyłki pocztowe i podróżujący przybywający na stację kolejową Chateldun w Auvergne, przewożeni byli do odległego o dwa kilometry miasteczka w staromodnym dyliżansie pocztowym, ciągniętym przez starą szkapinę i powożonym przez około trzynastoletniego chłopca. Ileż to wieków pocztowy stawał u stacji, młodociany pocztylion zeskakiwał z koźła i złożywszy koniowi worek z owsem, natychmiast wdrypywał się znów na swe dawne miejsce, wyciągał z pod kurtki książkę i poczynił ją pilnie czytać.

Pewnego dnia był tak pochłonięty lekturą, że nawet nie zauważył przybycia pociągu i przytomniał dopiero, kiedy jeden z podróżnych, zbliżywszy się do powózki, wytrącił mu książkę z ręki wołając:

Ach, ty smarkaczu! Zamiast czytać romansida, lepiej ruszaj z kopyta do miasta, bo mi bardzo pilno!”

Gdy jednak przyjrzał się książce, zdumiał się i rzekł:

„To przecież jest łacińska gramatyka! Skąd pocztylionowi do łaciny? Czy chcesz zostać uczonym?”

— To nie! — odparł Piotruś — takie było imię chłopca — ale nie chciałbym całe życie strawić na koźle woza pocztowego. Nasz książd proboszcz obiecał udzielić mi lekcji łaciny, więc uczę się pilnie, aby za pięć, sześć lat móc zdać egzamin państwowy.

Piotruś nie tylko zdał egzamin, ale zrobił nawet w życiu ładną karierę. Ostatnio głośno o nim było w świecie politycznym i w końcu został prezesem ministrów francuskich, był chłopiec stajenny z Chateldun: Pierre Laval.

Wojna domowa przeciw molom

Niedawno temu biljony moli książkowych i robaków, toczących drzewo, padło ofiarą ataku gazowego w Salzburgu. W klasztorze kapucynów odkryto, że duma klasztoru, wspaniały, starożytny rzeźbiony krucyfiks biblioteki zagrożony jest przez robactwo a bezcenne inkunabuły mogą stać się pastwą moli. Zdecydowano się na użycie środków radykalnych i przez 38 godzin włączono przy użyciu gazów trujących z utajonym nieprzyjacielem. Badania wykazały, że istnieje aż 150 gatunków robaków i ich gąsienic, żyjących na papierze drzewnym. Inne znają lubują się w farbie i olejach, używanych do okładki, a wszystkie pracują cicho i skrycie, tak, że pozornie nie widać zniszczenia. Dopiero po otwarciu książki widzi się na sito żerarte stronicie. Białe mrówki i termity potrafią szkody takiej dokonać w ciągu jednej nocy.

Niewidzialny gość

W Londynie wydał maharadża z Alwar wielką ucztę połączoną. Uczta, przy udziale trzystu gości, miała pewną niezwykłość. Uczestniczyła w niej żona maharadży, która przez nikogo z gości nie była widziana. Książę indyjski jest konserwatystą i przestrzega ściśle nakazów obyczajowych swego kraju. W jego ojczyźnie nie wolno obcym mężczyznom pokazywać żon i kobiet w ogólności. A ponieważ żona maharadży pragnęła uczestniczyć w tej uczcie, wpadł więc kochający małżonek na ciekawy pomysł. W sali uroczystościowej, w której się miała odbyć uczta, kazał od-

dzielić kawał przestrzeni gęstą zasłoną. Żoną usiadła małżonka maharadży w wspólnych szatach, obwieszona beczennymi kieszonkami. Ponieważ obawiano się, że zasłona nie będzie wystarczająca, pokryto ją jeszcze welonem, chroniącym od spojrzeń ciekawych. Z wszelkich potraw, wnoszonych na stół, poławano i kieliszki. Kelnerzy stawiali półmiski przed zasłoną, a dama dworu zabierała je przez szparę w zasłonie i podawała swej pani. Ciekawość obecnych była oczywiście podniecona, ale nie zdołało się to na nic, gdyż maharadża ani na chwilę nie pokazał swej godnej małżonki.

W. K.

Szwagier ekskajera kelnerem

Pisma francuskie donoszą, że b. cesarz niemiecki Wilhelm wysłał do Luksemburga pewną damę dworu z poleceniem wszczęcia rokowań ze swym szwagrem, Aleksandrem Zubkowem. Zubkow pracuje jako kelner w jednej restauracji Luksemburga, przed którą dla celów reklamowych umieszczono napis: „Goście nasi są obsługiwani przez szwagra cesarza Wilhelma”.

Eks-kajer proponuje Zubkowowi rentę roczną oraz folwark, pod warunkiem, że porzuci swe zajęcie. Zubkow, obawiając się, że eks-kajer chce go internować w zakładzie dla umysłowo chorych, odmawia przyjęcia propozycji.

Praga otrzymała orędzie papieskie via Nowy Jork.

To brzmi jak bajka: Słowa Namiestnika Chrystusa, niesione falami eteru na drugą półkulę, wracają stamtąd w tej samej chwili, by się dać słyszeć w katedrze św. Wita w Pradze. Jakież są dzieje tej niezwykłej transmisji? — Oto już na dwa dni przed urzędowym otwarciem radiostacji papieskiej, odbiór próbnych emisji watykańskich okazał się w Pradze tak doskonały, że powzięto tam decyzję nadania orędzia Ojca św. w katedrze św. Wita zapomocą głośnika o sile 50 watów. Dla urzędywistniwnia tego zamiaru przeciwnie na wysokości 65 m. pomiędzy dzwonnica-mi katedry antenę i ku wielkiemu zadowoleniu kierownictwa projektowanej transmisji stwierdzono, że odbiór 50-cio metrowej fali Watykanu pozostawał stale bez zarzutu.

Gdy wszakże nadszedł dzień, w którym głos Ojca św. miał zabrzmieć pod stropem praskiej katedry, okazało się, że tak starannie przygotowana transmisja najzupełniej zawodzi. Watykan bowiem nadawał teraz nie na 50-metrowej fali, lecz na fali długości 19,8 m., której w pośpiechu nie udało się pochwycić z należytą dokładnością! Jak tu zarządzić niepowodzeniu? Czy tak gorąco, tak nabożnie oczekiwana audycja miała nie dojść do skutku? Emisja watykańska była rozpoczęta. Okoliczności wymagały powzięcia szybkiej decyzji. Na szczęście radiotechnika rozporządza możliwościami, które chwilami zdają się graniczyć z cudem!

I oto w krytycznej chwili w głowie kierownika praskiej transmisji błyska myśl uchwycenia słów papieskich za pośrednictwem jednej z krótkofalowych stacji amerykańskich! Wszak cała Ameryka musiała słuchać o tej godzinie głosu starej Europy!

Wybór padł na radiostację „General Electric New - York”, stale wyróżniającą się czystością emisji... I już po chwili słowa Ojca św. płyną na falach eteru okólną drogą przez New - York i zaczynają rozchodzić się po katedrze św. Wita, krzepiąc dusze zebranych wiernych. Urbi et orbi.

Z różnych stron Polski

Testament i... spryt chłopski.

Do rejenta S. w Siedlcach zgłosił się niejaki Wiktor Piskorz z sąsiedniej wsi, a jednocześnie trzech parobczaków wniosło otuloną, porządnie chustami kobiecina, rzekomo żonę Piskorza. Przyjechali do zapisu, który miała uczynić poważnie nie-domagająca kobieta.

Akt rejentalny odbył się, jak zwykle, przyrzecem parobcy występował jako świadek. Po dwóch tygodniach zmarła istotnie żona Piskorza, lecz „jej testament” został zacepiony przez rodzinę. Udowodniła ona mianowicie, że prawdziwa w czasie choroby ani razu nie opuszczała domu i nie mogła być u rejenta. Zastąpił ktoś inny. Wszyscy uczestnicy tej oszukańczej afery zostali ukarani więzieniem po 4 miesiące.

Proces o spoliczkowanie prokuratora.

Przed sądem okręgowym w Białej Podlaskiej toczyła się sensacyjna rozprawa przeciwko inż. Marjanowi Gürtlerowi, kapitanowi rezerwy, oskarżonemu o spoliczkowanie podprokuratora Tomczaka. Przed sądem ustalili dość niezwykłe okoliczności tego wypadku. Inż. Gürtler twierdził, że swego czasu podprok. Tomczak zaczął jego żonę i został za to przez nią spoliczkowany. Wkrótce po tem zajęciu Gürtlerem wytoczono dochodzenie o oszustwo, które miało polegać na sprzedaży cudzej ziemi. Inż. Gürtler przesiedział w areszcie 15 tygodni i wreszcie został wypuszczony po całkowitem umorzeniu śledztwa. Również i małżonka jego po przesłuchaniu przez sędziego śledczego w Warszawie znalazła się na wolności. Gdy inż. Gürtler spotkałszy przed gmachem sądu w Białej Podlaskiej podprokuratora Tomczaka, którego uważał za główną sprężynę w całej afierze, o którą został bezpodstawnie poświadczony, uderzył go w twarz. Sąd po rozpatrzeniu niezwykłej sprawy o znieważenie prokuratora uniewinnił inż. Gürtlera.

RADJO**Programy radiofonijne.**

Czwartek, dnia 12 marca 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 12.35 koncert dla młodzieży; godz. 14.00 komunikaty; godz. 17.45 koncert kameralny (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 kwestja gospodarcza; godz. 19.00 dialogi humorystyczne; godz. 19.15 feljeton rolniczy p. t. „Możliwość plantowania buraków cukrowych wobec konkurencji cukru trzcinowego”; godz. 19.45 kurs elem. języka ang.; godz. 20.00 „Torem literatury i poezji”; godz. 20.30 koncert solistów. Wykonawcy: Aleksandra Szafranska (alt), Marja Szrajberówna (skrzypce), prof. Fr. Łukasiewicz (akompanjament); godz. 21.30 słuchowisko z Warszawy „Salome” Wilde’a; godz. 22.15 audycja wokalna p. Romana Kiedrowskiego (tenor); godz. 22.40 sygnał czasu, komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 gramofon; godz. 12.35 koncert szkolny; godz. 14.30 „Ogródki działkowe”; godz. 15.50 „Opozycja Erosa”; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Śmierć cara Aleksandra II”; godz. 17.45 koncert kameralny; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 płyty gramofonowe; g. 19.40 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.00 feljeton p. t. „W starych pracowniach malarskich”; godz. 20.15 pogadanka radiotechniczna; godz. 20.30 muzyka lekka (Lwów); godz. 21.30 słuchowisko: „Salome” Wilde’a; godz. 22.15 koncert kwartetu Krettly; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego słożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: K. R. za otrzymane łaski 2 zł. — O. Z. 2 zł. — Smigielski o zdrowie dla żony 5 zł. — J. K. z Szamotul z prośbą o mieszkanie w Poznaniu 3 zł. — Zdzisław Aleksandrowicz w pewnej intencji 10 zł. — M. K. 5 zł. — Z. S. z prośbą o zdrowie dla syna 10 zł. — Dziurła, Opalenica 5 zł. — M. Z. K. 5 zł. — J. Schwartz o błogosławieństwo i zdrowie dla siebie i rodziny 1 zł. — Lonek z prośbą o zdrowie 0.50 zł. — Andrusz z prośbą o zdrowie 0.50 zł. — J. Suchorski o zdrowie i błogosławieństwo 1 zł. — Wala Suchorska o zdrowie 1 zł. — N. N. 1 zł. — Iza Suchorska o zdrowie i błogosławieństwo 0.50 zł. — L. Suchorska o błogosławieństwo dla całego domu 0.50 zł. — Z. N. 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1232,05 zł.

Na Tow. „Caritas”: M. i P. Troczyńscy 7 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 469 zł.

Na bezrobotnych: M. M. 50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 247 zł.
Na kaplicę S. S. Karmelitank: M. K. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 114 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Zebranie Dzielnic IV Wilda S. P. P. odbędzie się w czwartek, 12 bm. o godz. 19.30 w lokalu p. Figla, Wierzbicze 27.

— Koło Śpiewu „Dzwon Zygmunta”. — Nadzwyczajna lekcja śpiewu odbędzie się dnia 13 bm. o godz. 20 w lokalu p. Fiedlerowej przy G. Wildzie. Przybycie wszystkich członków pożądane.

— K. S. „Sparta”. Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 14 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarskiego 18. Po zebraniu odbędzie się wykład p. Nawrockiego p. t. „Przepisy gry w piłkę nożną”.

— Stow. Absolwentów przy III szkole wydziałowej. Zebranie kółka naukowego odbędzie się w czwartek, dnia 12 bm. o godz. 19.30 w szkole przy ul. Różanej. — Na porządku obrad referat kol. Krolla.

— Polski Związek Krawców Konfekcyjnych. Plenarne zebranie w niedzielę, dn. 15 bm. o godz. 11 w lokalu p. Tomczyka, ul. Wroniecka 13. Ważne sprawy oraz referat na temat „Ochrona lokatorów a bezrobocie”.

— Kat. Tow. Robotników Polskich „Oświata” przy św. Marcynie. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 15 bm. na salce wikarjatu przy św. Marcynie o godz. 17. O godz. 7.30 rano przy św. Marcynie zbiórka i wspólny wyjazd z sztandarem do kościoła Farnego.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— Wilk morski, Poznań. „Od Naszego Morza”, Grudziądz, Rynek nr. 15. (K.)

— Balet. Specjalnej szkoły w Poznaniu niema. Nauki tych przedmiotów udziela się w Wielkopolskiej Szkole Muzycznej, ul. Ratajczaka 36 (klasa dykcji i deklamacji). (K.)

— P. Z. Maniewski. Radzimy zwrócić się do Centrum Wyszkołenia Sanitarnego, Warszawa, ul. Górnoślaska 45. (K.)

— Salva. Równowartość 150 mkn. 184,50 zł. Równowartość 600 mkn. 738 zł (K.)

— P. Gregorowius. Niech Pan skieruje wnioski do Ubezpieczalni Krajowej, Poznań, ul. Mickiewicza 2. (K.)

— St. K. Poznań. Prawa takiego nie ma, jednak można się odpowiednio upodźić. Trzeba pamiętać o tem, że bez zgody gospodarza nie wolno odnajmować. (K.)

— M. P. Patentu wykupować Pan nie potrzebuje, podatek winna Pani płacić jedynie dochodowy, o ile dochód wynosi co najmniej 1500 zł rocznie. (K.)

— N. N. Nie znajdzie Pan nabywcę. (K.)

— M. H. W sprawie budowy do Magistratu, w sprawie koncesji do Włkp. Izby Skarbowej, wydział akcyz i monopolów. (K.)

— M. H. 100. W uzupełnieniu poprzedniej wiadomości donosimy, że w Poznaniu wychodzi miesięcznik „Nowiny Akuseryjne”. Jestto organ Zw. Zaw. Położnych, którego biuro znajduje się w Poznaniu przy ul. Górna Wilda 42. II p. (K.)

CRIVVENICA

najpiękniejsza plaża Jugosławii nad górnym Adriatykiem.

Klimatyczna miejscowość lecznicza, przez cały rok. Kąpiele morskie, piaskowe i słoneczne od maja aż do końca października. Orkiestra kuracyjna, okazje do sportu, polowania i wycieczek. Frekwencja roczna 14000 kuracjuszy. Zniżka kolejowa przy powrocie: 75% od 1. 10. do 31. 5., 50% od 1. 6. do 30. 9. — Informacje i prospekty wysyła bezpłatnie Zarząd Leczniczy Crivvenica. Hotel Miramare 110 łóżek (cały rok otwarty). Pierwszorządny dom prowadzony na wzór szwajcarski, zaraz przy plaży.

Dnia 10 marca 1931 r. zasnął w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz troskliwy ojczulek, ukochany brat, zięć, szwagier i wujek, ś. p.

Jan Szulczyk

przeżywszy lat 47. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 14 b. m., po poł. o godz. 3-ciej, z kaplicy św. Józefa na cmentarz parafialny w Jeżycach, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, Śniadeckich 9. Wolsztyn, Gniezno, Krobia, Berlin, Oberhausen, Ameryka, 11. 3. 1931.
Zakład Pogrzeb. wy „Bracia Nowak” Poznań.

W poniedziałek, dnia 9 marca 1931 r., o godzinie 1 w nocy, zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, namaszczonej Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i troskliwy ojciec, ś. p.

Franciszek Kędziora

w 60 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 12 b. m., o godz. 5 po południu, z domu żałoby ul. Przemysłowa 12.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona i dzieci.

zw 28 266

Dnia 9 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Teofil Majchrzak

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 12 bm., o godz. 4 po poł., z Zakładu św. Józefa na stary cmentarz par. Archikatedralnej.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Bożej w Poznaniu.

Wypadek 169

zw 28 278-9

Za liczne dowody współczucia, okazane nam z powodu zgonu naszej ukochanej matki i babki, ś. p.

Marji Kozłowskiej

składamy Krewnym i Znajomym serdeczne

Bóg zapłać!

nw 8 383

Rodzina.

Za liczne dowody współczucia z powodu śmierci mej najdroższej żony i naszej troskliwej matki, ś. p.

Domiceli Laubowej

oraz za złożone wieńce i udział w pogrzebie składa Wielbnemu Ks. Proboszczowi, Zw. Tow. Przemysłowych, Tow. Powst. i Woj., Chórowi Kośc., Cechom oraz wszystkim życzliwym serdeczne

Bóg zapłać!

mąż z dziećmi.

Kórnik, w marcu 1931 r.

zw 28 267

Spóźnion!

Dnia 4 marca 1931 r. zmarł w Krakowie, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi stryj. ś. p.

ksiądz kanonik Leopold Fleischer

były proboszcz parafii Bestwińskiej
kapłan jubilat

przeżywszy lat 89. Pogrzeb odbył się w piątek, 6. b. m. w Bestwinie, o czym donosi

zw 28 283

w imieniu rodziny
bratanek Stefan Fleischer.

W dniu 3. b. m. rozstał się z tym światem, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz drogi ojciec, teść, brat i dziadek, przeżywszy lat 54, ś. p.

Franciszek Rózański

uczestnik powstania Włkp. 1918/19

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 12. b. m., o godzinie 15-tej z kostnicy szpitala św. Józefa na cmentarz farny przy ul. Bukowskiej, o czym zawiadamia

zw 28 272

w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Księdzu Proboszczowi Tomiakowi, Dowódcy Brygady Kawalerji — Poznań, Dowódcy Brygady Kawalerji — Białystok, Komendantowi Placu — Poznań, Dowódcy 15 p. ułanów, Dowódcy 7 p. strzelców konnych, Dowódcy 7 dywizjonu artylerji konnej, Dowódcy 3 szwadronu pionierów, oficerom 1 szwadronu pionierów, wszystkim oficerom-kolegom męgo drogiego męta, ś. p.

rotmistrza Antoniego Buczyńskiego

za oddanie Mu ostatniej przysługi, za wieńce i dowody współczucia, oraz Dyrekcji, koleżankom i kolegom mej pracy w Banku Cukrownictwa w Poznaniu, składa serdeczne

Bóg zapłać!

nw 8 389

Poznań, w marcu 1931.

stroskana

żona.

Dnia 9 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Ludwika Pracharczykówna

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 12 bm., o godz. 5 po poł., z kostnicy cmentarza Jeżyckiego.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Bożej w Poznaniu.

Wypadek 168

zw 28 380-1

Panienka

uczciwa i rzetelna, która już pracowała w restauracji przy bufecie i zna doskonale obsługę gości i zarazem jako wyroczniczka pani domu może się natychmiast pisemnie zgłosić z dołączeniem świadectw i fotografii. Stanisław Kłoczek, restauracja, Matwy pow Inowrocław. zw 28 282

DENTYSTKA

uprawniona, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański pod zw 28 286

Aparat do piwa odciągania

mało używany, na 6 butelek, nowej konstrukcji, sprzedaje okazjanie

Józef Bonowski,
Wągrowiec.

Drogerja

w najruchliwszym miejscu Gdańska, wysoki obrót, tania dzierżawa, długoletni kontrakt z powodu okoliczności tanio na sprzedaż. Potrzeba 6—7000 guld. gd. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zw 28 277

**Odzież wiosenna
Pięknie odświeża**

„BARWA“

wł. S. Kalamajski.

Poznań: pl. Wolności 6
ul. Wielka 18, nar.
Wielkich Garbar
Marsz. Focha 49
Wierzbicice 49
Rynek Jeżycki 1
narożnik ul. Kra-
szewskiego

Toruń: Szeroka 21
Ostrów: Rynek 23

Leszno: Rynek 25
Mosina: ul. Farbiarska

Pw 96 81/82 7.81/82

Hurtowny

skład kolonjalny na prowincji, w pełnym biegu korzystnie do przejęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod rw 13 317

SOK CZOSNKOWY

Zadno lekarstwo! To żaden tajemniczy środek!

Niefalszowany produkt natury, oddawna ceniony jako środek dietetyczny. Zapobiega zwapnieniu żył, obniża wysokie ciśnienie krwi i usuwa zaburzenia przemiany materii. Sok czosnkowy Dr. CASPAREGO sprzyja trawieniu, wydziela z organizmu szkodliwe substancje trujące i działa odświeżająco i wzmacniająco na cały organizm. 1 butelka 7 zł., 3 butelki 18 zł. nw 6961

Dr. Caspary i Ska, Gdańsk, oddz. 162

każdy uspołeczniony Obywatel winien być członkiem Poznańskiego Okręgu „CARITAS”. Tabliczki jałmużnicze

Członek Poznańskiego Okręgu „CARITAS”

Jałmużnicze wydaje za mnie biuro „Caritas” przy Nowym Ryнку 13, parter

na najskuteczniejszym sposobem walki z żebractwem i włochostwem.

Najtańsze, najlepsze drzewo opałowe w szczepach albo rabane kupuje się w drwalni P. O. „Caritas” Nowy Rynek 13, tel. 55-88.

Kupując tamże drzewo, — spełniamy czyn społeczny i bezrobotnym dajemy pracę.

Urządzenie fabryki sprzętów metalowych

samochód reklamowy, samochód osobowy, maszyny do szycia, szafa żelazna bardzo tanio do nabycia. Zgłoszenia: WRONIECKA 6/8, I p.

Poszukuje się

mistrza malarskiego

obeznanego z nowoczesnym sposobem lakierowania do hurtowej fabrykacji lakierowanych mebli.

Wyczerpujące oferty z odpisami świadectw i podaniem pensji nadsyłać pod zw 28 270 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Fabryka pończoch

w Poznaniu do sprzedania z powodu choroby właściciela za wyjątkowo przystępną cenę. Oferty „Par”. Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 53.442. Pw 9 630 53.444

Nowe siły dla mężczyzny

przy używaniu YOPUHAMIN najlepszego środka wzmacniającego — 50 porcji zł 12,— Przy zapła- cie zgóry wysyła franco. Pw 930-4-9,23

Dr. GEBHARD i S-ka — GDANSK. Nr. 92.

S.G.

Gobeliny

WYPRZEDAŻ dywanów

Is'otnie niżej cen fabrycznych. Kto się przekona, wykorzysta okazję.

S. Chojnacki
POZNAN-STOLYNEK 52

dw 31 44

Kilka rutynowanych KONTROLERÓW

do odbioru ziemniaków potrzebujemy. Pierwszeństwo z kauceja. Oferty Kurjer pod zw 28 273

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adresowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji z wnioskami o posady w naszym zakładzie. Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 516 współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych posad niema, bo każdy u nas zatrudniony szanuje i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych współpracowników nie wolno nam zwalniać ażeby dla nowo zgłaszających się robić miejsca. Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmiennych na liżne wnioski zbyt ciężko obciąża nasz dział korespondencyjny, zmuszeni jesteśmy zmie- nić dotychczasowy sposób postępowania o tyle że

na wnioski o posadę,
o ile nie zostaną uwzględnione,
odpowiadać nie będziemy.

Wolne miejsca ogłaszamy w naszych wy- dawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.
Wydawnictwo Kurjera Poznańskiego
Oređownika Wielkopolskiego
Jiustracji Polskiej

PIERWSZORZĘDNA FABRYKA OWCEZYCH SERÓW w LIPTAU
(Liptauer Scha'kese'fabrik)

ALBERT STARK in LIPTOVSKY SVATY MIKULÁŠ (Słowacja)

poszukuje w celu sprzedaży swych wyrobów (również z ortodoks. Hechschers) nw 5376

PRZEDSTAWICIELA NA PROWIZJĘ
dobrze wprowadzonego u odpowiedniej klienteli. Oferty uprasza się składać w niemieckim języku.

KUPOJEMY NA EKSPORT DO FRANCJI
do natychmiastowej dostawy przy wolnem powietrzu:

Industrie sadzonki

Wohltmann, Deodara, Centifolia, Pepo

selekcjonowane i zwykłe, również duże żółtomięsne ziemniaki jadalne. Wszystkie gatunki wolne od strupa i rdzy, ręcznie przebrane. 20 klm. od ogniska raka ziemniaczanego z atestem zdrowotności. Odbiór na stacji załadowniczej. Zgłoszenia z podaniem ilości i ceny prosimy kierować pod adresem: nw 8386

Peters & Schulze, Berlin-Halensee.

FILJA: Kartoffeltrocknungsfabrik
Pobiedziska. Tel. 39.

Różne maszyny młynarskie

nowe, z powodu okoliczności na sprzedaż:

Maszyna do czyszczenia zboża (Aspirateur) z sitem i ssacą, produkcji godzinnej 500 kg.

Aparat magnetowy, produkcji godzinnej około 600 kg.

Łuszcarka, produkcji godzinnej 400/600 kg.

Kompletna, okrągła maszyna do mieszania otrąb i maki, pojemności 2.600 kg.

Bliższych informacji udziela M. Gerstenkorn, Poznań, ul. Poznańska 50, zw 28 269

Poszukuje się od zaraz biegłego

lekarza-dentysty
(lekarki), wzgl. uprawn. technika dentyst.

celem prowadzenia wielkiej praktyki dentystycznej wy- iaczenie dla operatywy. Wa- runek: znajomość języka polskiego i niemieckiego. Technik dent. w zakładzie. Oferty pod adresem:

ALFRED UNRAU,
Grudziądz, ul. Stara I.
zw 28 268

Dobrze prosperujący

skład skór
wyprawnych i surowych
do oddania.

Miasto powiatowe, gdzie szkoły i wszystkie urzędy. Oferty do eksped. Kurjera Poznański. pod zw 28 254

W celu zaprowadzenia księgowości podwójnej, poszukuje się zaraz, na czas przejściowy

biegłego księgowego-bilansisty.

Zgłoszenia z podaniem warunków kierować należy do eksped. Kurjera Pozn. pod dw 3047

Walne Zgromadzenie

Banku Pożyczkowego Spółdzielczego z odpowiedzialnością nieograniczoną w Poznaniu

odbędzie się w czwartek, dnia 26 marca 1931 r., o godz. 5 po poł. na sali „Belwederu” w Poznaniu, Marsz. Focha 18.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i ukonstytuowanie biura.
2. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1930.
3. Przyjęcie bilansu i rachunku zysków i strat oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Podział czystego zysku.
5. Uzupełnienie par. 1 i zmiana par. 11 i 12 statutu Spółdzielni.
6. Wybór trzech członków Rady Nadzorczej.
7. Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej.
8. Wnioski bez uchwał.

Bank Pożyczkowy Spółdzielczy z odpowiedzialn. nieogran. w Poznaniu dw 3048

Rada Nadzorcza: Stanisław Grzegorzewicz, prezes.

Oliary na głodujące dzieci złożyli do 7. III. 1931:

Hr. Skórzewska 225 zł, Dr. Dziegielecka 100 zł, Cichowi- czówna 50 zł, złożono w agenturze p. Szalbierza 42 zł, Wł. Olaska ku uczczeniu 25-lecia X. Proboszcza Budaszewskie- go 25 zł, złożono w agnturze p. Sowińskiego 20 zł, Lenz — Metalurgia 20 zł, Pracownicy f-y Przemysławski 20 zł, Stow. Pań, Witkowo 20 zł, Czubałanka, Nietążkowo 20 zł, Dobrzycki 10 zł, Klara Głazińska 10 zł, Rodzina Ansion 10 zł, Tade. Sobiecki 10 zł, Dr. Dega 8 zł, J. M. 5 zł, Wier- bicka 5 zł, Czarnowska 5 zł, Odrobny 5 zł, Janowski 5 zł, starszy sierżant Stasiński 5 zł, Głockówna 3 zł, I kl. Szko- ły Przygotow. 2.76 zł, II kl. Szkoły Przygotow. 0.70 zł, IV kl. Szkoły Przygotow. 0.60 zł, II kl. Szkoły Przygotow. 0.60 zł.

Szan. Ofiarodawcom za szlachetne serce składamy w imieniu głodujących dzieci serdeczne „Bóg zapłać”.

zw 28 241 **Pozn. Okręg „Caritas”.**

Marianna z Bartkowiaków Płotkowiakowa, właściciel- ka nieruchomości Poznań-Winiary, zast. przez adwokatów Dr. Jana i Dr. Stanisława Sławskich w Poznaniu, wniosła o pozbawienie mocy listu hipotecznego dla pożyczki zapi- sanej w księdze wieczystej Poznań-Winiary tom VI-ty lwh. 131 w dziale III pod lb. 2 na rzecz Wandy Wegner z Wrocławia w kwocie 1500 mk. Posiadaczka listu wzywa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpoź- niej w terminie w dniu 12 czerwca 1931 r. godz. 12 i przed- łożył list, gdyż w przeciwnym wypadku list zostanie po- zbawiony mocy. Poznań, dnia 19 lutego 1931 roku. Sąd Grodzki. nw 8 274

OBWIESZCZENIE. W tutejszym rejestrze spółdzielni Liczba 231 wpisano dnia 20 lutego 1931 r. przy spółdzielni **Spółdzielnia Budowlana Wielkopolskich Urzędników Pań- stwowych** z odpowiedzialnością udziałami, Poznań, że uchwała walnego zebrania z dnia 24 maja 1930 r. zmie- niono § 4 (członkowie spółdzielni), § 12 (skład Rady Nad- zorczej), § 16 (zwolywanie walnych zebrań), § 20 (odbywa- nie walnego zebrania), § 22 (zmiana statutu), § 29 (ogło- szenia spółdzielni). Poznań, dnia 2 marca 1931 roku. nw 8 275 **Sąd Grodzki.**

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W majątek kup- ca **Ottoma Herberga w Poznaniu**, Małe Garbary 7-a, wdzo- żono z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 4 marca 1931 roku o godz. 14 postępowanie upadłościowe. Zarządca masy upadłościowej mianowano p. Augusta Klebbe w Poznaniu, ul. Matejki 65-a. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 20. 5. 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzyteli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 2. 4. 1931 r. o godz. 10 przed poł., zaś celem zbadania zgło- szonych wierzytelności termin na dzień 30 maja 1931 r. o godz. 10 przed poł., pokój 23. Wszystkim, którzy posia- dają jakiegolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 20 maja 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu ta- kich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytel- ności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. Sekretariat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego w Poznaniu. nw 8 277

MAGISTRAT

wydzierżawia samotnym — i bezdzietnym małżeństwom **pokoje umeblowane**

w gmachu miejskim przy ul. Grunwaldzkiej narożnik ul. Stolarskiej (dawn. Hotel Polonja).

Dzierżawa pokoi umeblowanych łącznie ze światłem, ogrzewaniem i obsługą wynosi:

za pokoje 1 łózkowe od 95.— zł do 130.— zł miesięcznie, za pokoje 2 łózkowe od 120.— zł do 170.— zł miesięcznie, za pokoje 3 łózkowe od 160.— zł do 180.— zł miesięcznie.

W gmachu znajdują się: 2 windy osobowe, łazienki, fryzjerna, warsztat krawiecki itd.

Wszelkich informacji udziela: Administracja gmachu miejskiego, Poznań, ul. Grunwaldzka 18. Telefony: 78-54, 78-55, 78-56, 79-55. nw 8 390/90-a

KAWA HAG TAŃSZA

teraz tylko **zł 3.50** duża paczka **zł 1.75** mała paczka

JAKOŚĆ POZOSTAJE JAK DOTYCHCZAS WYBOROWA

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Przecławiu powiatu obornickiego, i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Przecławia tom I karta 9 na imię rolnika Leona Woźniaka z Przecławia, zostanie w drodze egzekucji dnia 9 maja 1931 r. o godzinie 9 przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 5. Nieruchomość składa się z domu mieszkalnego z chlewem, stodoły, podwórza, szopy dla pracownika, szopy do drzewa, roli, łąki i ogrodu domowego, obszar jej wynosi 20 ha, 39 ar, 88 m². czysty dochód 108,42 tal., wartość użytkowa budynków 135 mk. Nr. matrykuly 9. Nr. księgi podatku budynkowego 6. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 8 stycznia 1931 r. Oborniki, dnia 4 marca 1931 roku. Sąd Grodzki. nw 8279

W mieście Witkowo pow. gnieźnieńskiego potrzebny jest natychmiast

lekarz praktyczny

oraz

lekarz weterynaryjny.

Egzystencje zapewnione. Odpowiednie mieszkania są do dyspozycji. Dalszych informacji udzieli na żądanie Magistat miasta Witkowa pow. Gnieźno.

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Poznaniu, zapisana w księdze gruntowej Poznań-Lazarz tom 42 wykaz 1014 na imię Józefa Majewskiego, przemysłowca z Poznania, zostanie w drodze egzekucji dnia 17-go marca 1931 o godz. 11 przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 23. Poznań, dnia 5 marca 1931 r. Sąd Grodzki II-a. nw 8276

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W majątek Hrm. S. Rosenfeld & Sohn Spółka z o. o. w Swarzędzu wdrożono z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 3 marca 1931 r. o godz. 10 przed południem, postępowanie upadłościowe. Zarządca masy upadłościowej mianowicie p. Stefana Pieczyńskiego, Poznań, Wały Jagiello 3. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 20. 5. 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzytelności, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 28 marca 1931 r. o godz. 10 przed południem, zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 3 czerwca 1931 r. o godz. 11 przed poł. pokój 23. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rezezy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masy są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rezezy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu. a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 20 maja 1931 donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rezezy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rezezy. Sekretarjat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego w Poznaniu. nw 8278

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W poniedziałek, dnia 16 marca 1931 r. o godz. 11-tej przed poł., sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę w Kiekrzu w pow. poznańskim:

krowę i buhaję. n 8332/3
Punkt zborny przed zagrodą p. Schmidtowej w Kiekrzu
Urbanak, komornik obw. w Rokietnicy.

PRZETARG PRZYMUSOWY
W piątek, dnia 13 marca 1931 r., o godz. 12-tej, przy ul. Żydowskiej 33, sprzedam najwięcej dającym za n. tychmiastową zapłatą:
urządzenie pokoju stołowego i męskiego, oraz różne inne rezezy, jak bufet, kredens, stół rozkładany, kanapę klubową, fotele, stoliki palarnie, zegar stojący, różne obrazy olejne, serwantkę z różnymi częściami porcelanowymi, garnitur do kawy, dywany, dywaniki, szkła kryształowe, kieliszki, szafę do książek, garnitur klubowy, biurko, leżankę, stół okrągły, portjery, lampy elektryczne wiszące, duża szafa do rezezy jasno-dębową z lustrem i wiele innych rezezy oraz harmonijum i fortepian czarny. Ponadto całe urządzenie składowe składające się z repozytorium i stołu składowego, kilku siurek, krzesel przed biurko, dywaników, lampy elektryczne. nw 8334
Obejrzyć można 10 minut przed przetargiem.
Krawczyk, kom. sąd. Poznań, Dąbrówki 11.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 13 marca b. r., o godz. 11-tej, przy ul. Wolnica 2 (w podwórzu) odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą: nw 8387/8

umywalki, lustra, 2 nocnych stolików, szafy do rezezy, szyniery, leżanki, zegara ściennego, prasy do kopowania, regał, papy taistej, 3 stołów 110 mtr. listwy, stawidła na lisy, kiję do wędek, dubeltówki, maszyny do szycia, garderoby męskiej i różnych wln. Obejrzyć można 15 minut przed sprzedażą.
Poznań, dnia 10 marca 1931 r.

MAGISTRAT XIII/4

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Meble

na raty i za gotówkę najtaniej poleca Sprzągacz Wielka 13. Pw 9401-2

Podłogi

kantówki, okna, drzwi, opał tanio z rozbiórki pawilonu, ulica Śniadeckich. Telefon 68-50. zdw 71 653-4

Gospodarstwo

62 morgi, ziemia buraczana, budynki maszynowe, 2 konie, 10 bydła, świnię, drób, martwy kompletny, prywatne, okolicę Kościłowa przy wjeździe 12000 złotych reszta na długoterminową hipotekę, Rutkowski, Poznań, Podgórną 12 b. zdw 71 776-7

Futra

meskie, skórki 50 procent taniej Hankiewicz, Wielka 9. (wchód Szewska). zdw 71 250-1

Meble

po niebywałych niskich cenach. Hilscher, Górna Włda 56 i ul. Żydowska 84. nw 8-159

Meble

weskiego rodzaju, nowe i używane po zniżonych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Tel. 64-25. Pw 9015-5-99

Skład

węgli dobrze zaprowadzony z kołami i wozami tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 71 327

Skład

urządzeniem, duże mieszkanie, centrum inwentarz sprzedam. Oferty Kurjer zdw 71 380

Składu

z mieszkaniem na kolonijalce — mniejszym mieście poszukuje. Oferty Kurjer zdw 71 879

Dzieci słabowite

wzmocnienia szybko Emulada, emulsja tranowa ze słołem i czekoladą o doskonałym smaku która zawiera najwięcej witamin i sole wapniowo fosforowe cena but. 2,25 poleca Apteka w Bazarze. Pw 9493-8-70

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 8 Pw 0908-1-65

Sprzedamy

kilkanaście domów na korzystnych warunkach przy wplatę od 50 tysięcy do pół miliona złotych. Bank Właścicieli Nieruchomości Poznań, Piekary 1. Pw 9019-5-93

Meble

po znacznie zniżonych cenach poleca Pluciński, Włda 7. zdw 70 970

Skład

spółowcy, dobrze zaprowadzony sprzedam tylko za gotówkę od zaraz, z mieszkaniem, towarami i maglem Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 71 167

Sportowy

mikrowy na resorach mało używany, korzystnie sprzedam. Debiecka 21, podwórze mieszkanie 7. zdw 71 760

Wilka

sprzedam. Schulz, Kręta 23. zdw 71 767

Klubowy

garnitur dobrym stanie sprzedam. 240. Grobla 4. Lewicki. zdw 71 573

Sprzedam

skład masła z urządzeniem towarami 7000, skład kolonijalny urządzenie towar mieszkanie 6000. — Buro Prawo, Rynek Łazarzki 6 Złatawla klauzule egzekucyjne, wnieśli, odpisy. zdw 71 696

Leksykon

Meyera 17 tomów. Patrona Jakowskiego 39, parter, I. zdw 71 656

Sprzedam

skład cukierków z pokojem. — Adres wskaże Kurjer zdw 71 683

Maszynę

trykotażową dziesiątkę sprzedam Długa 4. Spyrowa zdw 71 673

Kluby

kanapa czerwona. Styczniński, ul. Wrocławska 18. zdw 71 689

Skład

kolonijalny z obszernym mieszkaniem korzystnie wskaże Kurjer zdw 71 924

Majątek

około 600 morgi niag, urodzajnej ziemi, w tem 40 morgi nawadnianych łąk, z pełnym żywym i martwym inwentarzem, maszynę zabudowania, obory na żelazie, wodociąg, sprzedam lub wydzierżawie. Oferty Kurjer zdw 71 705

Skład

kolonijalny dobrze zaprowadzony, z towarami i maglem, obszernym mieszkaniem za 10 000 zł sprzedam. Oferty do Kurjera zdw 71 725

Kopalnia złota

Gościńiec, rzeźnictwo, piekarnia, kolonijalka, oddzielne gospodarstwo 45 morgowe, szkła dwa kilometry od miasta powiatowego — (gimnazjum) sprzedam natychmiast, żywym, martwym inwentarzem, Wielkopolska Centrala Pastry, Traugutta. zdw 71 733

Parę

dobrych szorów sprzedam tanio — Melson, Sew. Mieliżyńska 25. zdw 71 774

Skład

mieszkanie sprzedam. Adres Kurjer zdw 71 772

Meble

stołowy 12 osób i gabinet (dab), garnitur kulbowy, wykonane w firmie Nowakowski podług modeli bardzo mało używane tanio do sprzedania. Adres wskaże ekspedycja zdw 71 840

Bujanka

tanio na sprzedaż. Szkolna 3, I. lewo. zdw 71 839

Przedsiębiorstwo

przemysłowe w Poznaniu, czynne, stały zbył, bardzo wysokie zyski zapewnione, z powodu znanych stosunków, zaraz na sprzedaż. Wiadomości fachowe niepotrzebne. Oferty Kurjer zdw 71 817

Daszek

oryginalny Fiatowski komplet z obciążeniem tanio. Degórski, Dąbrowskiego 88. zdw 71 850

Wiertarka

(reczna), duża kowalska jak nowa Kuźnia (polowa), kowadło imadła, narzędzia kowalskie — sprzedaż, Degórski, Dąbrowskiego 88. zdw 71 849

Wózki

reczne, dwukółkowe, nowe, tanio Degórski, Dąbrowskiego 88. zdw 71 843

Skład

kupisz — sprzedaż. Informator, Ratajczaka 15. zdw 71 865

Skrzydło

koncertowe „Niendorf” 150 mtr. długie, 2100 zł sprzedam. Oferty Kurjer zdw 71 803

Okazja

do nabycia dobry skład rzeźniczy wraz z mieszkaniem oraz kompletnym urządzeniem w powiatowym mieście, gdzie wyższe szkoły i garnizon wojska, wprost od właściciela pod korzystnymi warunkami. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 71 826

Skład porcelany

sprzetów kuchennych sprzedam zaraz z powodu choroby lub przyjęcia czynnego współnika z kapitałem 6—8 000 zł na bardzo dogodnych warunkach, później ewent. zupełnie objęcie przez współnika. Skład okazały, prawie bez konkurencji w rynku miasta, 30 tys. miesz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 71 825

Magiel

krecony, płyty marmurowe, gumowe podkłady sprzedam lub wydzierżawie, podać gwarancję, miesięczna dzierżawa Kurjer zdw 71 823

2 nowe

eleganckie smokingi, frak, waga 500 kg, umywalka, biurko dębowe Górczyk, Dąbrowskiego 24. zdw 71 667

Restaurację

w śródmieściu sprzedam lub zamienię na inne przedsiębiorstwo. Oferty Kurjer rz 13 553

Piec

kapelowy, wanne, kuchenki westfalskie sprzedam. Wojciechowski, Włda 16. rz 13 558

2 motocykle

tanio sprzedaje. Zapytać Rybaki 20, II. prawo godz 8—5. zdw 71 795

Zakład

fryzjerski 6 obslug tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 71 860

Odlewnia metalu

z urządzeniem zaraz do sprzedania Władysław Szlapika, ul. Kosynierska 11. zdw 71 859

Jak zwykle

Wroniecka 24

tylko w Hurtowni Porcelany kupuje się najtaniej szklanki, talerze, filiżanki, serwisy, alpacki. Różne prezenty, zupełnie tanio. Sprzedaż bez wyjątku każdemu. zdw 71 857

Wilka

tanio sprzedam. Kraszewskiego 9, I. lewo. jw 5 678

Sprzedam

109 morgowe gospodarstwo w pobliżu Gniezna, położenie bardzo korzystne, dobra średnia ziemia, budynki maszynowe, inwentarz nadkompletny Zgłoszenia Henryk Gadau, Mielechyn, poczta Ogno Gniezno. nw 6 882

Maszyny

2 damskie 100 i 140 sprzedaż Warsztat Mechaniczny Kraszewskiego 5. zdw 71 922

Łóżko

białe na sprzedaż korzystnie. Mostowa 24, Ochowski. zdw 71 930

Remington

normalny, mało używany sprzedam. Dąbrowskiego 15, Stacho. wiak. zdw 71 942

Futro

meskie, długie, wysoka figura, piżmowce, dobrze utrzymane 600 zł. Oferty Kurjer zdw 71 856

Krzesła

restauracyjne po 5 zł sprzedaż Nowicki, Półwiejska 5, dom ogrodowy. zdw 71 889

Narzędzia kowalskie

okazyjnie tanio. „Przewodnik”, Sw. Marcin 30. zdw 71 901

Kolonjalke

centrum 3 tysiące sprzedam. Bydgoszcz Matejki 5. zdw 71 934

Tanio

używana garderoba meska, damska. Marcinkowskiego 11, m. 25. zdw 71 945

Kilimy

artystyczne, Wierzbice 13 par. zdw 71 958

5 KUPNA

Kupię

250 mtr. używanej siatki drucianej do opłotowania szkółek leśnych. Majętność Maniecki, pow. Srem. zdw 71 356

Urządzenie

do składu kolonijalnego kupię. — Oferty Kurjer zdw 71 481

Kupię auto

limuzynkę 4 osobową za gotówkę, mało używaną, w dobrym stanie. Zgłoszenia Kurjer jw 5 672

Udzielamy

pożyczek hipotecznych na domy czynszowe na pierwsze względnie dalsze, lecz zupełnie pewne miejsce. Regulujemy hipoteki. Bank Właścicieli Nieruchomości, Poznań, Piekary 1. Pw 9 020-5-94

Kapitałistom

połączmy hipoteki na domach czynszowych lokujemy kapitał na hipoteki, pożyczamy od 3 000 zł na bardzo korzystnych warunkach. Bank Właścicieli Nieruchomości, Poznań, Piekary 1. Pw 9 018-5-92

Pianino

używane w dobrym stanie kupię. Weichmann, Focha 27, II. zdw 71 758

Kupię

kamienicę wplatę 100 tys. wy. magam 10 do 12% netto. Oferty zdw 71 765

Biurko amerykańskie

zamknięcie rolowe używane kupię. Oferty Kurjer zdw 71 658

Samochód

za gotówkę kupię

Warunek nowa dobra ekonomiczna maszyna Zgłoszenia Kurjer zdw 71 679

Małą kasę rejestracyjną kupię. Zgłoszenia do Kurjera zdw 71 663

Instytucja katolicka

szuka kupna posiadłości około 200 morgi. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer zdw 71 724

Kto odda

pieska szpica północnego lub też młodszego w dobre ręce? Przyjaciel zwierząt. Łaskawe oferty Kurjer zdw 71 796

Wózek

reczny 4 kołowy kupię Oferty Kurjer zdw 71 941

Składu

z przyległym mieszkaniem poszukuje. Oferty Kurjer zdw 71 936

Kupię

samochód limuzynę 4 drzwijową. Oferty z podaniem ceny marki ilości przebieżonych kilometrów, roku nabycia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 71 962

7 PIENIĄDZ

Pożyczki

osiągnąć mogą członkowie i oszczędzający Banku Oszczędnościowo-Kredytowego Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością Poznań, Podgórną 7. Pierwszeństwo mają urzędnicy państwowi, samorządowi, wojskowi za adnotacją pensji ewent. zabezpieczeniem hipotecznym. Pw 9 673-10-24

Poszukuje

pożyczki 20—30 000 na 400 morgowe. Adres Kurjer zdw 71 671

2—3 000 zł

pożyczki poszukuje, dobra gwarancja i zastaw fortepianu. — Zgłoszenia Kurjer zdw 71 706

20 000 zł

pod dobry zastaw poszukuje. — Oferty Kurjer zdw 71 717

Sprzedam

korzystnie list hipoteczny na 13 tys. na parcele w Gdyni, platny 1 października 1931. Oferty Kurjer zdw 71 730

2 000 zł

poszukuje, procent i kapitał zagwarantowany. Zgłoszenia Kurjer zdw 71 722

Mieszkań
poszukuje „Informator” Rataj-
czaka 15. zdw 71864

Pokoju
kuchni poszukuje małżeństwo
starszym dzieckiem sa czynszem
ogry wprost gospodarza. Oferty
Kurjer zdw 71807

2-3
pokojuowego mieszkania od gospo-
darza nie wyżej 1. piętro poszu-
kuje. Oferty Kurjer zdw 71935

Próżnego
pokoju lub dwóch szuka bez-
płatne małżeństwo. Zgłoszenia
Kurjer zdw 71888

**10 ZAMIANA
MIESZKANIA**

Mieszkanie
6 pokojowe ul. Słowackiego za-
mienie na 2 pokojowe. Zgłoszenia
Kurjer zdw 71743

11 POKOJE UMEBL.

Pokój słoneczny
dla 2 panów wolny od 15. —
Wielkie Garbary 36, m. 22. Zgło-
szenia od 5-7. zdw 71579

Pokój
jeden lub dwa z utrzymaniem z
wszelkimi wygodami od 15. 3.
lub 1. 4. 31. Plac Wolności, 14 a.
m. 10. zdw 71325

Ładny
młdy, słoneczny pokój z elektrycz-
nością, telefonem, Matejki 1. IV.
nar. Grunwaldzkiej. zdw 71210

Wynajmę
pokój z światłem elektrycznym
zaraz. Narloch. Zawady. ulica
św. Wincentego 3. m. 6.
zdw 70902

2
osoby na pokój Wawrowski. Mar-
szalka Focha 35. zdw 71648

Pokoje
frontowe wynajmę. Grobla 19.
mieszkanie 9 zdw 71770

Solidnym
inteligentnym, dwuosobowy, biur-
nem, elektr. Wielkie Garbary 29
II. lewo. zdw 71766

2 pokoje
paniom, panom, inteligentnemu
szukam małżeństwu. Marii
Magdaleny 1. Owikłiska.
zdw 71764

Panu
złoty mieszk. Kopernika
mieszkanie 24. tylny. III.
zdw 71642

Pokój
3. 3. Sniadeckich 6 a. dom ogro-
w. parter. prawo. zdw 71092

Współlokator
na słoneczny, czysty pokój w
śródmieściu szukam. Pianino, te-
fon, obiady lub bez. Adres Ku-
rjer zdw 71657

Pokój
dom Szymańskiego 9. II. prawo.
zdw 71651

Pokój
dwuosobowy z balkonem tano
wynajmę. Spokojna 29. mieszka-
nie 14. zdw 71699

Strzałowa
III. lewo. prawo. zdw 71098

Pokój
dobrze umeblowany. Młyńska 3.
IV. Nowak. zdw 71684

Pokój
duży, wejście niekrepujące zaraz
wynajmę. Wielkie Garbary 34.
III. zdw 71665

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Skry-
ta 8. III. prawo. zdw 71715

Pokój
panom lub paniom. Półwiejska
35. I. zdw 71710

Pokój
umeblowany, elektryczność, wy-
najmę. Szyperka 3. II. lewo.
zdw 71727

Pokój
marszałka Focha 49. III. lewo.
zdw 71753

Panu
solidnemu ładny pokój, elektrycz-
ność, telefon. Jasna 12. II. lewo.
zdw 71751

Pokój
umeblowany ewentl. z kuchnią.
Zupańskiego 18. III. p. 8.
zdw 71744

Pokój
niekrepujący z klatki schodowej.
Smigiel, Staszica 24. II. lewo.
zdw 71739

Sympatyczny
pokój wynajmę zaraz. Kraszew-
skiego 11. III. lewo. zdw 71731

Elegancki
słoneczny pokój umeblowany par-
terowy zaraz. Strzelecka 14 a.
willa. zdw 71773

Pokój
ameblowany, elektryczność. Nie-
golewskich 2. I. lewo zdw 71837

Mały
ciepły, solidnej osobie. Ogrodowa
13. II. prawo. zdw 71833

**„Informator”
poleca pokoje**
Ratajczaka 15 (Pasaż).
zdw 71868

Pokój
2 panom po 20.— wynajmę. —
Strzelecka 21. I. p. prawa.
zdw 71852

Pokoje
1-2 wynajmę. Kantaka 7. III.
prawo. zdw 71875

Stancja
dla 2 panienek. Wielkie Garbary
53. T. Hendrysiak. zdw 71847

Dwupokojowe
przyległe utrzymaniem lub bez.
telefon, wygodny. Chelmońskiego
21. I. lewo. zdw 71873

Pokój
2 osobowy pościel pożądana. —
Rom. Szymańskiego 9. II. p. tr.
lewo. zdw 71872

Małżeństwo
lub panom 2 pokoje (używalność
kuchni) samotnie. Maleckiego 6.
II. lewo. zdw 71879

Dwuosobowy
elektryczność. Łazarz. Kossaka
21. III. narożnik. Wyspiańskiego.
zdw 71878

Pokój
dla dwóch. Skryta 1. parter. le-
wo. zdw 71799

Pokój
słoneczny, elektryczność, utrzy-
manie. Kwiatowa 9. II. lewo.
zdw 71813

Pokój
skromny światło elektryczne od
15. 3. Wiśniewska. Jowa 11. II.
zdw 71809

1-2
pokoje umebl. od 15. 3. lub 1. 4.
dla 2 panów do wydzierżawienia.
Piekary 6. II. prawo. zdw 71808

Pokój
dwuosobowy, słoneczny, czysty
wynajmę. Żydowska 27. I. p. tr.
lewo. zdw 71831

Dwuosobowy
intelig. panom (iom). Kwiatowa
9. m. 4. zdw 71927

2
pokoje słoneczne, czyste, telefon
razem lub oddzielnie spokojnym
panom wynajmę. Grunwaldzka
13. II. lewo. zdw 71928

Pokój
duży, frontowy, elektr. światło.
od 15. 3. Wielkie Garbary 53.
II. p. lewo. zdw 71887

Pana
na wspólny pokój. Półwiejska
11. Olszewska. zdw 71882

Pokój
dla pana zaraz 15. 3. do wynaje-
cia. Chwaliszewo 60-62. mieszka-
nie 21. zdw 71881

Śniadeckich
21. mieszk. 5. dwuosobowy, kom-
fortowy. zdw 71894

Dwuosobowy
dla panienek. Półwiejska 22.
III. prawo. zdw 71893

Bezdzielne
małżeństwo. Kreta 5. Holender.
podwórze, lewo. IV. rw 13359

Dwuosobowy
pokoik młodszemu panom han-
dlowcom. Świętokrzyski 3. mie-
szkanie 12. zdw 71791

Pokój
na dogodnych warunkach. Koper-
nika 9. I. prawo. zdw 71792

Dwuosobowy
pościel pożądana Józefa 9. III.
prawo. zdw 71793

Pokój
dwom panom Wielka 18. Szymt-
kowska. zdw 71794

Dąbrowskiego 23
III. pr. utrzymaniem lub bez
wojny. zdw 5674

Pokój
do wynajęcia. Patrona Jackow-
skiego 27. III. lewo. zdw 5676

Pokój
niekrepujący osobne wejście wy-
najmę zaraz. Warszawska 10. I.
piętro, front. prawo. zdw 176

Dwa
pokoje z lekt., centr. ogrzewa-
niem zaraz. St. Rynek 44. IV.
prawo z Wóźnej. zdw 71853

Dwuosobowy
korzystnie. Słowackiego 39. III.
prawo. zdw 5679

Pokój
duży dom osobom wynajmę. Miel-
żyńskiego 1. III. piętro. zdw 71915

Pokój
niekrepujący umeblowany inteli-
gentnemu panu wynajmę. Da-
browskiego 25. parter. prawo. zdw 71918

Umeblowana
sypialnia, jadalnia, używanie for-
tepianu, kuchni, korzystnie. Nie-
golewskich 1. mieszkanie 9. zdw 71933

Pokój
balkonowy, słoneczny, elektrycz-
ność. Wóźna 14b. III. lewo. zdw 13360

Pokój
ładny, słoneczny wynajmę. nie-
krepujące wejście, elektryka (o-
biady). Skarbow. 4. III. lewo. zdw 71890

Pokój
Górska, Dominikańska.
7. III. zdw 13361

Pokój
frontowy, czysty solidnym. Da-
browskiego 2. III. prawo. zdw 71898

Śródmieście
pokój umeblowany, elektryczność
łazienka. Kaysiewicz. Waly
Zygmunta Augusta 10a. zdw 71896

Klatki
schodowej niekrepujący pokój do
wynajęcia. Adres Kurjer
zdw 71895

Niekrepujący
małżeństwu, panienkom. Dybal-
ska, Górna Wilda 15. zdw 71902

Pokój
wynajmę zaraz. Cicha. Wielkie
Garbary 3. zdw 71906

Pokoje
umeblowane. Wielka 23. skład
papieru. zdw 71914

Wynajmę
jednej lub 2 osobom. Podgórna
13. mieszkanie 9. zdw 71789

Pokój
frontowy dwuosobowy wynajmę.
elektryczność Marsz. Focha 27.
II. piętro. Sypniewska I. wej-
ście od dworca. zdw 71956

Parterowy
pokój. Wierzbicice 13. zdw 71957

Pokój
umeblowany parterowy fronto-
wy z elektryką osobnym wej-
ściem od 15. III. lub później do
wynajęcia. Ul. Romana Szymań-
skiego 8. parter. prawo. zdw 71960

Półwiejska
5. III. praw. solidnej osobie.
zdw 71862

12 SZUKA POKOJU

Poszukuję
próżnego pokoju, dzielnica obo-
jętna. Oferty Kurjer
zdw 71814-5

Urzędniczka
szuka pokoju 30. obiadów. Cena
Kurjer zdw 71681

Pani
szuka skromnego pokoiku. Oferty
cena zdw 71680

Pokoju
zaraz niedrogi, niekrepującego
pani poszukuje. Oferty Kurjer
zdw 71668

Pani
z małym dzieckiem szuka po-
koju. Oferty Kurjer zdw 71712

Pokoju
niekrepującego możliwie w śró-
dmieściu od 15 marca poszukuje.
Oferty Kurjer zdw 71736

Krawcowa
samotna poszukuje pokoju na
pracownię w centrum. Oferty
Kurjer zdw 71805

Pokoju
pierwszorzędny, niekrepującego
światło elektryczne, centrum od
15. Oferty z ceną Kurjer
zdw 71798

Pani przyjeżdza
poszukuje pokoju ładnego w cen-
trum na kilka dni w miesiacu.
Oferty Kurjer zdw 71782

Pokoju
przystojnego słonecznego I. pię-
tro, poszukuje pani od 15 marca.
Pościel własna. Oferty podaniem
ceny do Kurjera zdw 71837

Próżnego
pokoju spieszenie poszukuje. Of-
erty Kurjer zdw 71916

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje skromnego
pokoju ewentualnie z używaniem
kuchni. Oferty Kurjer zdw 71933

Pokoju
umeblowanego z telefonem, cen-
trum, poszukuje od zaraz. Oferty
do Kurjera zdw 71934

Niekrepującego
pokoju ogrzanego poszukuje za-
raz małżeństwo przyjeżdż. wej-
ście z klatki schodowej. Oferty
wraz z ceną uprasza się do Ku-
rjera pod zdw 71897

Starsze
bezdzielne małżeństwo poszu-
kuje próżnego pokoju 15 marca. —
Oferty Kurjer zdw 71909

Pokoju
umeblowanego, czystego, elek-
tryczność, centrum 15. III. szu-
ka pan. Cena warunki Kurjer
zdw 71950

Zgłaszać
pokoje „Informator”. Rataj-
czaka 15. (Pasaż). zdw 71867

13 LOKALE

Ubikacja
większa nadaje się na składnice
lub inne przedsiębiorstwo wprost
od gospodarza. Piekary 13 b.
zdw 71655

Poszukuje
się sali lub ubikacji nadającej się
na miejsce zebrań. Oferty Kurjer
zdw 71672

Ubikacje
na warsztaty lub składnice par-
terowe, suche ca. 80 mkw zaraz
do wynajęcia. Wiadomość Marsz.
Focha 78. z gospodarza. rw 13341

Ubikacji
małej w podwórzu ewentl. sute-
renie na wytwórnie poszukuje.
Oferty do Kurjera zdw 71753

Lokalu
fabrycznego około 80-100 qm z
biurem poszukuje. Oferty Ku-
rjer zdw 71863

14 DZIERŻAWY

Skład
pokojem, kuchnią, odrestaurowa-
ne (światło elektryczne) położenie
dobre, do wynajęcia, 2500 w tem
rok dzierżawy Śródka, Ostrowek
12 Poznań. zdw 70657/8

Parcele
przy Rynku Łazarskim, nadające
się na składnice lub inne przed-
siębiorstwo do wydzierżawienia.
Oferty Kurjer zdw 71709

Ubikacje
obszerne na warsztaty samo-
chodowe nadające się na każde
przedsiębiorstwo, do wydzierża-
wienia, niski czynsz. Oferty do
Kurjera zdw 71841

15 UZDROWISKA

Szkole Odrodzenia
uzdrowiska wychowawcze dla
działu z zaburzeniami nerwo-
wymi psychicznymi, trudnej w
domu, szkole wznowia Dr J.
Gawronski dwór Zrenica poczta
Środa. Pw 8768-5.19

16 OSOBISTE

Pani
i Panu przypominamy uprzejmie,
że Poznańskie Towarzystwo Tele-
fonów (dawniej ul. Jasna i ul.
Fr. Ratajczaka) ma w Poznaniu
lokalne sprzedaż hurtowej i deta-
licznej obecnie tylko na ul. Pie-
kary 16/17 (Apollo). Aparaty i
przyrządy radiowe, telefoniczne i
elektryczne przyrządy domowe
Poznańskie Towarzystwo Telefo-
nów. Poznań, ul. Piekary 16/17.
telefon 24-80. Pw 9532-10.31

21 ZGUBY

Lorgnon
zgubiono w kinie Metropolis. Za-
oddanie 15 zł nagrody. Adres Ku-
rjer zdw 71763

Zaginął
wyżeł, pies myśli. kł. brązowy
szorstki włos przednie lapy białe
kropkowane. Zgłoszenia: Stan-
ek. Male Garbary 7a.
rw 13369

22 ROZMAITE

Dziewczynkę
3 miesięczną oddam za własne w
dobre ręce bez wynagrodzenia.
Adres wskazać Kurjer zdw 71090

Wykonuję
wszelkiego rodzaju wnioski J.
Narlik Zawady, ul. Wincenty-
na 3. m. 6. zdw 71469

Bilanse
księgowość, sprawy podatkowe,
wnioski przeprowadza sumiennie
Derfert, Poznań, Zielona 6.
zdw 70637

11,90
podpięcie kopertowe z gustowną
klocka, strojne poduszki od zł.
2,90 z falbanka od zł. 6,90 poleca
fabryka bielizny J. Schubert, ul.
Wrocławska 3. specjalność: kom-
pletne wyprawy Pw 9525-9.43

4,90
fartuch biały z reklamami płaszcz
biały zawodowy od 5,90 bluza
ręcznicza od 4,90 płaszcz zwo-
dowe meskie od 8,90 poleca fabry-
ka bielizny J. Schubert ul. Wroc-
ławska 3. Pw 9526-9.46

Akuszzeria
Kleinwächterowa Poznań. cen-
trum ulica Romana Szymańskiego
2. pierwsze piętro lewo dru-
gi dom od Pl. Świętokrzyskiego.
zdw 65807

Detektywne
dwudziestoletnie biuro „Greif”.
Ratajczaka 15 (Apollo) Wywia-
dy obserwacje zdw 71052

Chiromantka
Focha 29. III. front. Przepowia-
da przyszłość systemem Lenor-
mand. zdw 71695

366 obiadów
nowa tania książka kucharska,
wszelkie potrawy, ciasta legumi-
ny. Przez zaliczkę z przesyłką 4.20
poleca Chranowski, księgarnia.
Poznań św. Marcin. zdw 71735

Pracownia Gorsetów
Ratajczaka 27. wykonuje szyb-
ko, sumiennie wszelkie gorsety,
pasy, bandaż do po ciąży ope-
racji itp. Biustonosze wszelkiego
rodzaju oraz reparacje. zdw 71845

Chiromantka
kładzie z kart. Matejki 36. Polu-
sowa. zdw 71719

Trykotaże miarowe
kostiumy sportowe, garsonki,
swetry, pulowery, sukienki u-
branka, kombinacje itp. korzyst-
nie „Tricot”. Romana Szymań-
skiego 10. III. przy Świętokrzy-
skim. Pw 9507

Prasowaczka
przyjmuje w dom tano. Wielkie
Garbary 35. II. Zys. zdw 71802

Dziecko
3 mies. (chłopczyk) oddam na
własne. Oferty Kurjer
zdw 71819

Żurnale
najnowsze nadeszły. Tania sprze-
daż — wypożyczanie, ogładanie,
kopjowanie. Sobczak. Wrocław-
ska 19. podwórze. pracownia ma-
nekinów. zdw 70488-9

Trykotaże
wszelkiego rodzaju, jak swetry,
kostiumy, pulowery, garsonki,
stałe na składzie i na miarę. Ceny
przystępne. Fabryka Tryko-
tów, Wrocławska 14. zdw 71816

Reparacje
zegarków i wszelkiej biżuterji
wykonuje przedko i solidnie. Fir-
ma F. Tarkowska. Poznań, plac
Wolności 11 (pod filarami).
Pw 9533-9.92

Uwaga Panowie!
Panom, którzy nie mogą odpo-
wiednich koszuł dla siebie co do
wielkości i rozmiaru w składach
dostać, wykonuje i racownia bie-
lizny męskiej. Mostowa 16. m. 9.
rw 13351

Obiady
smaczne i obfite 1 zł. Rest. pod
6-tką, ul. Wrocławska 6. koncert,
separatki. rw 13354

Chiromantka
zagraniczna przepowiada z kart,
rak, dziennie wiele podziękowań.
Górna Wilda 51 mieszkanie 8.
zdw 71910

23 OZENKI

Kupiec
blawatnik na samodzielnym stan-
owisku, młody i przystojny z
jednoroką, muzykalny, szuka z
dobrym i wyrozumiałym charak-
terem twórcy życia, jednemu z
dobrej rodziny, wykształconej,
zgrabnej i przystojnej. Oferty
pod zdw 70225 do Kurjera Po-
znańskiego.

Który
z panów zawodowych intelligen-
tów pragnie poślubić blondynkę
z akademickim wykształceniem,
gospodarną, praktyczną i nie-
biedną? Wyczerpujące aleanoni-
mowe oferty do Kurjera
zdw 71674

Ułatwiam
dyskretnie znajomości matrymo-
nialne Biuro „Wanda”. Fabrycz-
na 35 a. m. 20. zdw 71018

Górka
nauczyciela, przystojna, porządna
lat 32, na posadzie, posiad. 2000
zł gotówki, szuka z braku znaj-<

Drogerzysta
poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 71 675

Samodzielnia
krawcowa poszukuje posady w domu lub składzie. Oferty Kurjer zdw 71 662

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 71 703

Osoba
w średnim wieku, doświadczona w gospodarstwie domowym, krawieczyźnie, poszukuje zajęcia samodzielnego gospodni na skromnych warunkach. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 71 707

Służący
z praktyką poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer zdw 71 703

Gospodyni
samodzielnia w średnim wieku, z dobrym charakterem, bezwzględnie uczciwa, czysta, pracowita, znająca wykwintną kuchnię, z prawy, hodowle drobiu, a także ogrodnictwo, poszukuje posady od 15. 3. lub 1. 4. Łaskawe oferty Kurjer zdw 71 701

Szukam
posady do dzieci i lekkich prac domowych od 15. 3. Wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 71 716

Sprzedam bibliotekę
wypożyczalnie książek, 7 tysięcy tomów z urządzeniem Zgłoszenia „Wypożyczalnia książek”. Toruń, ul. Chelmińska 9.

Pw 9 677-64 58

Dziewczyna
uczciwa szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 71 714

Młoda
inteligentna paniąka nawskroś uczciwa posiadająca praktykę w wychowaniu dzieci, znająca szycie, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 71 711

Bona
kochająca dzieci, z długoletnią praktyką, która może udzielić pomocy w nauce polskiego, niemieckiego, szuka posady, miejscowości obojętnej. Oferty Kurjer zdw 71 718

Młoda
dziewczyna z porządnej rodziny, z prowincji, szuka posady do wszelkich prac domowych od 15. 3. lub od 1 kwietnia. Zgłoszenia Stefania, Murwana Goślina, zdw 71 726

W aptece
poszukuje posady magistra farmacji pierwszorzędne referencje, znajomość niemieckiego, półtorapoczna praktyka. Oferty Kurjer zdw 71 723

Gospodyni
szuka posady. Oferty Kurjer zdw 71 756

Panna
młoda, inteligentna przyjmie zaraz prace stenotypistki wzgl. do innych prac biurowych. Oferty do Kurjera zdw 71 754

Posługi
na przed lub po południe poszukuje od 15 marca lub szukam prania poza domem. Oferty Kurjer zdw 71 748

OPERATOR DO KINA

uczony elektrotechnik, który prowadził dźwiękowiec, lub zdolny radiobastler może się zgłosić z podaniem warunków
Kino Apollo, Tarnowskie Góry.
nr 8 259

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Tancerka Cilly”.
Aurora: Pat i Patachon jako detektywi i „Wojennym szlakiem”.
Casino: „Jedna noc w Londynie”.
Colosseum: I. Tom Mix pod maską bandyty. II. Buck Jones w łodzi pirackiej.
Corso: „Bandyta Don Josey” i „Pat i Patachon”.
Edison: „Kat z Pragi”.
Harfa: Wzięcie z Sing-Sing.
Kapitol: „Deszcz Róż”.
Metropolis: Strzał w operze.
Orzeł: „Senior Americano”.
Odeon: „Kult ciała”.
Renaissance: Czerwona oberża oraz Wytorny opryszek.
Słońce: „Wiatr od morza”.
Stylowe: „Dzieje duszy”.
Tęcza: „Hrabia Monte Christo”.
Teatr: „Dobry wieczór”: Dziś u Pani Meli.
Wilsona: Zmarłychwstanie.

Studentka
W. S. H. poszukuje jakiegokolwiek pracy biurowej. Oferty Kurjer zdw 71 752

Panienska
zgrabna, predka, wymowna, szmiltowana w sprzedaży, przyjmie posade do cukierni, kawiarni, piekarni jako pocztakujaca za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 71 749

Kucharka
poszukuje posady do szpitala lub sanatorium. Oferty Kurjer zdw 71 747

Młoda
ekspedjentka przyjmie psade w cukierni i kawiarni jako pocztakujaca. Oferty Kurjer zdw 71 742

Krawcowa
poleca się w dom tania. Oferty Kurjer zdw 71 733

Sierota
lat 29 do wszystkiego z gotowaniem z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer zdw 71 737

Krawcowa
z długoletnią praktyką po dwóch poszukuje posady także na wsi. Oferty Kurjer zdw 71 732

Kucharka
poszukuje posady do wszelkich prac. Oferty Kurjer zdw 71 730

Posługaczka
poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 71 729

Ekspedjentka
uczciwa poszukuje posady do piekarni. Zgłoszenia Kurjer zdw 71 778

Młynarz
mistrz poszukuje posady jako nadmłynarz wzgl. książkowy lub podróżujący w branży młynarskiej. Zgłoszenia Kurjer zdw 71 460

Posługaczka
młodsza i uczciwa poszukuje posługi w godzinach południowych. Oferty Kurjer zdw 71 846

Uczciwa
dziewczyna szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 71 844

Uczciwa
dziewczyna szuka jakiegokolwiek posługi. Oferty Kurjer zdw 71 843

Dziewczyna
do wszystkiego bez gotowania, najchętniej do dzieci, szuka posady 1 kwietnia. Oferty Kurjer zdw 71 871

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 71 804

Poszukuje
posługi czysta, pracowita, dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 71 801

Praczką
rzetelną, czystą, przyjmie pranie poza domem. Oferty Kurjer zdw 71 800

Do dzieci
od 2 lat i lekkich prac domowych polecam skromne i uczciwe dziewczę. Zdziemborska, Skarbową 7. zdw 71 797

Górka
uczciwych rodziców, poszukuje posady jako uczennica do skład. Zgłoszenia Kurjer zdw 71 811

Uczciwa
osoba szuka zajęcia jako przychochnia. Oferty Kurjer zdw 71 892

Stenotypistka
polsko niemiecka stenografka poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 70 767

Szofer - kowal
szuka posady Oferty Kurjer zdw 70 571

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego (pranie, gotowanie). Oferty Kurjer zdw 71 785

Nadmłynarz
z długoletnią praktyką, żonaty, poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański nr 8 374

Wiejska
dziewczyna samodzielnem gotowaniem od 15 marca poszukuje posady. Oferty Kurjer jw 8 675

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer zdw 71 821

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurjer zdw 71 911

Szofer
trzeźwy, sumienny, lat 27, kilkoletnia praktyka pierwszorzędne świadectwa, dobre referencje, zna dobrze prace ogrodowe ewentl. kaucja poszukuje posady samotnego lub żonatego. Łaskawe oferty Kurjer zdw 71 919

Sumienna
praczką szuka prania. Oferty Kurjer zdw 71 855

Szofer monter
8 lat praktyki, obeznaný wszelkimi remontami maszyn spalinowych parowych poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 71 854

Inteligentna
uczciwa panna, znająca prace biurowe oraz domowe, władająca dobrze język, polskim, niemieckim, przyjmie posade do dziecka, najchętniej na majątek. Wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 71 885

Sumienna
uczciwa ekspedjentka biegła w liczeniu, mówiąca polskim, niemieckim, szuka posady w piekarni, wolnym czasie pomoże w pracach domowych, zajmie się dzieckiem. Oferty Kurjer zdw 71 884

Bona
kochająca dzieci z długoletnią praktyką, znająca szycie, poszukuje posady od 15. 3. lub 1. 4. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 71 903

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 71 908

Młodsza
uczciwa dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego Oferty Kurjer zdw 71 963

Krawcowa
szuka posady. Oferty Kurjer zdw 71 948

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer zdw 71 947

Osoba
inteligentna poszukuje 1. IV. posady wyręczytelki pani domu lub do gospodarstwa na wies. Znam szycie i wszelki zakres gospodarstwa. Oferty Kurjer zdw 71 959

Dziewczyna
skromna poszukuje posady do wszystkiego 15 lub zaraz. Oferty Kurjer zdw 71 861

Kucharka
znająca dobrze swój zawód szuka posady w lepszym domu u samotnych osób. Oferty Kurjer zdw 71 877

Służąca
pilna gotowaniem poszukuje posady. Zgłoszenie Kurjer zdw 71 554

Dziewczyna
uczciwa poszukuje miejsca za uczennice do składu rzeźniczego lub piekarskiego. Oferty do Kurjera zdw 71 561

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem — szuka od 15 marca Oferty Kurjer zdw 71 571

Uczciwa
panienka kochająca dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 71 618

Nauczycielka
muzyczna poszukuje posady do dzieci w wieku 6—7 lat. Zgłoszenia: Skrzynka pocztowa 23, — Kruszwica. nr 8 372

300 zł
za wyrobień posady słusarek maszynowej, absolutnie pewnej w swym zawodzie 20 lat praktyki. Urbański, Poznań, Sawajcarska 20. IV. zdw 71 408

Prasowaczka
szywnej bielizny szuka pracy. — Oferty Kurjer zdw 71 634

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 71 204

Kucharka
polska kuchnia przyjmie posade. Oferty Kurjer zdw 71 277

Dziewczyna
szuka posady zaraz lub 15. 3. — Oferty Kurjer zdw 71 216

Kucharka
przyjmie zastępcę w Poznaniu lub majątku. Zgłoszenia plac Bernardyński 5, prasowalnia. zdw 219

Kucharka
i pokojowa lub do dzieci osoby zaufane, poszukują posady razem od 15. III Oferty Kurjer zdw 71 225

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15. III Oferty Kurjer zdw 71 231

Dziewczyna
uczciwa, z dobrym gotowaniem i z dobrymi świadectwami szuka posady do 1 lub 2 osób. Oferty Kurjer zdw 70 855

Ekspedjentka
młodsza, inteligentna, z branży artykułów męskich, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 71 235

Ekspedjentka
młoda, inteligentna poszukuje posady do skład porcelany. — Oferty Kurjer zdw 70 216

Sierota
umiejąca gotować, szyc poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 71 296

Panienska
inteligentna poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer 70 217

Uczciwa
dziewczyna z dobrymi świadectwami poszukuje posady 15. lub 1 kwietnia. Oferty Kurjer zdw 71 455

Uczciwa
praczką poszukuje prania. — Oferty Kurjer zdw 71 472

Praczką
przyjmie pranie i prasowanie po domach 4,50 dziennie. Oferty Kurjer zdw 71 490

Młynarz - stolarz
lat 32 egzaminowany kilkuletnia praktyka poszukuje posady samodzielnej 1. 4. Oferty Kurjer zdw 71 429

Dziewczyna
bardzo dobrymi świadectwami i samodzielnem gotowaniem szuka posady od 15. 3. Zgłoszenia do Kurjera zdw 71 459

Wiejska
posługaczka poszukuje posługi, uczciwa, rzetelna pracowita. — Oferty Kurjer zdw 71 445

Szukam
posady jako służąca do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 71 367

Pomocnik
piekarski, dzielny fachowiec, poszukuje posady. Miejscowość obojętnej. Oferty Kurjer zdw 71 396

Kasjerka
znajomością książkowości gosp. Szumana i Pom. Izby Roln. długoletnie świadectwo, poszukuje posady (ewentl. wyręczy panią domu) 1. 4. lub później. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 71 395

Ogrodnik
biegły fachowiec ukończoną szkołą ogrodniczą, 12 letnia praktyka pierwszorzędnych zakładach ogrodniczych, specjalista, kwiaty, cięta, hodowca biegły okoliczator, hodowca szkółek różanych, poszukuje samodzielnej posady w pierwszorzędnym zakładzie ogrodniczym Zgłoszenia Kurjer zdw 71 455

Sierota
poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 71 500

Fotografistka
retuszerka pierwszorzędna poszukuje zaraz posady. Oferty Toruń, skrzynka pocztowa 32 zdw 70 537

Stenotypistka
polsko niemiecka stenografka, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 70 767

Ogrodnik
starszy pomocnik po wojskowości, specjalność kwiatarstwo poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer zdw 71 109

28 WOLNE MIEJSCA

Uczeń
z lepszym wykształceniem szkolnym może się zgłosić. Stanisław Cierniak, Fabryka Kartonów i Drukarnia, Poznań, ul. Wodna 27. M. Piętro, telefon 16-40. zdw 71 073

Pannę
do maszyny i rekl. Kowal. Szewska 14. zdw 71 949

Młodszy
pomocnik, dzielny ekspedjent (po ukończeniu nauki) potrzebny. Piśmienne zgłoszenia z podaniem pensji przy wolem stoje i stancji Centralna Drogerja L. Weichman Oborniki, Rynek 1. zdw 71 762

Młynarza
lub zbożowca z gotówką od 5—10 tys. zł na samodzielną posade poszukuje Oferty Kurjer zdw 71 761

Elew gospodarczy
potrzebny zaraz na majątek. Warunek wyższe wykształcenie i praktyka. Zgłoszenia Kurjer zdw 71 660

Potrzebna
młodsza dziewczyna do wszelkich prac domowych. Adres Kurjer zdw 71 697

Osoba
od lat 24, miła i chętna do dwójki dzieci, umiejąca udzielać początkujących lekcji i znająca cośkolwiek szycie może się zaraz zgłosić. Kraszewskiego 11 i piętro, lewo. zdw 71 666

Pielęgniarka-wychowawczyni
dyplom, dobre świadectwa, obeznana prowadzeniem dzieci trudnych, potrzebna zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 71 704

Pomocnik
mleczarski, samotny do samodzielnego porwadzenia mleczarni. Warunek: fachowość i kaucja. Zgłoszenia do Kurjera zdw 71 713

Młodsza
siła do krawieczyzny potrzebna zaraz. Multaniak, Kopernika 10. zdw 71 750

Dentysta
uprawniony może się zaraz zgłosić jako wspólnik lub samodzielny. Zgłoszenia Kurjer zdw 71 757

Uczeń
piekarski potrzebny. Piekarnia, Kacmarek, Plac Świętokrzyski 4. zdw 71 750

Zastępcstwo
manufaktury oddam za 500 zł. Oferty Kurjer zdw 71 740

Potrzebna
krawcowa i podreżna do krawców. Małe Garbary 7a, pracownia krawców. zdw 71 734

Potrzebna
młodsza pokojowa z skromnymi wymaganiami. Topola p. Środa. zdw 71 836

Chłopiec
do posyłek. Nowa chemigrafia. Działyskich 3. zdw 71 835

Służąca
do wszelkich prac zaraz. Restauracja Zamkowa, Św. Marcin 40 zdw 71 834

Piecownik
zdolny do ustawienia szefu pieców potrzebny. Wejman, Kościelna 24. zdw 71 876

Chłopiec
do posyłek potrzebny. Zgłoszenia pom. 6—7 firma „Pan” Fredry 1. zdw 71 874

Dziewczyna
do dzieci potrzebne, świadectwa szkolne zabrać. Zgłoszenia 6—8 wieczór. Szymańska. Wielkie Garbary 33. zdw 71 877

Służąca
wiejska do czterech osób potrzebna. Słowackiego 37, parter, lewo. zdw 71 688-9

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego potrzebna 15. Stankowski, 3. Maja 6, podwórko lewo. III. ptr. zdw 71 820

Marszantki
samodzielnej poszukuje. Skład Wierzbicice 46. zdw 71 900

Uczennica
fryzjerska może się zgłosić. Ojlewicz, fryzjer, Strumykowa 40. zdw 71 880

Humor zagraniczny

— Doskonale! Proszę się na chwilę nie ruszać! (Humorist, Londyn). S. F.

Przedpłata

na marzec 1931. za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5,01 kwartalnie zł 15,03, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych z przyczyn, przeskód w zakładzie, strażków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3907, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.